Nabosprog på arbejde

Nachbarsprache im Arbeitsleben

Lise Lotte Weilgaard Christensen, Irene Simonsen,
Lene Dreisig Sørensen

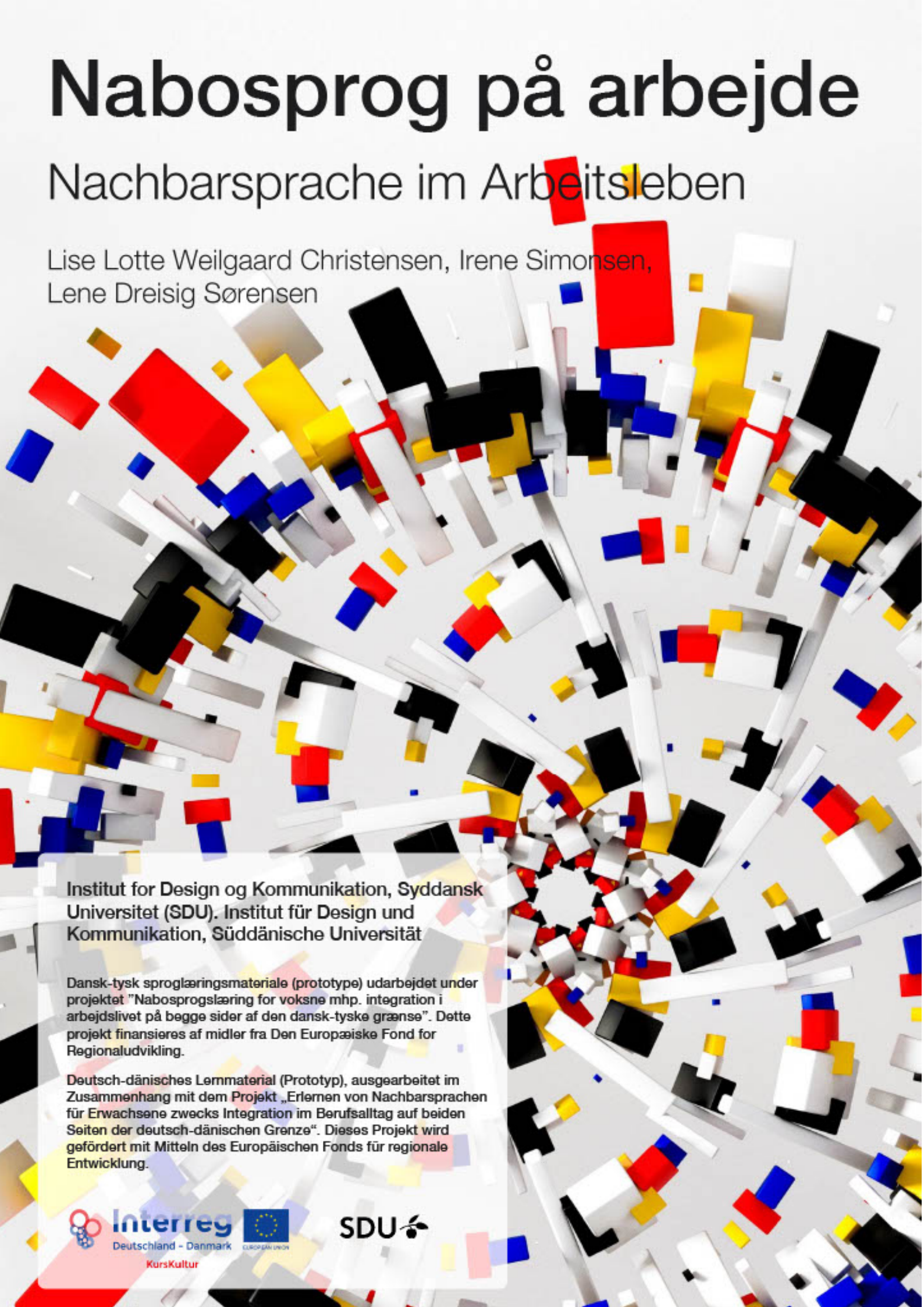

Institut for Design og Kommunikation, Syddansk Universitet (SDU). Institut für Design und Kommunikation, Süddänische Universität

Dansk-tysk sproglæringsmateriale (prototype) udarbejdet under projektet "Nabosprogslæring for voksne mhp. integration i arbejdslivet på begge sider af den dansk-tyske grænse". Dette projekt finansieres af midler fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling.

Deutsch-dänisches Lernmaterial (Prototyp), ausgearbeitet im Zusammenhang mit dem Projekt „Erlernen von Nachbarsprachen für Erwachsene zwecks Integration im Berufsalltag auf beiden Seiten der deutsch-dänischen Grenze". Dieses Projekt wird gefördert mit Mitteln des Europäischen Fonds für regionale Entwicklung.

Interreg Deutschland - Danmark
KursKultur

SDU

Tak til følgende kolleger for deres feedback, gode idéer og råd: Marie Bonner, Anne Marie Hulgaard og Ella Mølgaard. Tak også til cmi-studerende Alina Marie Florinski og til den gruppe studerende på fjerde semester på studiet *BSc in international business administration and foreign languages*, som deltog i test og evaluerede materialet undervejs.

Wir möchten an dieser Stelle den folgenden Kolleginnen für ihr Feedback, gute Ideen und Ratschläge danken: Maria Bonner, Anne Marie Hulgaard und Ella Mølgaard. Auch danken wir der Cand.Merc.Int.-Studierenden Alina Marie Florinski für ihre Mitarbeit am Projekt sowie den Studierenden im vierten Semester des Studiums *BSc in international business administration and foreign languages* für ihre Teilnahme an Tests und ihre Evaluierung des Materials.

Indhold

Indledning 5
i. Materialets struktur 5
ii. Diagrammer 5
iii. Øvelsesdel 6
iv. Alfabetisk ordliste 6
v. Forkortelser anvendt i materialet 7
1. Indledende om ansættelseskontrakten 8
1.1 Diagram: ansættelseskontraktens bestanddele - dansk 9
1.2 Diagram: ansættelseskontraktens bestanddele - tysk 10
1.3 Øvelsesdel: Ansættelseskontrakten 11
1.3.1 Kontraktens rettigheder, pligter, forbud og betingelser: forskellige formuleringer 11
1.3.2 Kontraktens rettigheder, pligter, forbud og betingelser: betydning og sprogligt register 12
1.3.3 Arbejdsgivers og arbejdstagers pligter og rettigheder: kombinationsøvelse 14
1.3.4 Fra kontraktsprog til daglig tale: omformulering 15
2. Ferie 16
2.1 Indledende om ferie 16
2.2 Love og aftaler 16
2.2.1 Diagram: Rets- og aftalegrundlag - dansk 17
2.2.2 Diagram: Rets- og aftalegrundlag – tysk 18
2.3 Ferietid 19
2.3.1 Feriens længde 19
2.3.2 Optjening og afholdelse 19
2.3.3 Feriedage og andre fridage 19
2.3.4 Diagram: oversigt over ferie – dansk 20
2.3.5 Diagram: oversigt over ferie – tysk 21
2.4 Regler for arbejdsgiver og arbejdstager 22
2.4.1 Diagram: Arbejdsgiver og ferie – dansk 23
2.4.2 Diagram: Arbejdsgiver og ferie – tysk 24
2.4.3 Diagram: Arbejdstager og ferie – dansk 25
2.4.4 Diagram: Arbejdstager og ferie – tysk 26
2.5 Feriebetaling 27
2.5.1 Diagram: Feriebetaling – dansk 28
2.5.2 Diagram: Feriebetaling – tysk 29
2.6 Øvelsesdel: Ferie 30
2.6.1 Danske ferieregler og feriebegreber: Læseforståelse af afsnittene 2.1-2.5 30

2.6.2 Sammensætninger og faste ordforbindelser med 'ferie' ... 33
2.6.3 Faste ordforbindelser: hvad er rigtigt? ... 36
2.6.4 Ferie og/eller orlov? ... 38
2.6.5 Et jobopslag ... 39
2.6.6 Julia Köhler ringer til Fagforening Danslev ... 41
2.6.7 Julia Köhler taler med Nicolai Hansen ... 41
2.6.8 Rådgivningssamtalens formuleringer - øvelse ... 42
2.6.9 Dorthe Benniksen ringer til Agentur für Arbeit i Ratenburg ... 44
2.6.10 Formuleringer til samtaler ... 46
2.6.11 Ferieplanlægning – et møde (rollespil til analog undervisning) ... 49
2.6.12 Ferieplanlægning – en e-mail ... 51
2.6.13. Kaffesnak ... 52
2.6.14 Flere feriesammensætninger ... 53
2.6.15 Mærkedage ... 55
2.6.16 Formuleringer til diskussion ... 55
2.6.17 Tysk-dansk kalender ... 57
3. Ordlister ... 59
3.1 Anvendte forkortelser ... 59
3.2 Kontrakten, dansk-tysk ... 60
3.3 Ferie, dansk-tysk ... 64
3.4 Kontrakten, tysk-dansk ... 85
3.5 Ferie, tysk-dansk ... 89
4. Kilder ... 112

Indledning

Dette hæfte indeholder den danske del af en prototype på et dansk-tysk læringsmateriale, som er udarbejdet i projektet *Nabosprogslæring for voksne med henblik på integration i arbejdslivet på begge sider af den dansk-tyske grænse*. Projektet er blevet gennemført under Interregprojektet KursKultur 2.0 og på Institut for Design og Kommunikation, SDU.

Målgrupperne for materialet er på den ene side de aktører, der faciliterer integrationen af nabolandsmedarbejdere på arbejdsmarkedet eller i organisationer (offentlige, som jobcentre, og private virksomheder). På den anden side er det de arbejdstagere, der som permanente tilflyttere på begge sider af grænsen, som midlertidigt udstationerede eller som grænsependlere har brug for at forbedre deres kompetencer i nabosproget. Også potentielt kontaktsøgende, der ikke har kontakt med nabolandet, men ville kunne profitere af en kontakt, vil kunne have glæde af materialet.

Materialet henvender sig til viderekomne sproglærende. Der er fokus på det arbejdsretlige fagsprog og det faglige gråzonesprog, der hører til rekrutterings- og ansættelsesprocessen, og som giver den lærende det ordforråd, man har brug for, når man færdes på en arbejdsplads i nabolandet. Konkret er der i prototypen fokus på den del af ansættelseskontrakten og -forholdet, der handler om ferie.

i. Materialets struktur

Materialet er opbygget på den måde, at en indledende tekst for hvert specifikke fagområde, her altså ansættelseskontrakt og ferie, forklarer opbygningen af det faglige område i nabosprogskonteksten. Hvert tekstafsnit underbygges af termdiagrammer for dansk og tysk. Diagrammerne viser ligheder og forskelle mellem landene. Tekst og diagrammer suppleres af en øvelsesdel, som giver situationsbaserede øvelseseksempler på, hvordan man kan bygge bro mellem nabosprogene og deres kulturer, fremme fælles forståelse og undgå sproglige misforståelser gennem en række emnetilpassede teknikker. Materialet indeholder virkelighedsnære øvelser til, hvordan det tilegnede sprog kan omsættes til praktisk kommunikation i fx virtuelle møder med en nabosprogspartner.

ii. Diagrammer

I diagrammerne eller begrebssystemerne er der anvendt følgende farvekoder:

- Gule bokse repræsenterer begreber. Under begreberne er der i nogle tilfælde anført køn for fagudtrykket (termen) for begrebet og ligeledes forklaringer/definitioner.
- Hvide bokse repræsenterer inddelingskriterier, som kan betegnes som aspekter ved begreberne. De bidrager til at gruppere nærtbeslægtede begreber, fx *minimunsferie*, *erstatningsferie* og *ikke-afholdt ferie*, der har det til fælles, at de alle er lovbestemte.
- Grønne streger repræsenterer typerelationer mellem begreber, fx er *minimunsferie* og *erstaningsferie* typer af *ferie*.

- Røde streger repræsenterer del-helhedsrelationer, fx relationen mellem *ansættelseskontrakt* og de vigtigste dele, den består af.
- **Sorte streger** med anførelse af retning og en label repræsenterer associative relationer, som er relationer om tematiske sammenhænge. Det er sammenhænge mellem ord, som hyppigt anvendes sammen inden for det pågældende emneområde, fx relationen *varsler* mellem *arbejdsgiver* og *ferie*.
- Blå streger med anførelse af retning repræsenterer temporale relationer, fx relationen mellem *optjening af ferie* og *tildeling af ferie.*

Der skelnes i dette materiale mellem to typer diagrammer: 1) indholdsmæssige diagrammer, der viser, hvordan fagområderne er opbygget; disse indeholder primært type-af- og delhelhedsrelationer, og 2) diagrammer med associative relationer, der med labels viser, hvilke faste ordforbindelser begreberne sprogligt indgår i.

iii. Øvelsesdel

I øvelsesdelen skelnes der mellem følgende øvelsestyper:

a) **Receptive inputøvelser** til forståelse af betydning og forskelle mellem sprogene med afsæt i konkrete tekster.

Læseforståelse:

Lytteforståelse:

Forståelse af begreber/faste forbindelser, der hører til emnet:

b) **Intakeøvelser** til indøvelse af begreberne/de faste forbindelser i fx kombinations-, korrektions-, reformulerings-, transformationsøvelser etc.:

c) **Produktive outputøvelser**, der har fokus på den konkrete, praktiske sprogbrugssituation med det formål at fremme den interkulturelle forståelse (undgå misforståelser).

Mundtlig interaktion:

Skriftlig interaktion:

iv. Alfabetisk ordliste

Ud over diagrammerne er der oprettet termartikler (ordbogsartikler), som er samlet i alfabetiske ordlister. Disse indeholder termerne for begreberne, korte forklaringer / definitioner, eventuelt supplerende kommentarer, autentiske teksteksempler, hvori termerne indgår, og udvalgte faste ordforbindelser. Centrale begreber er understregede i de indledende tekster.

v. Forkortelser anvendt i materialet

I diagrammerne og den opsamlende alfabetiske liste over begreber anvendes følgende forkortelser:

Anvendt forkortelse		**Danske eksempler**	**Tyske eksempler**
u	Utrum, fælleskøn (da)	feriedag, u > en feriedag	
n	Neutrum, intetkøn (da, ty)	ferietillæg, n > et ferietillæg	
m	Maskulinum, hankøn (ty)		Arbeitgeber, m > der Arbeitgeber
f	Femininum, hunkøn (ty)		Urlaubszeit, f > die Urlaubszeit
SV	Opslagsordet er subjekt for verbum i aktiv	~ gælde > ferieloven gælder	~ verpflichten, sich > der Arbeitgeber verpflichtet sich
SV(P)	Opslagsordet er subjekt for verbum i passiv	~ revidere > i. ferieloven revideres > ii. ferieloven bliver revideret > iii. ferieloven er revideret	~ festlegen > die Urlaubszeit wird festgelegt
VO	Opslagsordet er direkte objekt for verbum	fravige ~ > fravige ferieloven	~ abschließen > Arbeitsvertrag ab-schließen
J	Joker i. Opslagsordet har bestemt adjektiv som attribut	i. tvungen ~ > tvungen feriedag	allgemein ~ > allgemeine Wartezeit
	ii. Opslagsordet er styrelse for præposition	ii. i henhold til ~ > i henhold til ferieloven	
	iii. I de tyske opslag markerer AKK efter ~, at opslagsordet står i akkusativ		um ~ (AKK) bitten > um eine solche Urlaubsgenehmigung bitten
	iv. I de tyske opslag markerer DAT efter ~, at opslagsordet står i dativ		bei ~ (DAT) > bei der Urlaubserteilung
	v. I de tyske opslag markerer GEN efter ~, at opslagsordet står i genitiv		anlässlich ~ (GEN) anlässlich des dänischen Verfassungstages
	vi. Opslagsordet kombineres med substantiv + præposition	optjening af ~ > optjening af feriebetaling	
	vii. Opslagsordet er genitivattribut til bestemt substantiv	~s udløb > ferieafholdelsesperiodens udløb	

1. Indledende om ansættelseskontrakten

En ansættelseskontrakt er en skriftlig beskrivelse af de vilkår, der gælder for en arbejdsgiver og en arbejdstager i et ansættelsesforhold. Det danske lovgivningsgrundlag for ansættelseskontrakter er "Bekendtgørelse af lov om arbejdsgiverens pligt til at underrette lønmodtageren om vilkårene for ansættelsesforholdet"[1]. Loven kaldes i daglig tale "Ansættelsesbevisloven". I loven står der, at alle "væsentlige vilkår", der gælder for et arbejdsforhold, skal være beskrevet i ansættelseskontrakten. Nogle punkter, som skal indgå i en ansættelseskontrakt, er fx en stillingsbeskrivelse, den normale daglige eller ugentlige arbejdstid og begyndelseslønnen. Et yderligere punkt er ferie. Arbejdsgiveren er forpligtet til at oplyse, om der udbetales løn under ferie. Desuden skal det stå i en kontrakt, hvilke regler der gælder for opsigelse for både arbejdsgiver og arbejdstager. Hvis ansættelsesforholdet er reguleret af en kollektiv overenskomst, skal det også angives. En arbejdsgiver er ikke forpligtet til at bruge andet sprog end dansk i en ansættelseskontrakt. Hvis arbejdstageren ved ansættelsen har fået at vide, at virksomheden har engelsk eller et andet sprog som arbejdssprog, kan kontrakten dog også være udformet på dette sprog.

1.1 Diagram: ansættelseskontraktens bestanddele - dansk

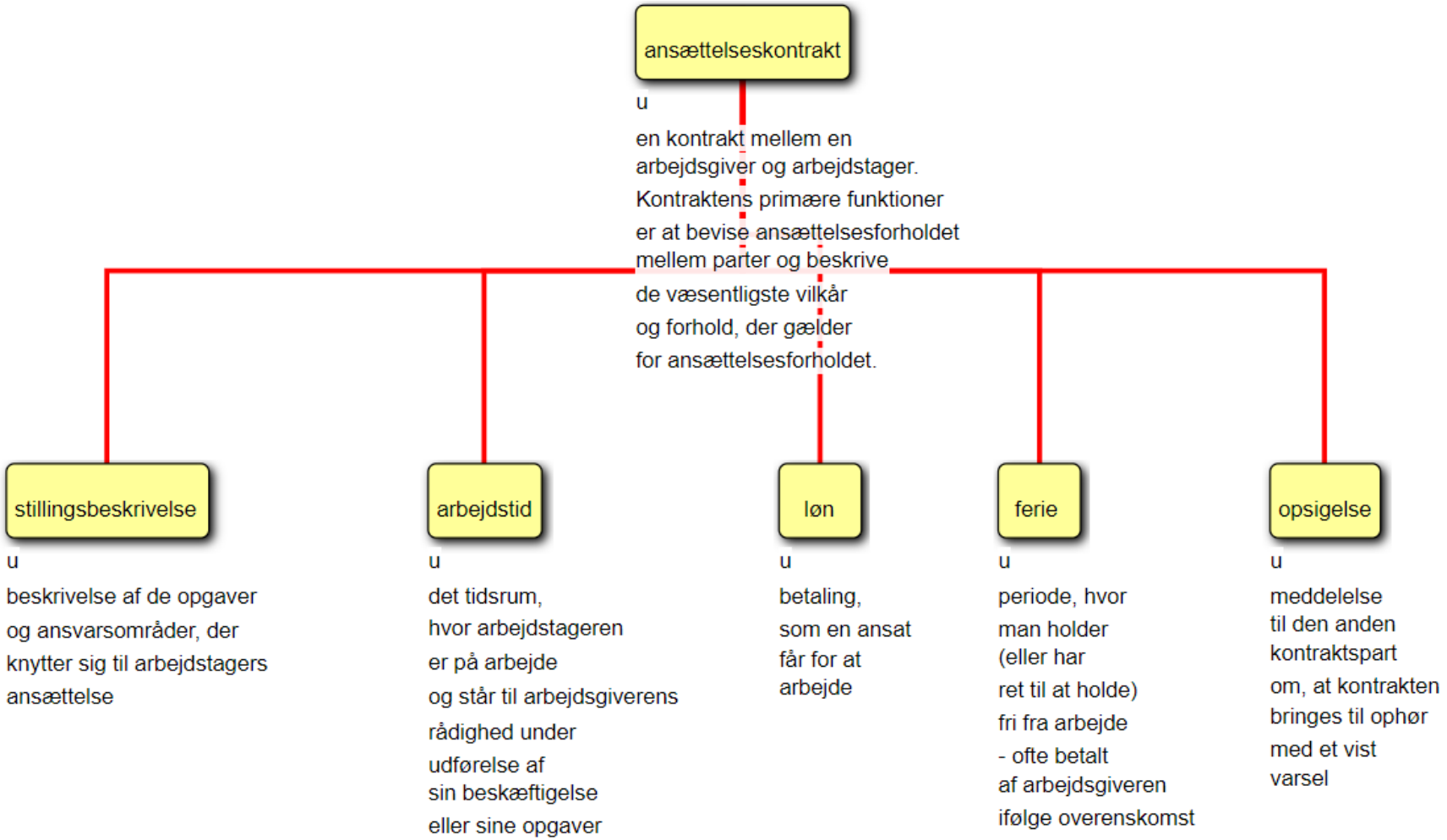

1.2 Diagram: ansættelseskontraktens bestanddele - tysk

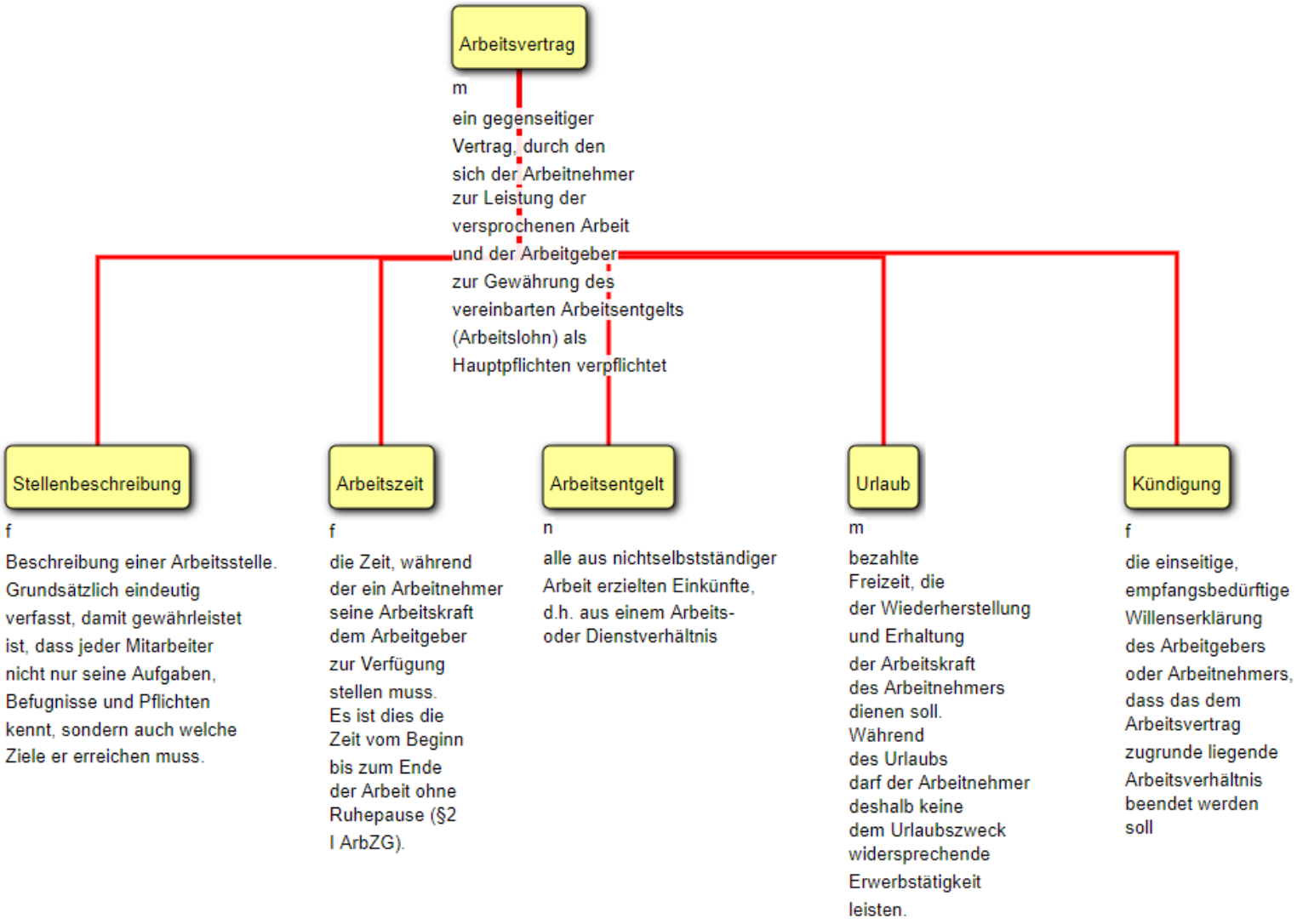

1.3 Øvelsesdel: Ansættelseskontrakten

1.3.1 Kontraktens rettigheder, pligter, forbud og betingelser: forskellige formuleringer

I en ansættelseskontrakt beskrives, hvilke rettigheder og pligter arbejdsgiver og arbejdstager har, og hvad de ikke må. Kontraktens regler er desuden ofte forbundet med betingelser. Find i dette uddrag af en ansættelseskontrakt eksempler på, hvordan pligt, rettighed, forbud og betingelse er formuleret sprogligt.

Pligt: *er pligtig til (3.3);* ……

Rettigheder: ……

Forbud: ……

Betingelser: ……

3. Arbejdstid og hverv under ansættelsen
3.3 Medarbejderen er pligtig til at stille hele sin arbejdskraft til Selskabets rådighed. Medarbejderen må ikke uden forudgående skriftligt samtykke fra Selskabet påtage sig andre stillinger eller hverv, det være sig lønnede eller ulønnede.

4. Ferie
4.1 Medarbejderen har ret til ferie med løn og feriegodtgørelse i overensstemmelse med den til enhver tid gældende ferielov.

5. Løn
5.1 Medarbejderen aflønnes med kr. BELØB pr. måned […]
6. Pension
6.1 Medarbejderen vil efter 3 måneders ansættelse være berettiget til at deltage i Selskabets pensionsordning.
Selskabet betaler et pensionsbidrag på X % af den i punkt 5.1 anførte grundløn, og Medarbejderen er forpligtet til selv at indbetale X% til Selskabets pensionsordning.

7. Meddelelse om fravær
7.1 Såfremt Medarbejderen er fraværende uanset årsag, og fraværet ikke er godkendt af Selskabet, skal Medarbejderen tidligst muligt på den første fraværsdag informere sin leder om fraværets årsag og om muligt, hvornår Medarbejderne forventer at være tilbage.

8. Tavshedspligt
8.1 Medarbejderen er såvel under sin ansættelse hos Selskabet som efter fratræden uberettiget til at videregive eller benytte Selskabets erhvervshemmeligheder.
8.3 Ved sin fratræden er Medarbejderen forpligtet til at aflevere alt materiale, der kan være af fortrolig art til Selskabet,

9. Ophavsret og opfindelser

9.1 […] Medarbejderen overdrager således ved underskrift på nærværende ansættelsesaftale fuldstændigt alle sine immaterielle rettigheder – i det omfang dette ikke allerede måtte følge af almindelige regler - til Selskabet.
9.3 Medarbejderen giver afkald på og frigiver i videst tilladt omfang enhver personlig ret, som Medarbejderen måtte have til de nævnte idéer, design, opfindelser, programmer m.v., og Medarbejderen accepterer, at Selskabet er berettiget til at foretage alle de ændringer og bearbejdelser, som Selskabet måtte ønske, og til at anvende de pågældende frembringelser i en hvilken som helst sammenhæng, Selskabet måtte ønske.

15. Øvrige bestemmelser
15.1 Medarbejderen er forpligtet til at holde Selskabet underrettet om sin bopælsadresse samt registrerings- og kontonumre til brug for Selskabets udbetaling af løn.

1.3.2 Kontraktens rettigheder, pligter, forbud og betingelser: betydning og sprogligt register

Der er forskellige måder at udtrykke rettigheder, pligter, forbud og betingelser på i en ansættelseskontrakt.

1. Sorter sætningerne nedenfor efter, om det er:
   a) Sætninger, der udtrykker overskriftens indhold. Understreg de udtryk, som markerer rettighed, pligt etc.
   b) Sætninger, der udtrykker noget andet end overskriftens indhold.

2. Vurder, hvor sætningerne placerer sig på følgende skala, idet du begrunder det ud fra ordforråd eller sætningsopbygning:

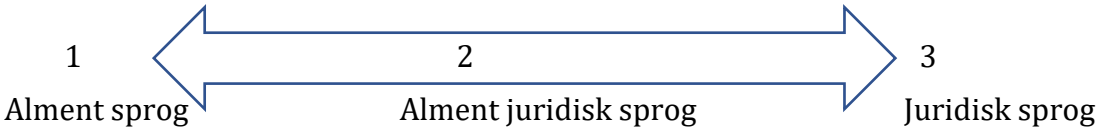

Rettighed

a)	Medarbejderen <u>har ret til</u> 5 ugers ferie med løn årligt.	*a*	*2*
b)	Medarbejderen er berettiget til feriepenge i henhold til den altid gældende ferielov.		
c)	Konflikter mellem arbejdstager- og arbejdsgiverniveau kan indbringes for Arbejdsretten.		
d)	Der tilkommer funktionæren ferie med løn efter ferielovens regler.		
e)	Man må godt have arbejde ved siden af sit arbejde i virksomheden.		
f)	Medarbejderen kan følge barn til læge- eller tandlægebesøg uden lønafkortning.		

Pligt

a)	Medarbejderen har mulighed for at opbygge salget og bevise sit værd ved at opbygge en salgsorganisation og på sigt være med til at forme virksomheden i fremtiden.		

b) Medarbejderen er forpligtet til at holde virksomheden orienteret om ændringer i private kontaktoplysninger, herunder adresse, telefonnummer og mail.

c) Du skal deltage i den efter-/videreuddannelse, som er nødvendig i jobbet.

d) Medarbejderen er pligtig til at selvangive det skattepligtige beløb, hvis beløbsgrænsen for smågaver overskrides.

e) Medarbejderen skal beskæftige sig med opgaver inden for ARBEJDSOMRÅDE, jf. vedlagte stillingsbeskrivelse.

Forbud

a) Medarbejderen er uberettiget til at tage såvel betalt som ubetalt bibeskæftigelse uden for virksomheden.

b) Virksomheden kan ikke foretage reduktion i den minimumskompensation, der er nævnt i punkt xx.

c) Der må ikke ryges indendørs på arbejdspladsen.

d) Ansættelsesforholdet er ikke omfattet af en overenskomst.

e) Indtagelse af alkohol eller euforiserende stoffer i arbejdstiden eller umiddelbart før, må ikke finde sted.

Betingelse

a) Medarbejderen er berettiget til at påtage sig anden lønnet såvel som ulønnet beskæftigelse, hvis det er foreneligt med selskabets virke.

b) Hvis 120-dages reglen gælder, er der en måneds opsigelsesfrist.

c) Såfremt medarbejderen i tilfælde af ansættelsesforholdets ophør faktisk fratræder forinden udløbet af opsigelsesvarslet, bortfalder medarbejderens ret til at få betalt mobiltelefon.

d) Virksomheden har pligt til, at du får den nødvendige efteruddannelse og skal også betale for det.

e) Medarbejderen er uberettiget til at tage såvel betalt som ubetalt bibeskæftigelse uden for virksomheden, medmindre virksomhedens skriftlige samtykke er indhentet forud for påbegyndelsen af bibeskæftigelsen.

f) Deltager en lønmodtager i en strejke eller lockout, når ferien begynder, kan lønmodtageren ikke begynde ferien.

1.3.3 Arbejdsgivers og arbejdstagers pligter og rettigheder: kombinationsøvelse

Hvad har arbejdstager og arbejdsgiver pligt til? Hvad har de krav på? Hvad har de ret til? Og hvad har de ikke lov til?

i. Forbind først verberne med leddene i højre spalte, som vist i 5 og i:

arbejdstager	1	2	3	4	5	6	7	8	9
					i				

arbejdsgiver	1	2	3	4	5	6	7	8	9

ii. Formulér sætninger, som beskriver henholdsvis arbejdstagers og arbejdsgivers mulige handlinger. Skriv svarene i skemaerne nedenfor.
Eksempel: *En arbejdstager har pligt til at møde til aftalt tiltrædelsestidspunkt.*

Arbejdstager			
1.	at blive beskyttet	a)	det aftalte arbejde i overensstemmelse med anvisninger
2.	at dyrke	b)	diskretion og loyalitet over for arbejdsgiveren
3.	at have	c)	en hobby uden for arbejdet
4.	at melde	d)	en hvileperiode på min. 11 sammenhængende timer i døgnet
5.	at møde	e)	fortrolige oplysninger
6.	at påtage	f)	mod diskrimination
7.	at udføre	g)	sig arbejde med eller i en konkurrerende virksomhed
8.	at udvise	h)	sig syg ved sygdom
9.	at viderebringe	i)	til aftalt tiltrædelsestidspunkt

Arbejdsgiver			
1.	at anmelde	a)	arbejdet
2.	at bestemme	b)	om ansættelsesforholdets forventede varighed
3.	at betragte	c)	hvilken kvalitet et arbejde skal have
4.	at lade være	e)	løn
5.	at lede og fordele	f)	med at oplyse om et ansættelsesforholds forventede varighed
6.	at oplyse	g)	fravær i forbindelse med ferie som lovligt
7.	at opstille	h)	om, hvad en syg medarbejder fejler
8.	at spørge	i)	sygefravær til kommunen
9.	at udbetale	j)	regler for, hvor hurtigt og hvordan et arbejde skal udføres

Svar:
En arbejdstager

har krav på	*har ret til*	*har pligt til*	*har ikke lov til*
		…at møde til aftalt tiltrædelsestidspunkt	

En arbejdsgiver

har ret til	*har pligt til*	*har ikke lov til*

1.3.4 Fra kontraktsprog til daglig tale: omformulering

Du skal informere en arbejdstager om indholdet i en ansættelseskontrakt. Omformuler følgende uddrag af ansættelseskontrakten til alment sprog, idet du

a) Gør sproget personligt: Brug *du* om medarbejder; *vi* om virksomheden.
b) Erstatter passive former med aktive former.
c) Anvender modalverber til at markere pligter, rettigheder og forbud: Brug *skal, må (ikke).*
d) Omskriver verbalsubstantiver til verber (uddannelse > uddanne sig).
e) Forenkler kancelliagtige ord og udtryk (flere løsninger).

Eksempel:
Medarbejderen er berettiget til at påtage sig anden lønnet såvel som ulønnet beskæftigelse, hvis det er foreneligt med selskabets virke.

- *Du må godt tage andet, både lønnet og ulønnet arbejde, hvis det kan kombineres med det, vi laver i virksomheden.*

1. Medarbejderen er uberettiget til at tage såvel betalt som ubetalt bibeskæftigelse uden for virksomheden, medmindre virksomhedens skriftlige samtykke er indhentet forud for påbegyndelsen af bibeskæftigelsen.
2. Medarbejderen har pligt til at sikre sig den nødvendige efteruddannelse.
3. Medarbejderen er berettiget til at vedligeholde sine kompetencer ved deltagelse i efter- og videre-uddannelsesforløb.
4. Medarbejderen er forpligtet til at holde virksomheden orienteret om ændringer i private kontaktoplysninger, herunder adresse, telefonnummer og mail.
5. Medarbejderen er forpligtet til selv at indbetale 10 % til Selskabets pensionsordning.
6. Medarbejderen er såvel under sin ansættelse hos Selskabet som efter fratræden uberettiget til at viderebringe eller benytte Selskabets erhvervshemmeligheder.
7. Medarbejderen er således uberettiget til - medmindre Selskabets skriftlige samtykke forinden foreligger - at delagtiggøre nogen uden for Selskabet i nogen fortrolig oplysning vedrørende Selskabet.
8. Medarbejderen har op til 2 dages frihed med løn under barns sygdom.
9. Tidspunktet for afholdelse af ferie tilrettelægges i god tid forinden efter aftale med Selskabet.
10. Optjent afspadsering afvikles efter aftale med arbejdsgiver senest inden udgangen af det kalenderår, hvor det er optjent.

2. Ferie

2.1 Indledende om ferie

Ferie er en periode, hvor man holder eller har ret til at holde fri fra arbejde[2]. Som på tysk skelnes der mellem 'ferie' og 'orlov' på dansk. Der er dog forskel på, hvordan 'ferie' og 'orlov' anvendes på dansk i forhold til 'Ferien' og 'Urlaub' på tysk. På dansk anvendes 'ferie' ca. 12 gange så hyppigt som 'orlov', mens 'Urlaub' omvendt anvendes ca. fem gange så hyppigt som 'Ferien' på tysk. Det danske ord 'ferie' og det tyske ord 'Urlaub' er altså mere almindeligt anvendte ord end hhv. 'orlov' og 'Ferien'. Dansk 'ferie' svarer i arbejdsretlig sammenhæng for det meste til det tyske ord 'Erholungsurlaub'. 'Orlov' betyder på dansk fritagelse for tjeneste eller arbejde i en periode[3], og orlov indgår i sammensætninger som 'barselsorlov', 'børnepasningsorlov', 'forældreorlov', 'plejeorlov', 'uddannelsesorlov' og 'værnepligtsorlov' svarende til 'Mutterschaftsurlaub', 'Erziehungsurlaub', 'Elternurlaub', 'Pflegeurlaub', 'Bildungsurlaub' og 'Wehrpflichturlaub'.

2.2 Love og aftaler

I Danmark er ferie reguleret i Ferieloven[4] og herudover i de to tekster Bekendtgørelse om ferie[5] og Bekendtgørelse om feriehindringer[6]. Ferieloven er en lov, der beskriver reglerne for lønmodtageres ret til ferie og feriebetaling og reglerne for, hvordan ferien skal afholdes. Det er en beskyttelsespræceptiv lov, hvilket betyder, at den ikke kan fraviges, hvis det er til ulempe for arbejdstageren. Der kan også indgå regler om ferie i kollektive overenskomster eller lokale aftaler. En kollektiv overenskomst er en aftale, der er indgået mellem repræsentanter for henholdsvis arbejdstager og arbejdsgiver, det vil sige mellem på den ene side en fagforening eller et fagforbund og på den anden side en arbejdsgiverforening. I Danmark er størstedelen af arbejdstagerne, nemlig cirka 75%, dækket af en overenskomst.

2.2.1 Diagram: Rets- og aftalegrundlag – dansk

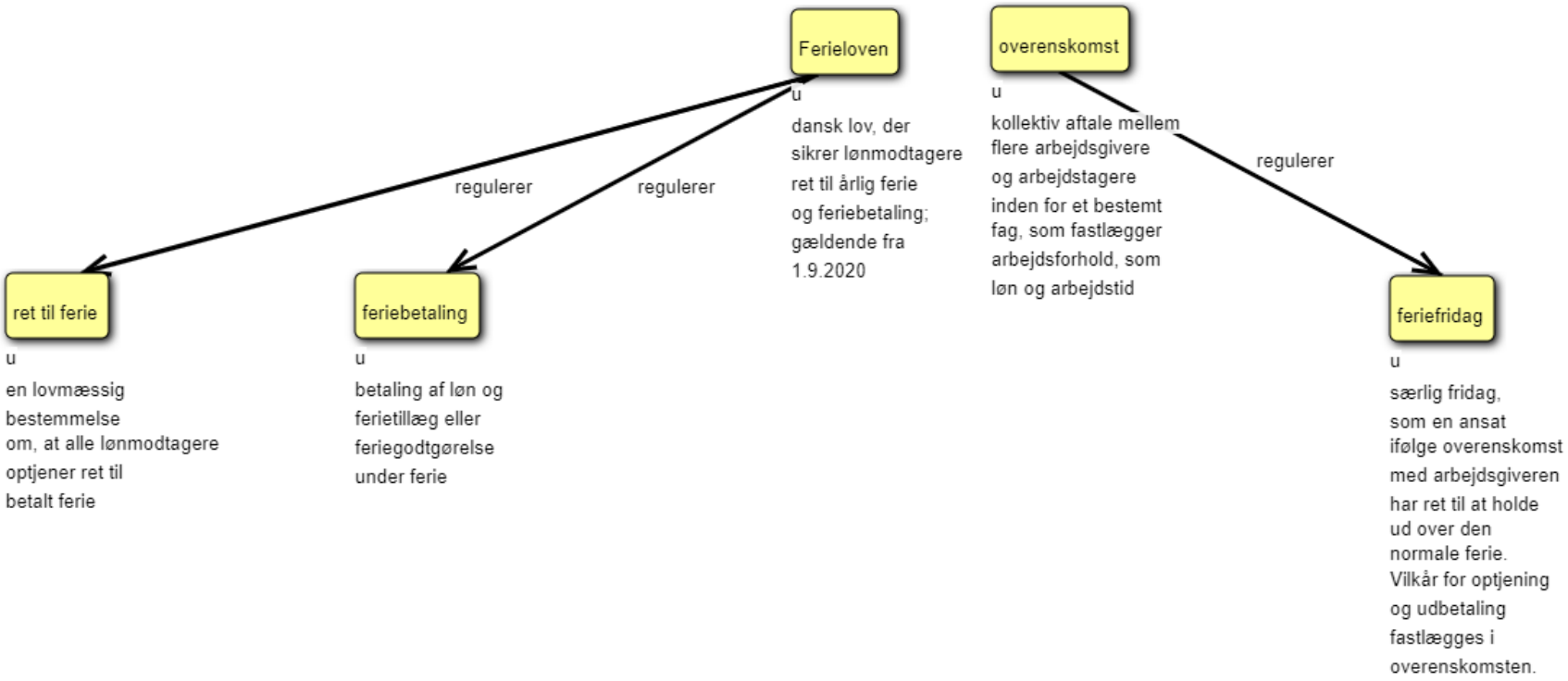

2.2.2 Diagram: Rets- og aftalegrundlag – tysk

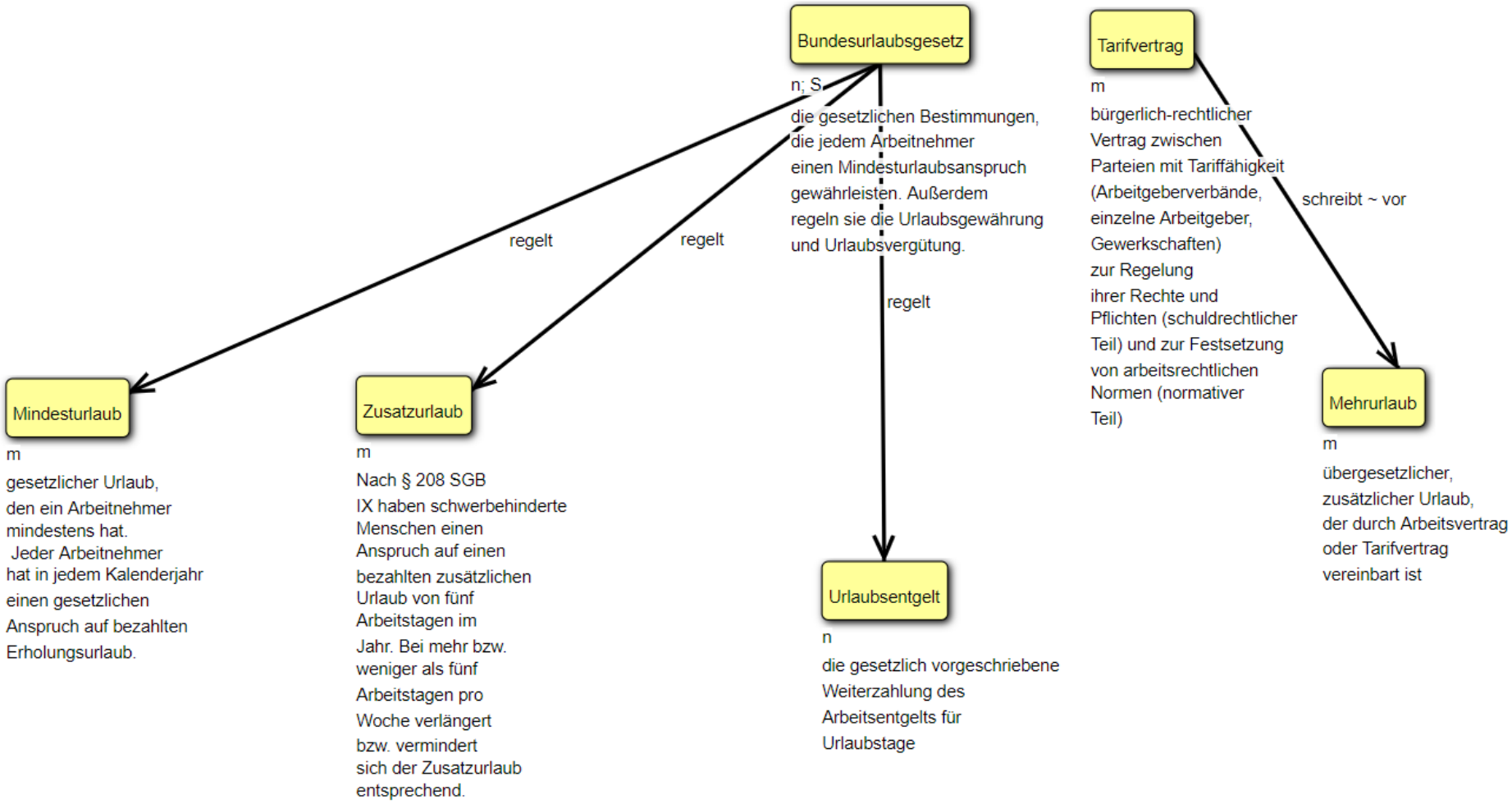

2.3 Ferietid

2.3.1 Feriens længde

Ifølge Ferieloven er det mindste antal feriedage, som en arbejdstager har ret til at holde, fem uger eller 25 dage om året. Loven indeholder også regler for erstatningsferiedage og ikkeafholdt ferie. Hvis en arbejdstager har haft mindst 5 sygedage i ferier i et ferieår, har han/hun således ret til erstatningsferiedage. Og hvis en arbejdstager ikke har nået at afholde sin ferie, inden ansættelsesforholdet ophører, udbetales feriegodtgørelse for den ikkeafholdte ferie. Ud over de 25 dage, som Ferieloven foreskriver, kan en lønmodtager også have ret til feriefridage, som er aftalt via en kollektiv overenskomst eller en aftale. Feriefridage på en arbejdsplads kan således være reguleret via en aftale, som arbejdsgiveren frivilligt har indgået med sine medarbejdere.

2.3.2 Optjening og afholdelse

Ferie optjenes i ferieåret, som løber fra den første september i et år til den 31. august det næste år. Ferieafholdelsesperioden er lidt længere, idet der kan holdes ferie i ferieåret plus fire måneder, det vil sige fra første september i et år til den 31. december året efter. Arbejdstageren har ret til at holde mindst 15 af de 25 feriedage, dvs. mindst tre ugers ferie, i sammenhæng i ferieafholdelsesperioden. Disse tre uger kaldes hovedferien, og arbejdstageren har krav på at placere dem i hovedferieperioden fra 1. maj til 30. september. Det kan godt aftales, at arbejdstageren kun tager to ugers ferie i træk, men hovedferien må ifølge Ferieloven ikke være kortere end to uger. De normalt ti feriedage, der ligger ud over hovedferien, kaldes øvrig ferie, og mindst fem af disse øvrige feriedage har arbejdstager ret til at holde i sammenhæng. Det kan dog også aftales med arbejdsgiver, at disse dage holdes som enkeltdage.

2.3.3 Feriedage og andre fridage

Det er vigtigt at sondre mellem feriedage og søgnehelligdage eller helligdage, for ferie kan ikke placeres på søgnehelligdage og helligdage, som fx skærtorsdag og juledag, og heller ikke på overenskomstmæssigt fastsatte fridage, som fx den 24. december eller den 31. december. Afspadsering er også noget andet end ferie. Det er nemlig frihed, arbejdstageren får som kompensation for at have arbejdet over.

2.3.4 Diagram: oversigt over ferie – dansk

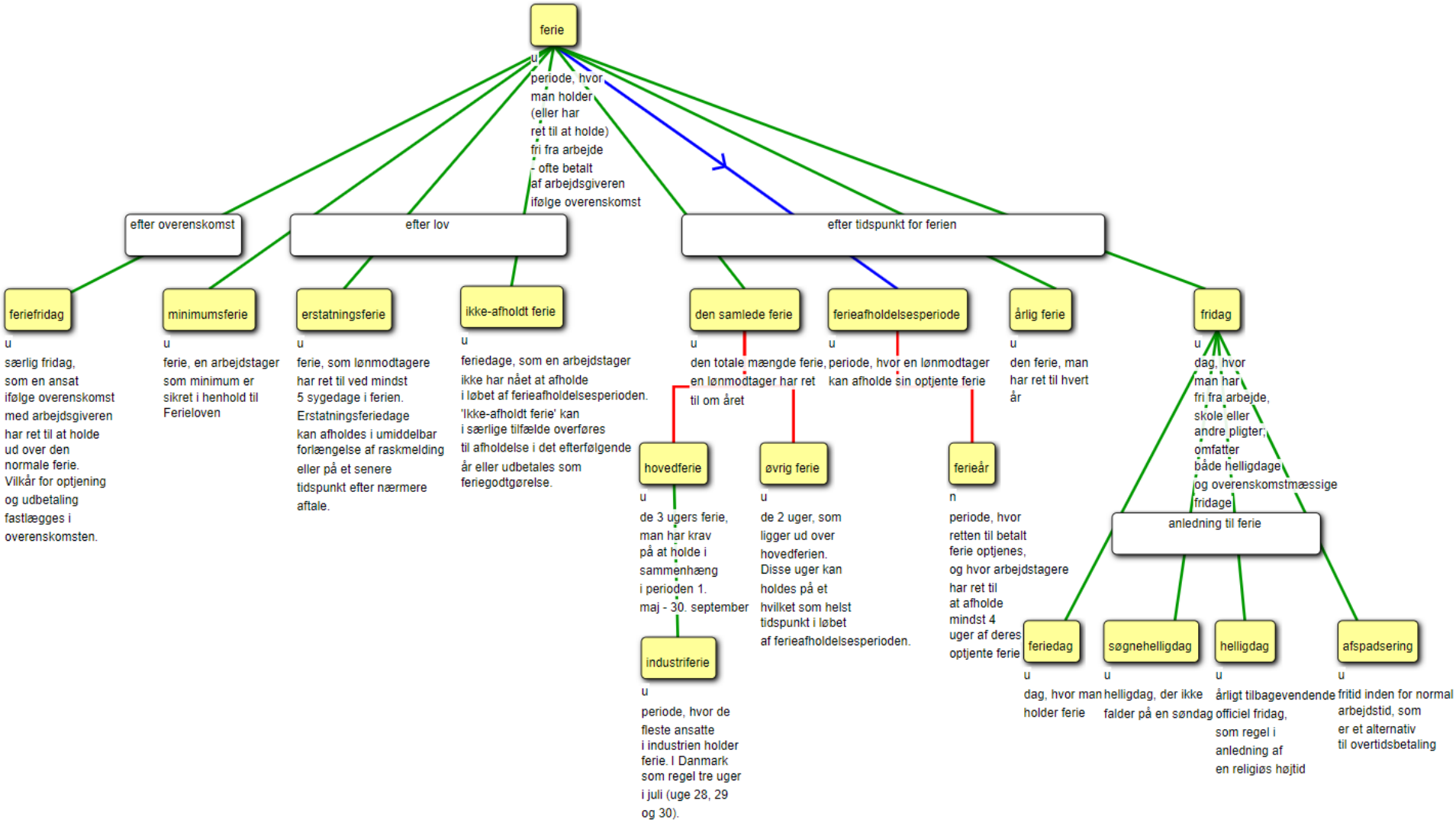

2.3.5 Diagram: oversigt over ferie – tysk

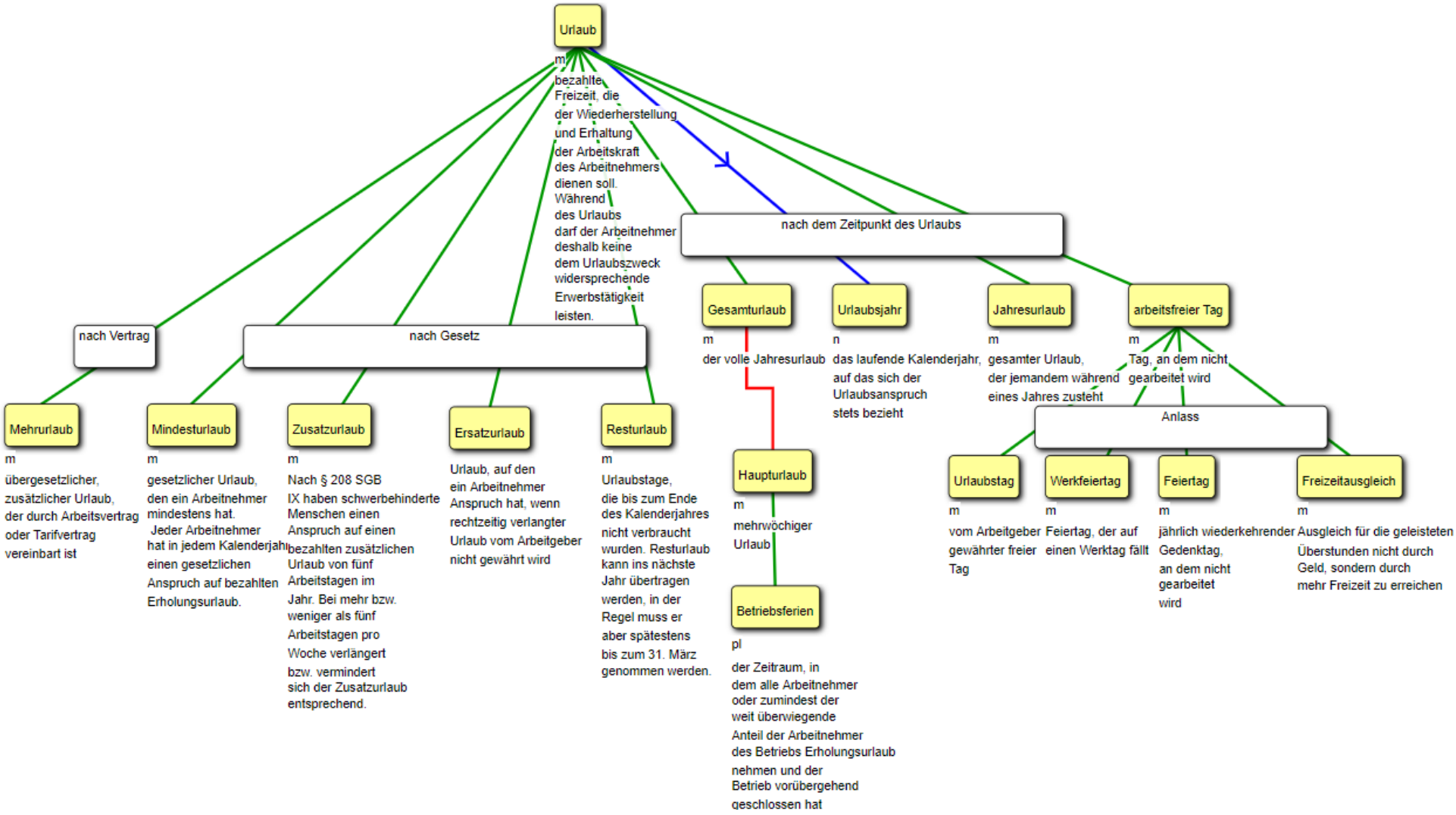

2.4 Regler for arbejdsgiver og arbejdstager

Ferie aftales mellem arbejdsgiver og arbejdstager, men der gælder nogle regler for begge parter. Det er arbejdsgiveren, der godkender ferie og fastsætter, hvornår der skal holdes ferie, men arbejdsgiveren skal så vidt muligt imødekomme lønmodtagerens ønsker. Arbejdsgiveren skal fx tage hensyn til skolernes sommerferie, hvis arbejdstageren har børn, der går i skole. En arbejdsgiver kan godt ændre på, hvad der er aftalt om ferie, men kun i helt særlige og uforudsete situationer. Hvis en ændring betyder, at arbejdstageren mister penge, skal arbejdsgiveren erstatte dem. Arbejdsgiveren kan heller ikke tvinge en arbejdstager, der ikke har optjent ferie, til at afholde ferie, undtagen hvis virksomheden holder ferielukket. Arbejdsgiveren skal desuden overholde bestemte frister for varsling af, hvornår ferien holdes. Det skal meddeles senest tre måneder, før hovedferien begynder, og senest en måned før ferie på øvrige feriedage. Der kan være kortere varslingsperioder, hvis virksomheden oplever noget uforudset, eller hvis arbejdstageren starter i virksomheden kort før ferielukning. En arbejdsgiver har endelig pligt til at indberette feriepenge for timelønnede ansatte og fratrådte ansatte, der har haft ferie med løn. Oplysningerne skal indberettes i eIndkomst hos Skattestyrelsen, som videresender til Feriepengeinfo[7].

Arbejdstageren skal huske at aftale ferie med arbejdsgiveren og være opmærksom på, hvad der er aftalt i ansættelseskontrakten om ferie. Måske står der, at ferien skal placeres, så det passer med ferielukning i virksomheden. Hvis arbejdstageren ikke har nået at holde den ferie, han/hun har ret til i afholdelsesperioden og gerne vil overføre ferien til næste periode, så skal det også aftales med arbejdsgiveren. En arbejdstager skal holde ferie for at få sine feriepenge udbetalt. I ferien må en arbejdstager altså ikke have lønnet arbejde. Hvis arbejdstageren er timelønnet eller er fratrådt en stilling, hvor han/hun fik løn under ferie, skal han/hun anmode om at få feriepengene udbetalt på borger.dk. Herefter sender Feriepengeinfo anmodningen til den, der skal udbetale pengene.

2.4.1 Diagram: Arbejdsgiver og ferie – dansk

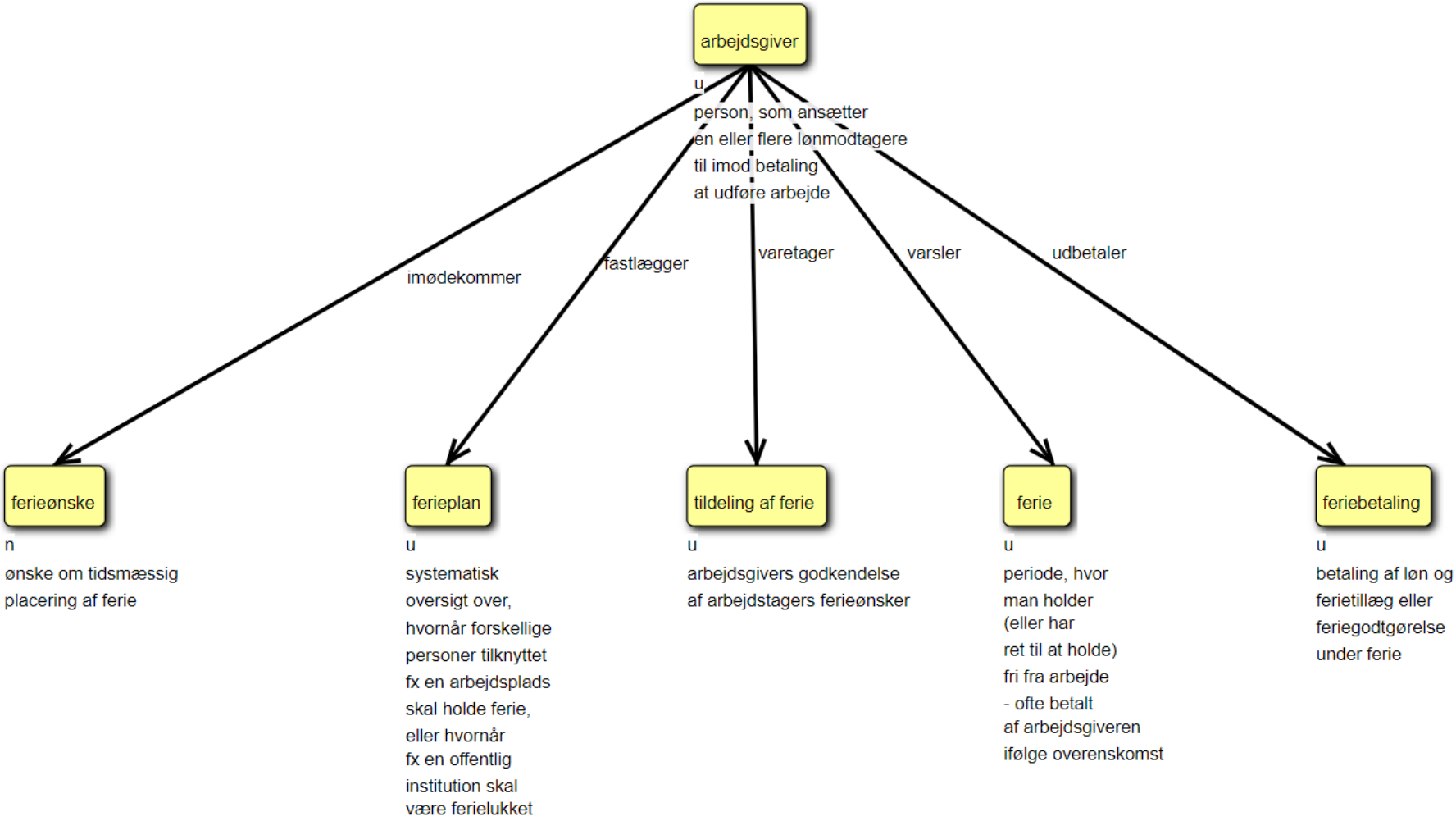

2.4.2 Diagram: Arbejdsgiver og ferie – tysk

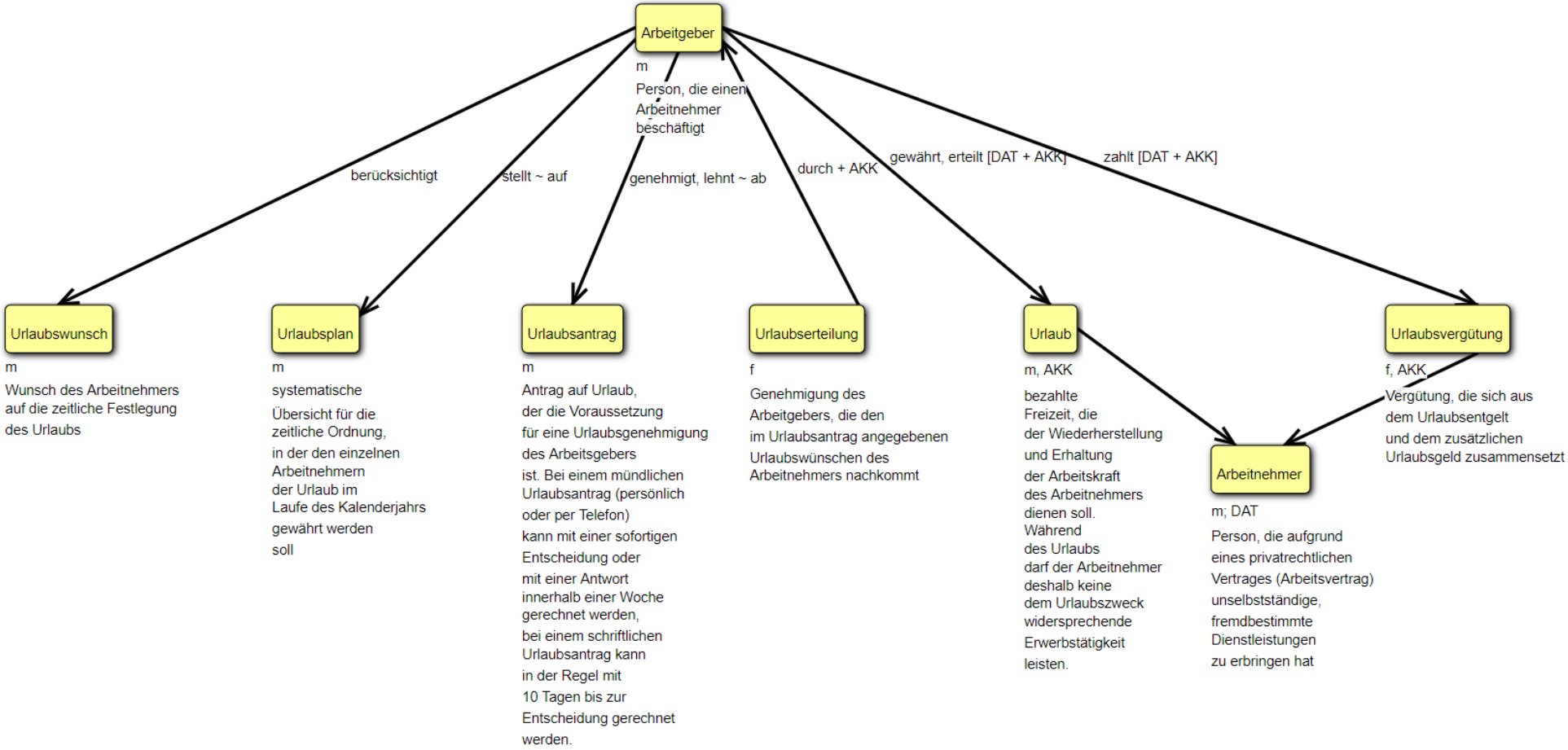

2.4.3 Diagram: Arbejdstager og ferie – dansk

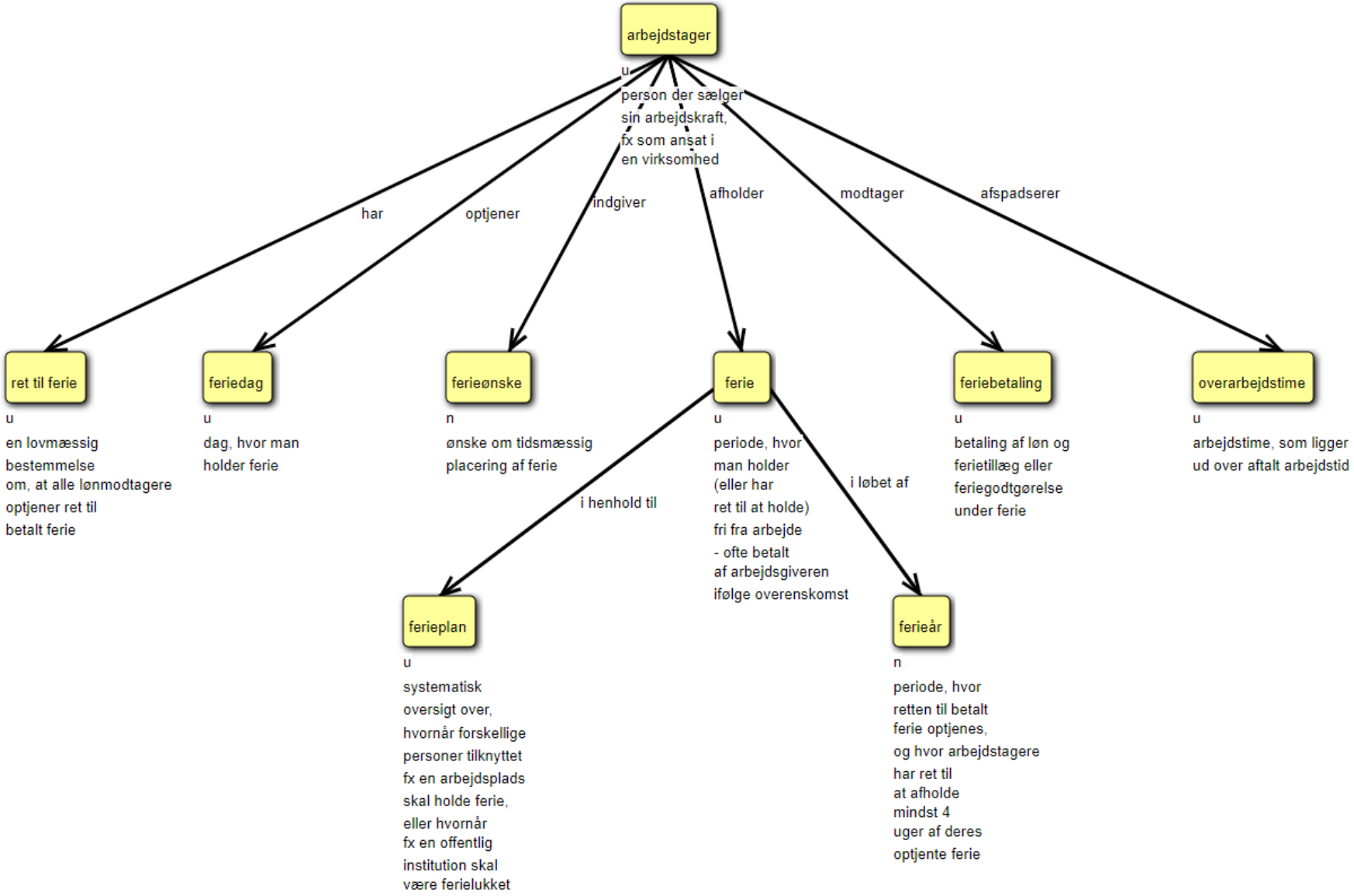

2.4.4 Diagram: Arbejdstager og ferie – tysk

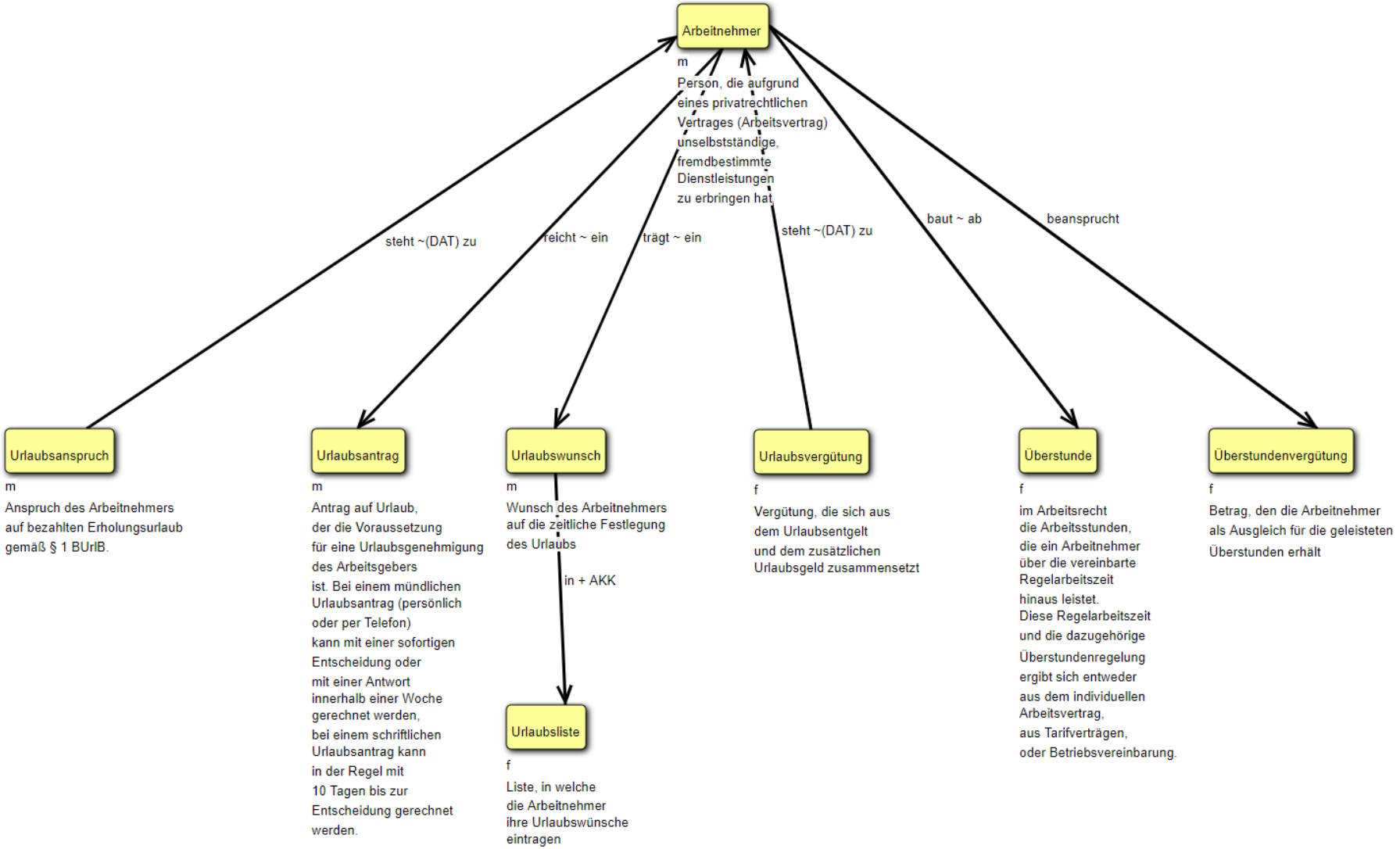

2.5 Feriebetaling

Der kan skelnes mellem to typer feriebetaling, nemlig løn under ferie og feriegodtgørelse. Hvis en arbejdstager er ansat på månedsbasis eller længere og har ret til fuld løn på søgnehelligdage og sygedage, får han/hun løn under ferie plus et ferietillæg på 1 pct. af lønnen. Hvis der er tale om en anden type ansættelse, får arbejdstageren en feriegodtgørelse, som er på 12,5 procent af lønnen. Feriegodtgørelse er også et ord, der bruges om penge, som arbejdstageren får udbetalt, når ansættelsesforholdet ophører, hvis arbejdstageren ikke har nået at afholde sin ferie.

Hvis en arbejdstager er grænsegænger og altså bor i Tyskland, men arbejder fast i Danmark, er han/hun omfattet af den danske ferielov. Hvis arbejdstageren har haft ferie med løn, kan arbejdsgiveren udbetale feriepengene direkte. Ellers skal arbejdstageren give Feriepengeinfo besked og bestille feriepengene på borger.dk. Ved fratræden fra arbejdet i Danmark kan arbejdstageren få udbetalt de feriepenge, han/hun har til gode. Hvis arbejdstageren kun midlertidigt arbejder i Danmark, gælder feriereglerne i det land, hvor arbejdstageren normalt arbejder, men arbejdsgiveren skal supplere ferie og betaling op til den danske ferielovs niveau.

2.5.1 Diagram: Feriebetaling – dansk

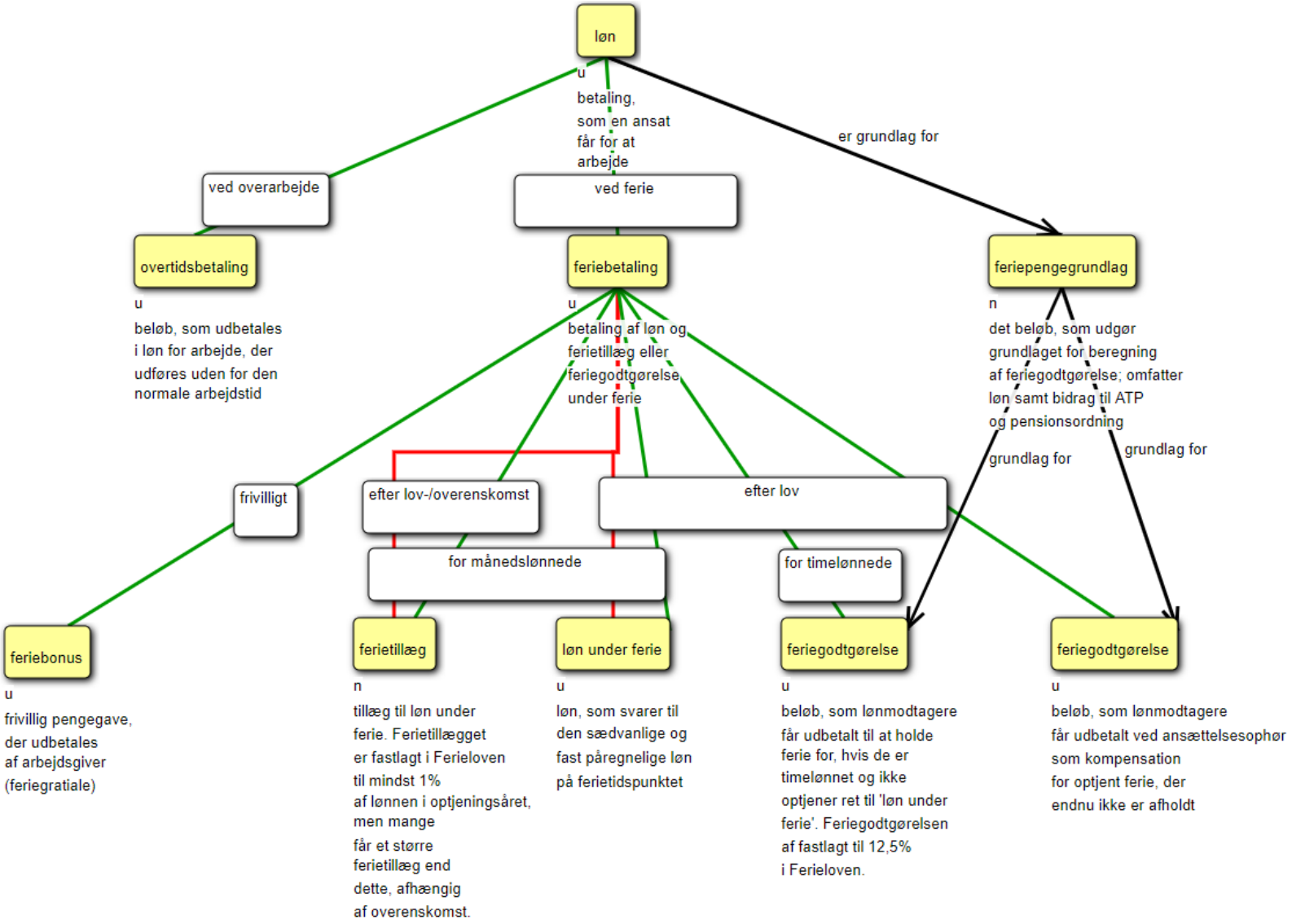

2.5.2 Diagram: Feriebetaling – tysk

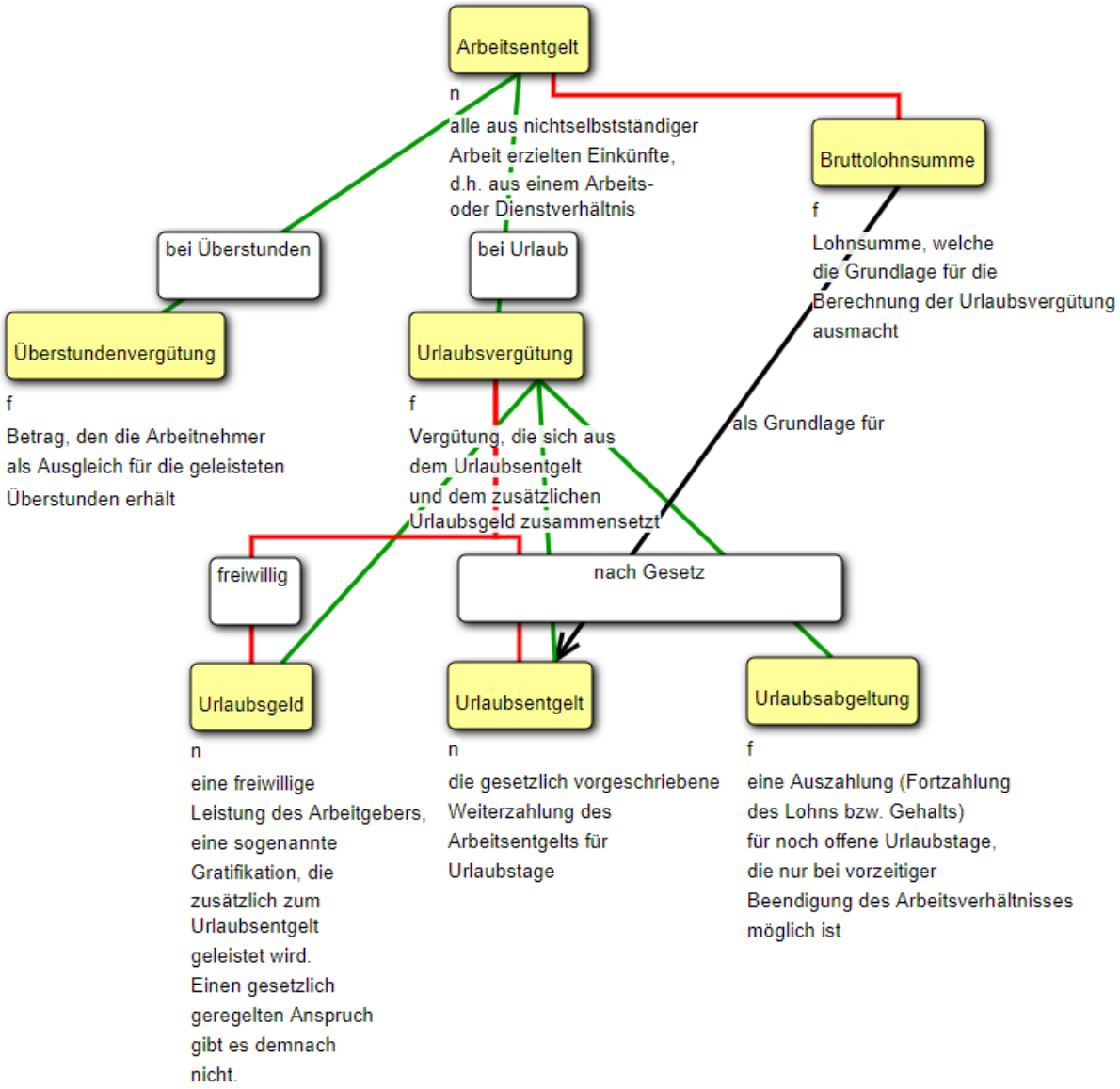

2.6 Øvelsesdel: Ferie

2.6.1 Danske ferieregler og feriebegreber: Læseforståelse af afsnittene 2.1-2.5

- Kun et svar er korrekt.

1. Hvem er dækket af den gældende danske ferielov?	
a) Ferieloven er en lov, der gælder for lønmodtagere, som er bosat i Danmark.	
b) Ferieloven er en lov, der gælder for lønmodtagere, som arbejder i Danmark i længere tid, uanset hvor de bor.	
c) Ferieloven er en lov, der gælder for lønmodtagere, som har indfødsret i Danmark.	

2. Hvor meget ferie har en arbejdstager ret til ifølge Ferieloven?	
a) Fire uger.	
b) Fem uger.	
c) Seks uger.	

3. Hvad gælder, hvis en arbejdstager bliver syg i sin ferie?	
a) Hvis en arbejdstager har haft mindst 5 sygedage i ferier i et ferieår, har hun ret til erstatningsferiedage.	
b) Hvis en arbejdstager har haft mindst 5 sygedage i ferier i et ferieår, mister hun retten til feriefridage.	
c) Hvis en arbejdstager har haft mindst 5 sygedage i ferier i et ferieår, er arbejdsgiveren forpligtet til at udbetale en feriebonus.	

4. Hvad er feriefridage?	
a) Feriefridage er de dage, hvor en arbejdstager holder ferie.	
b) Feriefridage er ekstra feriedage, som fx er aftalt i en overenskomst.	
c) Feriefridage er dage, som erstatter fx sygedage i en ferie.	

5. Hvor lang skal en hovedferie være?	
a) Mindst fire uger.	
b) Mindst tre uger.	
c) Mindst to uger.	

6. Er afspadsering det samme som ferie?	
a) Ja, afspadsering betyder, at en arbejdstager, der arbejder over, har ret til at få ekstra feriedage svarende til overarbejdet.	
b) Nej, afspadsering betyder, at en arbejdstager, der arbejder over, vil kunne holde fri i en periode svarende til overarbejdet.	
c) Nej, afspadsering betyder, at en arbejdstager, der arbejder over, vil blive økonomisk honoreret for sit arbejde.	

7. Hvem bestemmer, hvornår ferien skal afholdes?	
a) Det er arbejdstageren selv, der først afgør, hvornår han/hun vil holde sin ferie, og derpå meddeler sin arbejdsgiver det.	
b) Det er arbejdsgiveren, der suverænt afgør, hvornår der kan afholdes ferie, og arbejdsgiveren er ikke forpligtet til at lytte til arbejdstagerens ønsker.	
c) Det er arbejdsgiveren, der afgør, hvornår der kan afholdes ferie, men arbejdsgiveren er forpligtet til at tage hensyn til arbejdstagerens ønsker.	

8. Hvornår skal en ferie senest varsles?	
a) Senest 3 måneder før hovedferien begynder, og senest 1 måned før ferien begynder for øvrige feriedage.	
b) Senest 1 måned før hovedferien begynder, og senest 3 måneder før ferien begynder for øvrige feriedage.	
c) Senest 2 måneder før hovedferien begynder, og senest 1 måned før ferien begynder for øvrige feriedage.	

9. Hvad gælder, hvis en arbejdsgiver vil ændre en aftalt ferie?	
a) Det er ikke muligt for en arbejdsgiver at ændre en ferie, der er aftalt.	
b) Der gælder ingen særlige regler ved ændring. Arbejdsgiveren kan fastsætte ferien, som det passer for virksomheden.	
c) En arbejdsgiver kan godt ændre under særlige omstændigheder, men skal betale lønmodtageren de økonomiske tab, som det evt. betyder.	

10. Får en arbejdstager, der ikke er ansat med løn under ferie, feriebetaling?	
a) Det kommer an på ansættelsen. En timelønnet ansat får fx en feriegodtgørelse, som er på 12,5 procent af lønnen.	
b) Ja, arbejdsgiveren er altid forpligtet til at betale fuld løn under ferie.	
c) Nej, hvis en arbejdstager ikke er ansat med løn under ferie, må han/hun selv betale sin ferie.	

2.6.2 Sammensætninger og faste ordforbindelser med 'ferie'

1. *Dan sammensatte ord ved at kombinere ordene i de inderste grønne cirkler.*
2. *Find derpå verber i den yderste cirkel, som kan kombineres med sammensætningerne.*

Skriv dine sammensætninger her
ferie + dag = feriedag

Skriv verbum + sammensætning her
at afholde en feriedag

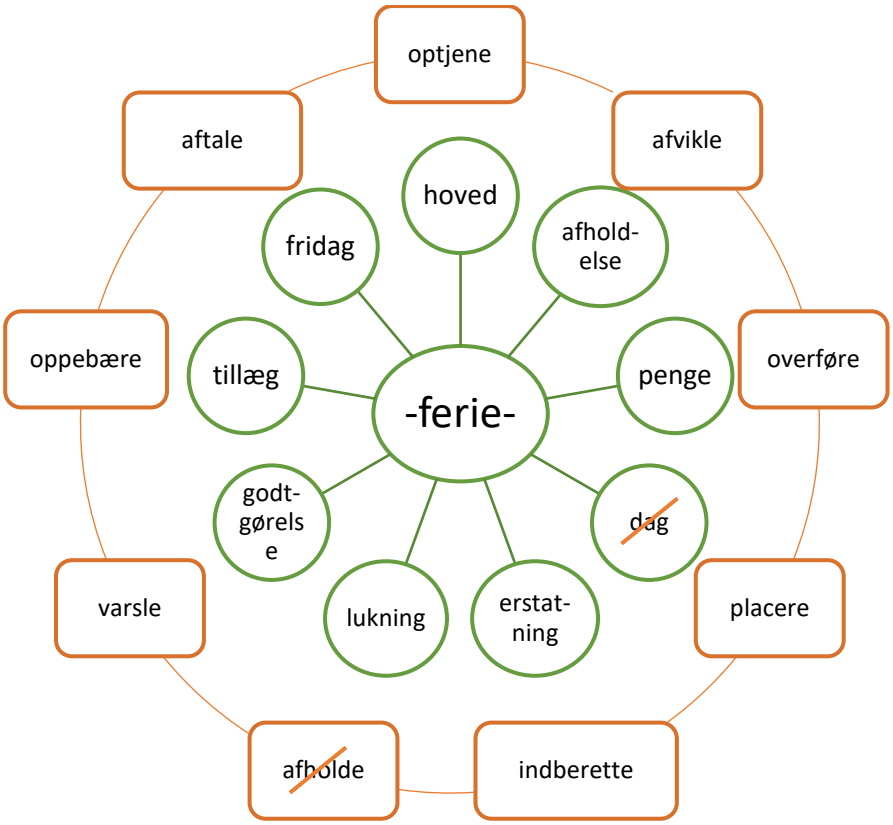

3. Indsæt verbum + det sammensatte ord i sætningerne nedenfor i rigtig form. Der kan være flere løsninger. Se boksen med eksempel.

Eksempel

1) Sammensætning: *ferie + dag = feriedag*
2) Verbum + det sammensatte ord*: at afholde en feriedag*
3) Sætning: *Den nye ferielov betyder, at man nu har såkaldt samtidighedsferie i Danmark. Så kan en arbejdstager* ***afholde sine feriedage*** *i takt med, at han/hun optjener dem.*

A.
Sammensætning:
Verbum + objekt:
Sætning: Arbejdstageren skal kunne …….. sin …….. mellem 1.5. og 30.9.

B.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Hvis den ansatte bliver syg i ferien, kan hun aftale med arbejdsgiveren, at hun kan …….. nogle …….. på et senere tidspunkt.

C.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Arbejdsgiveren skal …….. …….. for ansatte, der er timelønnede.

D.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Arbejdsgiveren skal så tidligt som muligt ……..
……., fordi det kan betyde, at en arbejdstager er tvunget til at holde sin ferie på dette tidspunkt.

E.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Hvis en virksomheds medarbejdere er timelønnede eller løst ansatte, vil de i stedet for ferie med løn plus ferietillæg …….. ……..

F.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Den ansatte var ansat med fuld løn under ferie og …….. et …….. på 2 procent af sin løn.

G.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Ansættelseskontrakten var underskrevet af begge parter, men de havde ikke

…… …….. i forbindelse med ansættelsesforholdets

etablering.

H.
Sammensætning:
Verbum + objekt*:*
Sætning: Det kan være aftalt med arbejdsgiveren, at en medarbejder kan

……..sine …….. til næste ferieår, hvis medarbejderen ikke når at

afholde dem.

2.6.3 Faste ordforbindelser: hvad er rigtigt?

I hver af de følgende 32 linjer forekommer der to korrekte og et forkert eksempel. Markér med ✓ de to korrekte eksempler i hver linje. Brug diagrammerne og ordlisterne til at finde de rigtige løsninger, hvis du er i tvivl.

1.	overenskomst afholdes		løn forhandles	✓	ferie optjenes	✓
2.	kalenderår vedrøres		feriepenge afregnes		feriegodtgørelse optjenes	
3.	arbejdstager afskediges		feriegodtgørelse indbetales		opsigelse aflønnes	
4.	opsigelse afgives		feriegodtgørelse nedfældes		helligdage fratrækkes	
5.	lukkedage varsles		søgnehelligdage honoreres		helligdage forkortes	
6.	ret til ferie optjenes		ret til ferie fratages		ferietillæg udbetales	
7.	overarbejdstimer afspadseres		restferien vedvares		søgnehelligdage tilrettelægges	
8.	overarbejdstime afregnes		industriferien overstås		fridage hentages	
9.	tildeling af ferie indeholdes		øvrige feriedage gives		ferieoptjeningsperiode ændres	
10.	feriebetaling ankes		feriebetaling ydes		lov om ferie ophæves	
11.	indgå overenskomst		oppebære løn		underrette arbejdstid	
12.	sløjfe helligdage		udbetale feriepenge		modregne kalenderåret	
13.	inddække tildelinger		udbetale feriegodtgørelse		udfærdige ansættelseskontrakt	
14.	yde feriegodtgørelse		afholde grundlovsdag		bekræfte sløjfningen	
15.	udnytte ferietiden		kræve erstatningsferie		optjene ferieplanen	
16.	optjene afspadsering		oppebære ferietid		fastlægge ferieplanen	
17.	optjene ret til ferie		varsle hovedferie		optjene industriferien	
18.	medregne overarbejdstimer		udføre ferieplanen		forlange overtidsbetaling	
19.	oppebære løn under ferie		afvikle restferie		oppebære restferie	

20.	yde lukkedage		ændre Ferieloven		varsle restferie	
21.	afskaffe lukkedage		udarbejde overtid		udarbejde en ferieplan	
22.	gemme feriepengegrundlaget		indgive ferieønsker		gemme øvrig ferie	
23.	afslå ikke-afholdt ferie		afslå anmodning om ferie		miste feriebonus	
24.	kollektiv overenskomst		ugentlig arbejdstid		fuldtidsbeskæftiget arbejdstid	
25.	overenskomstmæssig fridag		førstkommende kalenderår		flytbar grundlovsdag	
26.	gensidig feriefridag		tvungen feriedag		nærværende ansættelseskontrakt	
27.	indeværende ferieår		sikret ansættelseskontrakt		lovbestemt helligdag	
28.	færdige ferieansøgning ud		fremgå af ansættelseskontrakten		være berettiget til feriepenge	
29.	særlig hovedferiedag		særligt ferietillæg		sammenhængende hovedferie	
30.	udførlig stillingsbeskrivelse		omregnet restferie		uafviklet feriebonus	
31.	skære i feriebonus		nytte feriekvirering		give afkald på ret til ferie	
32.	reduktion af feriepengegrundlaget		omregning af feriepengegrundlaget		genkaldelse af feriepengegrundlaget	

2.6.4 Ferie og/eller orlov?

Kig eksemplerne i taleboblerne igennem, og find ud af, hvilke adjektiver der anvendes sammen med 'ferie', hvilke sammen med 'orlov', og hvilke sammen med både 'orlov' og 'ferie'.

1. afslappet……	7. lønnet……
2. aktiv……	8. tvungen……
3. arbejdsgiverbetalt……	9. ubegrundet……
4. fleksibel……	10. uforglemmelig……
5. hyggelig……	11. ulønnet……
6. længerevarende……	

Tag på en uforglemmelig ferie til Dresden - Tysklands Firenze eller oplev Friedrichstadt & Sylt med Ans Rejser.

Du har som udgangspunkt ret til op til 12 måneders ubegrundet orlov fra uddannelsen.

Om man har tvungen ferie eller ej, er noget, som aftales lokalt med ledelsen.

I kølvandet på en medarbejderstrejke besluttede den kollektivt ledede avis at sende to mandlige redaktører på tvungen orlov og at indføre kvindekvoter.

Lønnet orlov skal afholdes før ulønnet orlov.

Heldigvis havde jeg entreret med et godt dansk rejsebureau med speciale i aktiv ferie – dem her.

Det fremgår af sagens oplysninger, at kørelæreren under undervisningsforløbet afholdt en længerevarende ferie.

Der er forskellige muligheder for at holde en fleksibel orlov , hvor man fx gemmer dage til senere brug.

Få en hyggelig og fleksibel ferie ved hjælp af autocamperudlejning!

Selv om en arbejdsgiverbetalt ferie måske kunne hjælpe på stressniveauet, vil der være tale om et skattepligtigt personalegode.

Garantipladser: Der kan søges om garanti-pladser ved arbejdsledighed og barselsorlov eller anden længerevarende orlov.

Kom langt væk fra hverdagens stress og jag på en afslappet ferie i smukke og rolige omgivelser.

2.6.5 Et jobopslag

Wiebke Niemann er 21 år og blev udlært som salgsassistent i Ratenburg for et halvt år siden. Hun havde håbet, at hun kunne fortsætte i et job hos den bager, som hun var i lære hos i Ratenburg, men bageriet havde ikke mulighed for at beholde hende, så nu har hun søgt job i nogle måneder. På Eures' hjemmeside finder hun en annonce for et job, som hun overvejer at søge. Men den bager har da vist virkelig haft travlt….

Opgaver:

1. Hjælp Wiebke Niemann med at tyde bagerens annonce. Skriv den om, idet du udbedrer fejl og ændrer enkelte formuleringer, så annoncen lever op til almindelig retstavning, tegnsætning og skriftlig sprogbrug.
2. Skriv Wiebke Niemanns ansøgning til Danslev Bageri.

Jobopslag
Café
Danslev bageri søger
Da vi har meget travlt og gerne vil give vores kunder en god behandenling har vi brug for flere til vores butik her i Danslev du skal kunne tysk da de fleste af vores kunder kummer fra tyskland og det er våres ide at du skal stå for våres cafe og ogse hjælpe med i butikken der kan ikke holdes ferie i 6-7-8 månde da det er der vi har meget travlt
Der er 1 ledig stilling

Skriv den rettede annonce her:
Læg mærke til, hvad bageren skriver om ferie. Hvordan harmonerer det med Ferieloven?

Skriv Wiebke Niemanns ansøgning her:

2.6.6 Julia Köhler ringer til Fagforening Danslev

Lyt til telefonsamtalen (1.1; 1.2), og kryds af, hvad der er rigtigt eller forkert:

	R	F
1. Det er Signe Poulsen, der tager telefonen		
2. Julia bliver stillet om til en anden i fagforeningen		
3. Julia bor i Tyskland, men arbejder i Danmark		
4. Julia har arbejdet i fagforeningen siden januar		
5. Julia har ikke noget imod at tale dansk, bare det ikke går for hurtigt		
6. Julia ringer, fordi hun er i tvivl om hvordan hun får sine feriedagpenge udbetalt		
7. Julia bliver afbrudt af Nicolai		

2.6.7 Julia Köhler taler med Nicolai Hansen

Lyt til resten af samtalen (2) mellem Julia og Nicolai, og svar på følgende spørgsmål:

1. Hvilken form for ansættelse har Julia?
2. Hvor meget ferie har Julia ret til?
3. Hvad siger Nicolai om ferietillæg?
4. Hvad er forskellen på feriefridage og tvungne feriedage?

2.6.8 Rådgivningssamtalens formuleringer - øvelse

Lyt til hele samtalen mellem Julia, Signe og Nicolai igen, og læg mærke til, hvilke formuleringer der anvendes til følgende talehandlinger. Linjerne skal kun udfyldes i den ene halvdel:

Talehandling	***Formulering***	
	Den, der giver råd og vejledning	***Den, der beder om råd***
At indlede en telefonsamtale		Eks.: Goddag, det er ….
At tilbyde sin hjælp		
At spørge til det centrale indhold		
At spørge til en præcisering af indhold		
At udtrykke tvivl		
At stille om		
At spørge om, hvilket sprog man kan kommunikere på		
At bede nogen om at tale langsomt		
At sikre sig, at modparten forstår, hvad man siger		
At tilkendegive forståelse		
At afbryde		

At korrigere sig selv		
At referere til noget, man har sagt tidligere		
At betone vigtigheden af noget		
At takke		
At svare på tak		

2.6.9 Dorthe Benniksen ringer til Agentur für Arbeit i Ratenburg

Du hedder Renate Baum og er ansat på jobcenteret i Ratenburg med ansvar for jobformidling. Du er for nylig blevet kontaktet af Norman Kühlmann, som er direktør i den tyske virksomhed Wisontech, der bl.a. fremstiller generatorer til vindmølleindustrien og solpaneler i Ratenburg. Wisontech har i et stykke tid forgæves søgt en økonomimedarbejder med gode danskkundskaber, men også så gode tyskkundskaber, at vedkommende kan fungere på en tysk arbejdsplads. I dag bliver du ringet op af Dorthe Benniksen fra Danslev.

Opgave: Tag telefonen, lyt til Dorthe Benniksen, og svar på hendes opringning. Anvend minimum 1 formulering fra 5 af kategorierne i 2.6.10 i din samtale med Dorthe Benniksen.

RB: *Arbeitsagentur Ratenburg, Renate Baum. Guten Tag*

DB: Ja, hej, hallo, guten Tag, mein Name…

RB: ……

DB: Åh ja, tak. Det kunne være fint. Jeg er ikke så god til tysk.

RB: ……

DB: Jeg ringer, fordi jeg søger arbejde og tænkte, at jeg ville prøve, om der måske var muligheder på den anden side af grænsen.

RB: ……

DB: Ja, det er mest Ratenburg, jeg har kig på, men jeg er nogenlunde åben. Det kan også være andre steder, bare det ikke er alt for langt fra grænsen. Jeg har min familie her, men er indstillet på at pendle.

RB: ……

DB: Jamen, jeg er egentlig interesseret i det meste. Jeg kan ikke holde ud at gå uden arbejde.

RB: ……

DB: Ja, jeg mistede mit arbejde for en 3-4 måneder siden. Jeg var ansat i et mindre eksportfirma, som desværre gik konkurs.

RB: ……

DB: Jeg tog mig af det meste kontorarbejde. Nu var det ikke noget stort firma, så jeg var omkring mange ting og havde lidt forskellige opgaver. Men det var mig, der stod for regnskabet.

RB: ……
DB: Jamen, jeg har faktisk været der det meste af mit arbejdsliv. Jeg havde nogle forskellige job, lige efter at jeg var blevet færdiguddannet.

RB: ……
DB: Jeg er kontoruddannet – med speciale i offentlig administration. Så jeg startede med at arbejde hos kommunen i Danslev.

RB: ……
DB: Hvad er det for et job?

RB: ……
DB: Det lyder godt! Er det en virksomhed i Ratenburg?

RB: ……
DB: Ved du, hvad de laver?

RB: ……
DB: Sikke spændende! Det kunne jeg godt tænke mig at søge. Men tror du, jeg har nogen chancer?

RB: ……
DB: Det lyder godt! Ved du også, hvornår de søger til?

RB: ……
DB: Ja, absolut! Jeg er klar til at komme i gang med det samme. Jeg er meget interesseret. Men prøv lige at vente…jeg skal godt nok have afviklet noget ferie. Tror du, det er et problem?

RB: ……
DB: Det er heller ikke så vigtigt, men når jeg nu alligevel har dig i telefonen: Ved du så, om jeg har ret til løn under ferie i Tyskland?

RB: ……

DB: Tak for det. Det kan godt være at der kommer nogle spørgsmål. Nu skal jeg også lige have et arbejde først.

RB: ……

DB: Som du kunne høre, så er mit tysk ikke specielt godt. Jeg har ikke haft tysk siden folkeskolen, men jeg har xxxxxxxxxxxxxxx (utydeligt) i mit job, når vi havde salg til Tyskland.

RB: ……

DB: Jo, jeg sagde bare, at jeg har brugt mit tysk en smule i mit job, når vi havde kontakt med tyske kunder.

RB*:* ……

DB: Har du måske mulighed for at sende mig deres stillingsopslag?

RB: ……

DB: Det gør ikke noget. Jeg har lettere ved at læse og forstå tysk end at tale det.

RB: ……

DB: Ja, det er d-b-e-n, og så snabel-a, outlook….dot…com

RB: ……

DB: Tusind tak!

RB: ……

DB: Nej, for mig er det bestemt ikke lidt! Jeg glæder mig til at se det.

RB: ……

DB: Tak, det vil jeg gøre. Altså, mange tak.

RB: ……

2.6.10 Formuleringer til samtaler

Identifikation	
Møde: Goddag	*Ja, hej, mit navn det er….*
Telefon: Goddag, det er ….	*Goddag, det er ….*

Anledning til opkald/møde

Hvad kan jeg hjælpe med?	*Jeg ringer, fordi…* *Jeg kommer, fordi…* *Jeg har en aftale med….om….* *Jeg vil gerne tale med ….* *Kunne jeg komme til at tale med…?*
Tematisering af sprog	
Jeg kan høre, at du ikke er dansker. Kan du forstå nok til, at vi kan snakke dansk? *Er det et problem, hvis vi snakker dansk?*	*Jeg kan godt noget dansk, …* *…men måske kan du lige sige, hvis du ikke forstår alt, hvad jeg siger?* *…men det kunne være godt, hvis du ikke snakker alt for hurtigt.* *…men jeg vil godt bede dig om at tale langsomt, så jeg kan følge med.* *…men det kan godt være, at jeg lige gentager nogle af de ting, du siger, for at være helt sikker på, at jeg forstår dig rigtigt.*
Baggrund	
	Jeg er lige startet i et job hos virksomhed…, og … *Jeg flyttede til ….for….dage/måneder siden, og nu…*
Uddybning og præcisering af problem	
Hvad er det præcist, du er i tvivl om?	*Jeg kan godt finde ud af…., men jeg ved ikke, hvordan jeg skal forholde mig til…* *Jeg har ikke problemer med ……., men jeg er i tvivl om ….*
Analyse	
Præciseringsspørgsmål: *Det, du siger, er, at…?*	*Ja, lige præcis.* *Nej, det jeg ville spørge om, er….*
Uddybende spørgsmål: *Hvad står der i din ansættelseskontrakt?*	*Der står…..* *Jeg er ikke helt sikker, men det vil jeg tjekke.*
Fortolkning: *Hvis der står sådan, så betyder det, at ….*	*Ok, så er jeg med.* *Nå, det lyder godt.* *Nå, men betyder det så, at….?*
Råd og svar	
Du skal….. *Jeg vil anbefale, at du…..* *Det kan være en god idé, at….*	*Ok, det vil jeg gøre.* *Men kan du sige mig, hvordan /hvem…*
Forståelsestjek og bekræftelse (med opsummering) eller afkræftelse og uddybende spørgsmål	
Er du med?	*Ja…nja…hmm…*
Kan du følge mig?	*Ja, helt sikkert.*
Er det klart, hvad jeg mener?	*Ja, jeg er med.*
Kan du forstå, hvad jeg mener?	*Ja, jeg tror, jeg har forstået det meste.*

Du er med på, hvad jeg mener? *Er der noget i det, jeg har sagt, som du ikke er med på?* *Forstod du, hvad jeg mente med….?*	*Jeg prøver lige at gentage det, du sagde, for at være helt sikker. Altså….* *Nej, kunne du ikke lige gentage det sidste, du sagde?* *Nej, jeg er ikke sikker på, at jeg har forstået det rigtigt.* *Jeg tror ikke rigtig, at jeg kan forstå, hvad du mener.* *Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstod det, du lige sagde. Mener du, at ….* *Hvordan skal det forstås?* *Hvordan mener du?* *Hvad vil du sige med det?* *Må jeg godt lige bede om dit navn igen?*
Rettelse og gentagelse	
Det er en misforståelse. *Sådan var det ikke ment. Det, jeg ville sige, var, at….* *Det, jeg prøver på at sige, er …*	*Kunne du lige gentage det, du sagde her til sidst?* *Det gik lidt for hurtigt for mig. Kunne du ikke lige sige det igen? Prøv lige at gentage det.* *Jeg er ikke sikker på, at jeg har forstået det rigtigt. Kunne jeg ikke lige få dig til at gentage det du sagde før?*
Afrunding	
Var det alt? *Har du andre spørgsmål?* *Jamen godt så, farvel.*	*Ja, tak for hjælpen.* *Nej, det var bare det, jeg ville.* *Farvel.*

2.6.11 Ferieplanlægning – et møde (rollespil til analog undervisning)

1. I inddeles i grupper på 3 personer.
2. Hver gruppe forbereder en rolle. Find gode formuleringer i 2.6.10 'Formuleringer til samtale' og 2.6.16 'Formuleringer til diskussion'.
3. Der dannes nye grupper, så I er en repræsentant for hhv. Christian, Laura og Johan I hver gruppe.
4. Spil mødet igennem.

Christian

Du har for nylig indgivet dine ferieønsker til din arbejdsplads.
Du vil gerne holde ferie den sidste uge af juni og de første to uger af juli. Du har planlagt en campingferie i Norditalien sammen med familien.
Du har ikke fået svar på dine ferieønsker, men nu har Johan Nielsen i HR-afdelingen indkaldt dig til en samtale, hvor Laura Weber fra dit team også deltager.
Du ved godt, at dine ferieønsker ikke falder helt sammen med, at virksomheden lukker ned i de sidste to uger af juli, men du synes, du har gode argumenter for at få bevilget de tre uger.
- Børnene har fri fra skole.
- Du har taget dig af to andre kollegers arbejde i juledagene, hvor du var på arbejde, og der ikke var andre i din afdeling.

Laura

Du har for nylig spurgt Johan Nielsen i HR-afdelingen, om du kan komme på et danskkursus. Du har ikke været ret længe i Danmark, og du kan mærke, at du er nødt til at gøre noget ved dine danskkundskaber, hvis du skal kunne fungere ordentligt på arbejdspladsen. Du vil gerne på et kursus den sidste uge i juni. Du arbejder på hold med Christian Madsen og blev lidt ærgerlig, da du hørte om dennes ferieplaner, fordi du ved, at I ikke kan undværes på arbejdspladsen begge to på dette tidspunkt.
Johan lovede at vende tilbage med et svar, og nu har han indkaldt dig til en snak, hvor Christian også deltager.
Du ved godt, at du er ny i virksomheden, og at det er lidt hurtigt at bede om efteruddannelse, men du synes, du har gode argumenter for at få bevilget dit kursus.
Virksomheden vil kunne profitere af, at du lærer noget mere dansk. Du vil simpelthen kunne arbejde hurtigere og have lettere ved at samarbejde med danskerne i afdelingen.
Danskkurset er et intensivt kursus, der bliver udbudt af en lokal sprogskole i Danslev. Kurset matcher dit niveau, og i indholdsbeskrivelsen lægges der vægt på, at kurset vil have fokus på 'relevant virksomhedsdansk'.

Johan

Som leder af HR-afdelingen udarbejder du hvert år en ferieplan for virksomhedens medarbejdere. Du har fået et ønske fra Christian Madsen om tre ugers ferie, der ligger i sidste uge af juni og de første to uger af juli. Samtidig har Laura Weber spurgt dig, om det er muligt at komme på et danskkursus i sidste uge af juni. Christian og Laura, der arbejder i samme team, kan ikke undværes på samme tid. Du ved, at Christian har to børn, som har sommerferie fra og med sidste uge i juni. Laura kender du ikke så godt endnu. Du ved, at hun kæmper med at lære dansk, og at det ville være godt for afdelingen, hvis hun blev lidt bedre til sproget. Nu har du indkaldt de to til en snak i håb om, at I kan finde en løsning. Du tænker bl.a. over følgende punkter:

- Der er ikke andre i Lauras og Christians afdeling, der kan dække begges arbejde i den sidste uge af juni.
- Der kan evt. findes et lignende danskkursus til Laura på et senere tidspunkt.
- Christian kunne evt. overtales til at rykke sin ferie en uge, så den ligger de tre første uger af juli i stedet for. Det ville også passe bedre med virksomhedens delvise nedlukning på det tidspunkt. Alternativt kunne Christian reducere sin ferie til to uger.

2.6.12 Ferieplanlægning – en e-mail

Patrick König blev ansat hos Danhealth for syv måneder siden. Han arbejder i indkøbsafdelingen og er glad for sit arbejde. Det er imidlertid ikke altid, han helt forstår de e-mails, der kommer fra virksomhedens andre afdelinger, heller ikke selvom de er skrevet på engelsk. En dag modtager han den nedenstående e-mail fra Louise Himmelstrup. Patrick kan ikke huske noget om nogen "feriefridage". Han kan ikke huske, at han har mailet eller snakket med denne Louise Himmelstrup før, og skemaet inde på "minferie" og det engelske gør ham hellere ikke klogere. Gad vide, hvad denne Louise mener? Patrick returnerer Louises e-mail med sine spørgsmål.

Kære alle (English below)

Jf. personalehåndbogen er det nu tid til at planlægge afholdelsen af feriefridage.

Feriefridagene er optjent i ferieåret 20XX 1. september 20XX – 31. august 20XX. Der optjenes 0,42 feriefridag pr. måneds ansættelse, så hvis du har været ansat hele året, har du optjent 5 feriefridage. Dine datoønsker for feriefridagene bedes tastet i MinFerie (https://minferie.danhealth.dk) **senest 30. maj 20XX**.

Vær venligst opmærksom på kun at ønske det antal dage, du har optjent.

På forhånd tak 😊
Venlig hilsen

Louise Himmelstrup

Formuler den e-mail, som Patrick skriver til Louise.

2.6.13. Kaffesnak

Dagen efter, at Julia har talt med Nicolai i Fagforening Danslev, står hun og snakker med en kollega over en kop kaffe. Det er den samme kollega, som anbefalede hende at kontakte fagforeningen.
Lyt, og svar på spørgsmålene:

1. Hvad planlægger Julia at lave i Kristi himmelfartsferien?
2. Hvad siger Karsten om *brodag* i Danmark?
3. Hvorfor vil Julia gerne have fri den 3. oktober?
4. Hvad råder Karsten hende til at gøre?

2.6.14 Flere feriesammensætninger

1. Sammensætninger med ferie kan fortælle noget om, hvornår, hvor længe, hvordan osv. man holder ferie. Find udtryk i ordskyen herover, som fortæller noget om, ….

   a) Hvilken periode på året man holder ferie:……..
   b) Hvor lang tid man holder ferie: ……..
   c) Hvem man holder ferie sammen med: ……
   d) Hvilken form for transportmiddel man bruger til at holde ferie med: ……
   e) Hvordan man vælger at bo i sin ferie: ……..
   f) Hvad man laver i sin ferie: ……..
   g) Hvor mange penge man har til at holde ferie for:……

2. Sammenlign den danske ordsky med den tyske:

i. Hvilke ferieord i de to ordskyer har arbejdsretlig relevans?
ii. Hvilke danske ferieord har ikke nogen pendant i den tyske ordsky, og hvilke tyske ferieord kan omvendt ikke oversættes til nogen af ordene i den danske sky?

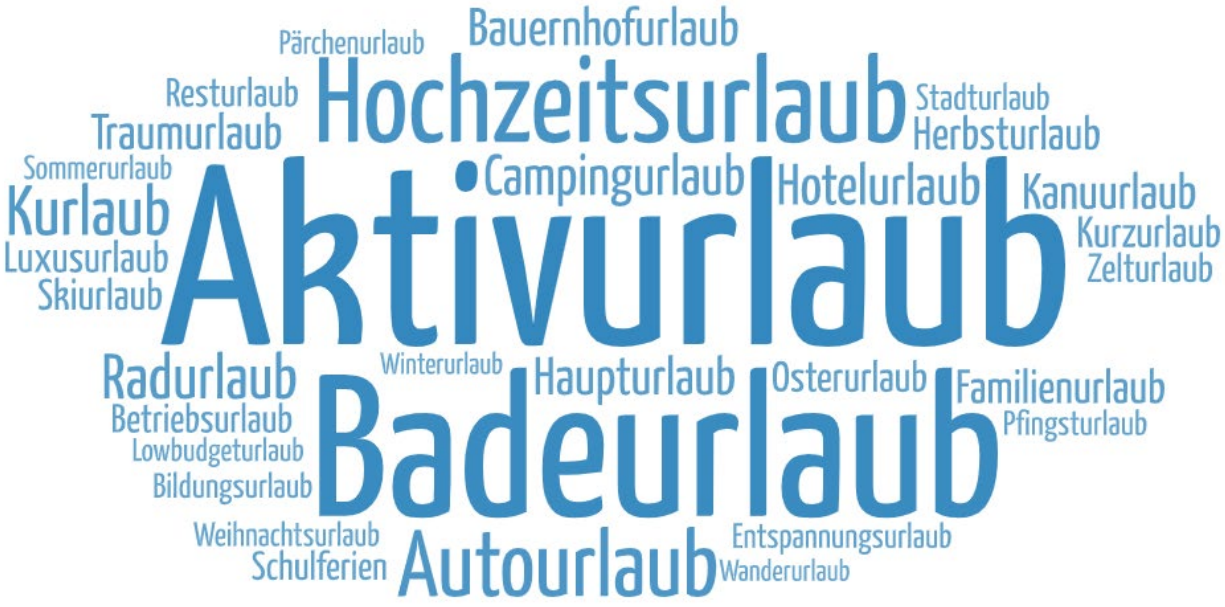
Pärchenurlaub
Bauernhofurlaub
Resturlaub
Hochzeitsurlaub
Stadturlaub
Traumurlaub
Herbsturlaub
Sommerurlaub
Campingurlaub
Hotelurlaub
Kanuurlaub
Kurlaub
Aktivurlaub
Kurzurlaub
Luxusurlaub
Zelturlaub
Skiurlaub
Radurlaub
Winterurlaub
Haupturlaub
Osterurlaub
Familienurlaub
Betriebsurlaub
Badeurlaub
Pfingsturlaub
Lowbudgeturlaub
Bildungsurlaub
Weihnachtsurlaub
Entspannungsurlaub
Schulferien
Autourlaub
Wanderurlaub

2.6.15 Mærkedage.

Kig på kalenderen sammen (2.6.17).

i. Forklar hinanden, hvad I forbinder med de røde og de orange dage, og hvordan I evt. fejrer dem.
ii. Hvis der er nogen af dagene i kalenderen, I ikke kender, så slå dem op, og diskuter med hinanden, hvorfor de måske ikke er så kendte længere.
iii. Diskuter, om I synes, der mangler nogle dage i kalenderen, dvs. om der er dage, som er mærkedage for jer, men som ikke er med.
iv. Måske som erstatning for forsvundne mærkedage opstår der mange nye forslag til mærkedage. I FN-kalenderen kan man fx finde Den internationale dag for lykke (20.3.) og Verdensdagen for tunfisk (2.5.). Diskuter idéen med at skabe nye mærkedage.

2.6.16 Formuleringer til diskussion

At redegøre for og begrunde et synspunkt

3. Det afgørende for mig er, at…
4. Det, der er vigtigst, er……., for….
5. Det siger jeg ud fra den betragtning, at….
6. Det skyldes (jo), at …
7. Det synspunkt vil jeg godt (lige) uddybe:….
8. Efter min mening bør man tage hensyn til, at…
9. Hvis man tænker på den betydning, som…….har, synes jeg, at…
10. I den forbindelse skal man (bare) huske på, at….
11. Jeg anser ……. for rigtig vigtig, fordi….
12. Jeg bryder mig ikke om….
13. Jeg opfatter det på den her måde:
14. Jeg synes, det er (rimelig) entydigt, for….
15. Med hensyn til……., vil jeg sige, at…
16. Man skal i hvert fald tage hensyn til, at….
17. Også selv om….., synes jeg, at….
18. På baggrund af ….., vil jeg (nok) mene, at….
19. Selvfølgelig kan man tale både for og imod, men alligevel vil jeg godt …
20. Åragen til det er (jo), at….

At argumentere

Et argument for det er, at…
De, der går ind for synspunktet/det her, fremhæver, at….
Det der taler imod er fx, at…
Det vigtigste/mest overbevisende argument er, at…
Det kan man argumentere imod ved at pege på, at….
For…./imod….taler især de følgende grunde:
Modstandere afviser det (ret kategorisk) ud fra den betragtning, at…
Jeg synes, der er vigtige argumenter både for og imod

Med hensyn til kunne jeg godt tænke mig lige at pege på …
Der er også nogle, der har den indvending, at….
Man er nødt til at tage hensyn til, at….

At give udtryk for enighed

Det har du (selvfølgelig) ret i
Det er (virkelig) et godt argument
Det synes jeg, lyder indlysende/overbevisende
Det kan jeg kun være enig i
Jeg har (fuldstændig) samme opfattelse
Ja, jeg kan kun supplere med en enkelt detalje
Jeg kunne godt tænke mig (lige) at supplere de ord med …

At give udtryk for uenighed

Det lyder godt nok besnærende/overbevisende i første omgang, men …
Det er jeg kun delvis enig i, for…
Jeg tror ikke, at man kan argumentere på den måde, for…
Jeg kan godt forstå dit argument, men…
Man kunne også indvende, at…
Man bør (nok) også huske på, at…
Mener du så ikke, at ……..spiller nogen rolle?
Det er selvfølgelig rigtigt, men man er da også nødt til at tænke på, at….
Hvis man (nu lige) prøver at forestille sig det (helt) konkret, så….

At modsige nogen

Det synes jeg ikke, du har ret i.
Jeg tror, du tager fejl.
Det kan jeg (overhovedet) ikke følge dig i, for…
I modsætning til dig tænker jeg, at….

At spørge til nogens mening

Hvad med dig – hvad synes du?
Er du ikke enig i det, jeg lige sagde?
Hvad siger du til det?

At bede om uddybning af en mening

Jeg tror ikke helt, jeg forstår, hvad du mener. Kan du sige det med nogen andre ord?
Kan du (ikke lige) uddybe det, du sagde før?
Hvad mener du egentlig/helt præcist med…..?

2.6.17 Tysk-dansk kalender

Jahreskalender; årskalender

Gesetzliche Feiertage in allen Bundesländern (D) + Lovregulerede helligdage (DK)

Gesetzliche Feiertage in einigen Bundesländern (BW Baden-Württemberg; BY Bayern; BE Berlin; BB Brandenburg; HB Bremen; HH Hamburg; HE Hessen; MV Mecklenburg-Vorpommern; NI Niedersachsen; NW Nordrhein-Westfalen; RP Rheinland-Pfalz; SL Saarland; SN Sachsen; ST Sachsen-Anhalt; SH Schleswig-Holstein; TH Thüringen)

Feste Termine; faste datoer	Wechselnde Termine; skiftende datoer	Nur deutsch; kun tysk	Deutsch und dänisch; tysk og dansk	Nur dänisch; kun dansk
1.1.			Neujahrstag nytårsdag	
6.1.			Heilige Drei Könige (BW; BY; ST); helligtrekonger	
	Donnerstag vor Fastnachtssonntag; torsdag før fastelavnssøndag	Weiberfastnacht [kvindernes karneval]		
		Fastnachtssamstag [fastelavnslørdag]		
	Sieben Wochen vor Ostersonntag; syv uger før påskesøndag		Fastnachtssonntag; fastelavnssøndag	
	48 Tage vor Ostersonntag; 48 dage før påskesøndag	Rosenmontag [rosenmandag]		
		Fastnacht [karneval]		
14.2.			Valentinstag; valentinsdag	
	Mittwoch nach Fastnachtssonntag; onsdag efter fastelavnssøndag	Aschermittwoch [askeonsdag]		
1.3.			Frühlingsanfang meteorologisch; forårets begyndelse	
8.3.			Internationaler Frauentag (BE); kvindernes internationale kampdag	
19.3.		Josefstag [Sankt Josephs dag]		
19.3./ 20.3.			Frühlingsanfang forårsjævndøgn	
	Sonntag vor Ostern; søndag før påske		Palmsonntag; palmesøndag	
	letzter Sonntag im März; Sidste søndag i marts		Sommerzeitbeginn; sommertids begyndelse	
	Donnerstag vor Osternsonntag; torsdag før påskesøndag		Gründonnerstag; skærtorsdag	
	Freitag vor Ostersonntag; fredag før påskesøndag		Karfreitag; langfredag	
	Samstag vor Ostersonntag; lørdag før påskesøndag		Karsamstag; påskelørdag	
	Sonntag nach dem ersten Frühlingsvollmond; første søndag efter første fuldmåne efter 21. marts		Ostersonntag (BB; HE); påske(søn)dag	
	Montag nach Ostersonntag; mandag efter påskesøndag		Ostermontag; anden påskedag	
30.4.			Walpurgisnacht; Valborgsaften	
1.5.			Tag der Arbeit; arbejdernes internationale kampdag	
5.5.				Danmarks befrielse [Befreiungstag]
	Zweiter Sonntag im Mai; anden søndag i maj		Muttertag; mors dag	
	40 Tage nach Ostersonntag; sjette torsdag efter skærtorsdag	Vatertag [fars dag]	Christi Himmelfahrt; Kristi himmelfartsdag	
	Vierter Freitag nach Ostersonntag; fjerde fredag efter påskesøndag			store bededag [Großer Bettag]
			Pfingstsonntag (BB; HE); pinse(søn)dag	
			Pfingstmontag; anden pinsedag/pinsemandag	
1.6.			Sommeranfang meteorologisch; sommerens begyndelse	
5.6.				grundlovsdag [Verfassungstag] fars dag [Vatertag]

	Erster Donnerstag nach der Oktav des Pfingstfeste; torsdag efter trinitatis søndag	Fronleichnam (BW; BY; HE; NW; RP; SL) [Kristi legemsfest]		
17.6.		17. Juni 1953 [folkeopstand i DDR]		
21.6.			Sommeranfang, Sommersonnenwende (sommer)solhverv	
23.6.				Sankthansaften [Mittsommerfeier vor dem Johannistag]
24.6.		Johannistag [Johannes Døbers fødselsdag]		
29.6.		Peter und Paul		
8.8.		Augsburger Friedensfest [fredsfest i Augsburg]		
15.8.		Mariä Himmelfahrt(stag) (SL) [Mariæ himmelfartsdag]		
1.9.			Herbstanfang meteorologisch efterårets begyndelse	
20.9.		Weltkindertag (TH) [international børnedag]		
22.9./ 23.9.			Herbstanfang efterårsjævndøgn	
3.10.		Tag der Deutschen Einheit; [Tysklands genforening]		
	Erster Sonntag im Oktober; første søndag i oktober	Erntedankfest [høsttakkefest]		
31.10.			Halloween	
31.10		Reformationstag (BB; HB; HH; MV; NI; SN; ST; SH) [reformationsdag]		
31.10.			Sommerzeitende Sommertids afslutning	
1.11. (D)	Erster Sonntag im November (DK); første søndag i november		Allerheiligen (BW; BY; NW; RP; SL); allehelgen(sdag)	
2.11.		Allerseelen [allesjælesdag]		
10.11.				Mortensaften [Feier vor dem Martinstag]
11.11.		Martinstag [Mortensdag]		
	Zwei Sonntage vor dem ersten Adventssonntag; to søndage før første søndag i advent	Volkstrauertag [national sørgedag; 1919]		
	Mittwoch vor dem 23. November; onsdag før den 23. november	Buß- und Bettag (SN)		
	Sonntag vor dem ersten Adventssonntag søndag før første søndag i advent	Totensonntag [mindedag for afdøde]		
1.12.			Winteranfang meteorologisch; vinterens begyndelse	
	Sonntag in der Woche vom 27. November bis zum 3. Dezember søndag i ugen fra 27. november til og med 3. december		1. Advent	
4.12.		Barbaratag [Sankt Barbaras dag]		
			2. Advent	
6.12.		Nikolaus [Sankt Nikolaus dag]		
			3. Advent	
13.12.				Luciadag [Luciafest]
			4. Advent	
21.12.			Winteranfang, Wintersonnenwende; vintersolhverv	
24.12			Heiligabend; juleaften	
25.12.			Erster Weihnachtsfeiertag; (første) juledag	
26.12.			Zweiter Weihnachtsfeiertag; Stephanstag; anden juledag	
31.12.			Silvester; nytårsaften	

Kilder: https://www.bundestag.de/resource/blob/408418/9e116846d839bd07b64611d575b18108/wd-6-217-14-pdf-data.pdf; https://www.dgb.de/gesetzliche-feiertage-deutschland-2019-2020; https://www.danskindustri.dk/vi-radgiver-dig-ny/personale/ferie-og-fridage/helligdage-og-overenskomstmassige-fridage/

3. Ordlister

3.1 Anvendte forkortelser

I diagrammerne og den opsamlende alfabetiske liste over begreber anvendes følgende forkortelser:

Forkortelser		**Danske eksempler**	**Tyske eksempler**
u	Utrum, fælleskøn (da)	feriedag, u > en feriedag	
n	Neutrum, intetkøn (da, ty)	ferietillæg, n > et ferietillæg	
m	Maskulinum, hankøn (ty)		Arbeitgeber, m > der Arbeitgeber
f	Femininum, hunkøn (ty)		Urlaubszeit, f > die Urlaubszeit
SV	Opslagsordet er subjekt for verbum i aktiv	~ gælde > ferieloven gælder	~ verpflichten, sich > der Arbeitgeber verpflichtet sich
SV(P)	Opslagsordet er subjekt for verbum i passiv	~ revidere > i. ferieloven revideres > ii. ferieloven bliver revideret > iii. ferieloven er revideret	~ festlegen > die Urlaubszeit wird festgelegt
VO	Opslagsordet er direkte objekt for verbum	fravige ~ > fravige ferieloven	~ abschließen > Arbeitsvertrag ab-schließen
J	Joker i. Opslagsordet har bestemt adjektiv som attribut	i. tvungen ~ > tvungen feriedag	allgemein ~ > allgemeine Wartezeit
	ii. Opslagsordet er styrelse for præposition	ii. i henhold til ~ > i henhold til ferieloven	
	iii. I de tyske opslag markerer AKK efter ~, at opslagsordet står i akkusativ		um ~ (AKK) bitten > um eine solche Urlaubsgenehmigung bitten
	iv. I de tyske opslag markerer DAT efter ~, at opslagsordet står i dativ		bei ~ (DAT) > bei der Urlaubserteilung
	v. I de tyske opslag markerer GEN efter ~, at opslagsordet står i genitiv		anlässlich ~ (GEN) anlässlich des dänischen Verfassungstages
	vi. Opslagsordet kombineres med substantiv + præposition	optjening af ~ > optjening af feriebetaling	
	vii. Opslagsordet er genitivattribut til bestemt substantiv	~s udløb > ferieafholdelsesperiodens udløb	

3.2 Kontrakten, dansk-tysk

	Dansk	**Tysk**
	ansættelseskontrakt u, -en, -er, -erne	1. **Arbeitsvertrag** m, -(e)s, -verträge 2. **Anstellungsvertrag** m, -(e)s, -verträge
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ udløbe VO: udfærdige ~; underskrive ~ J: nærværende ~; tidsbegrænset ~	1. SV: ~ enden; ~ auslaufen; ~ vorsehen; ~ regeln VO: ~ abschließen 2. SV: ~ vorsehen; ~ regeln; ~ enthalten VO: ~ verlängern; ~ kündigen; ~ abschließen
EKSEMPEL:	Sagen viser også, at virksomhederne skal forsøge at udfærdige præcise ansættelseskontrakter, så der ikke efterfølgende opstår tvivl og risiko for at skulle betale godtgørelser for mangelfulde ansættelsesbeviser.	1. Der Arbeitsvertrag endet nicht, wenn nach dem Bescheid des Sozialversicherungsträgers eine Rente auf Zeit gewährt wird. 2. Einen schriftlichen Anstellungsvertrag haben die Parteien nicht geschlossen.
GENEREL DEFINITION:	en kontrakt mellem en arbejdsgiver og arbejdstager. Kontraktens primære funktioner er at bevise ansættelsesforholdet mellem parter og beskrive de væsentligste vilkår og forhold, der gælder for ansættelsesforholdet. LD	ein gegenseitiger Vertrag, durch den sich der Arbeitnehmer zur Leistung der versprochenen Arbeit und der Arbeitgeber zur Gewährung des vereinbarten Arbeitsentgelts (Arbeitslohn) als Hauptpflichten verpflichtet. arbr
KOMMENTAR:	Lønmodtagere har krav på en ansættelseskontrakt, når de har været ansat i mere end 1 måned og arbejder gennemsnitligt mere end 8 timer om ugen. Der kan dog gælde særlige regler ved ansættelse efter en kollektiv overenskomst. Mundtlige aftaler gælder også, men de er ofte svære at bevise. Dfh	Der Abschluss eines Arbeitsvertrags ist grundsätzlich formfrei möglich. Arbeitsverträge können daher mündlich, schriftlich oder durch schlüssiges Verhalten geschlossen werden. Etwas anderes gilt nur, wenn ein Gesetz, ein Tarifvertrag oder eine Betriebsvereinbarung die Einhaltung der Schriftform vorsieht.
	arbejdsgiver u, -en, -e, -ne	**Arbeitgeber** m, -s, -
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ betale; ~ indbetale VO: påhvile ~; underrette ~ J: aftale med ~	SV: ~ sich vorbehalten; ~ erteilen; ~ gewähren; ~ leisten
EKSEMPEL:	Udover ovenstående løn indbetaler arbejdsgiver en procentdel af lønnen til pension.	Der Arbeitgeber ist berechtigt, eine Vorlage früher zu verlangen.
GENEREL DEFINITION:	person, som ansætter en eller flere lønmodtagere til imod betaling at udføre arbejde. DSD	Person, die einen Arbeitnehmer beschäftigt. GabW
KOMMENTAR:	Til arbejdsgiverens hovedforpligtelse hører lønudbetaling. (GleE, 196)	

	1. **arbejdstager** u, -en, -e, -ne 2. **lønmodtager** u, -en, -e, -ne	**Arbeitnehmer** m, -s, -
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. SV: ~ opsige SV(P): ~ aflønne; ~ afskedige J: udstationeret ~; vandrende ~ 2. SV: ~ fratræde; ~ optjene VO: underrette ~ J: beskæftiget ~; udstationeret ~	SV: ~ sich verpflichten; ~ versichern; ~ verdienen VO: ~ beschäftigen; ~ freistellen
EKSEMPEL:	1. Arbejdstageren kan heller ikke afskediges inden for de første 6 måneder, hvis arbejdsudygtigheden skyldes en arbejdsskade. 2. Arbejdsgiveren skal underrette lønmodtagerne om nye kontrolforanstaltninger senest 6 uger, inden de iværksættes.	Der Arbeitnehmer versichert die Richtigkeit seiner Angaben. IW
GENEREL DEFINITION:	person der sælger sin arbejdskraft, fx som ansat i en virksomhed. DDO	Person, die aufgrund eines privatrechtlichen Vertrages (Arbeitsvertrag) unselbstständige, fremdbestimmte Dienstleistungen zu erbringen hat. GabW
KOMMENTAR:	Arbejdstagerens hovedforpligtelse er at udføre det aftalte arbejde i overensstemmelse med arbejdsgiverens anvisninger. GleE 195	
	arbejdstid u, -en, -er, -erne	**Arbeitszeit** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ udgøre SV(P): ~ aftale; ~ placere J: aftalt ~; ugentlig ~	SV: ~ betragen; ~ überschreiten VO: ~ festlegen; ~ vereinbaren; ~ regeln
EKSEMPEL:	Arbejdstiden placeres i henhold til overenskomstens regler herom.	Die regelmäßige wöchentliche Arbeitszeit beträgt..... Stunden.
GENEREL DEFINITION:	det tidsrum, hvor arbejdstageren er på arbejde og står til arbejdsgiverens rådighed under udførelse af sin beskæftigelse eller sine opgaver. AT	die Zeit, während der ein Arbeitnehmer seine Arbeitskraft dem Arbeitgeber zur Verfügung stellen muss. Es ist dies die Zeit vom Beginn bis zum Ende der Arbeit ohne Ruhepause (§2 I ArbZG). eco
KOMMENTAR:		Die Arbeitszeit wird grundsätzlich durch den Arbeitsvertrag bestimmt. Die Vertragsfreiheit wird allerdings durch zahlreiche gesetzliche Vorschriften, wie z.B. das Arbeitszeitgesetz (ArbZG), das Jugendarbeitsschutzgesetz (JArbSchG) und das Mutterschutzgesetz (MuSchG) eingeschränkt. RWB
	løn u, lønnen (uden pluralis)	1. **Arbeitsentgelt** n, -(e)s, -e 2. **Vergütung**

		f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ forhandle; ~ udbetale VO: modtage ~; oppebære ~ J: overenskomstmæssig ~	1. SV: ~ übersteigen; ~ unterschreiten; ~ betragen VO: ~ auszahlen; ~ weiterzahlen 2. SV: ~ erfolgen; ~ sich bemessen VO: ~ erhalten; ~ vereinbaren; ~ zahlen; ~ (DAT) zustehen
EKSEMPEL:	Har medarbejderen på grund af sygdom oppebåret løn under sygdom i i alt 120 dage inden for et tidsrum af 12 på hinanden følgende måneder, kan medarbejderen opsiges med en måneds varsel.	1. Nach § 14 hat der Arbeitgeber in den dort genannten Fallen das Arbeitsentgelt weiterzuzahlen. 2. Eine Vergütung von Überstunden findet im Übrigen nur statt, wenn dies im Einzelfall vom Arbeitgeber verbindlich zugesagt worden ist.
GENEREL DEFINITION:	betaling, som en ansat får for at arbejde. DDO	alle aus nichtselbstständiger Arbeit erzielten Einkünfte, d.h. aus einem Arbeits- oder Dienstverhältnis. GabW
KOMMENTAR:		Arbeitsentgelt ist das Bruttoentgelt, das sich aus dem an den Arbeitnehmer auszubezahlenden Nettoentgeltbetrag und den vom Arbeitgeber einbehaltenen öffentlich-rechtlichen Lohnabzügen (Lohnsteuer und Sozialversicherungsbeiträge) zusammensetzt. GabW
	opsigelse u, -n, -r, -rne	**Kündigung** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ finde sted; ~ ske SV(P): ~ afgive J: gensidig ~; usaglig ~	SV: ~ erfolgen VO: ~ eingehen; ~ einreichen; ~ akzeptieren; ~ (GEN) bedürfen
EKSEMPEL:	Enhver opsigelse skal ske skriftligt og være modparten i hænde senest den sidste hverdag i måneden.	Die Kündigung bedarf gem. § 623 BGB der Schriftform.
GENEREL DEFINITION:	meddelelse til den anden kontraktspart om, at kontrakten bringes til ophør med et vist varsel. DDO	die einseitige, empfangsbedürftige Willenserklärung des Arbeitgebers oder Arbeitnehmers, dass das dem Arbeitsvertrag zugrunde liegende Arbeitsverhältnis beendet werden soll. RWB
KOMMENTAR:		Bei Kündigungen ist generell zwischen der ordentlichen (fristgerechten) und der außerordentlichen (fristlosen) Kündigung zu unterscheiden. JuFo
	overenskomst u, -en, -er, -erne	**Tarifvertrag** m, -(e)s, -verträge
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ opsige VO: forhandle ~; indgå ~ J: gældende ~; kollektiv ~	SV: ~ vorsehen; ~ regeln; ~ vorschreiben; ~ gelten VO: ~ abschließen
EKSEMPEL:	Ansættelsesforholdet er omfattet af den til enhver tid gældende overenskomst	Deutsche Tarifverträge regeln die Arbeitsbedingungen der Arbeitnehmer, wie

	med tilhørende aftaler mellem Arbejdsgiverforeningen KA og Det Faglige Hus samt eventuel lokalaftale.	z.B. die Lohnhöhe oder über den gesetzlichen Mindesturlaub hinausgehende Urlaubsansprüche. Holemeier
GENEREL DEFINITION:	kollektiv aftale mellem flere arbejdsgivere og arbejdstagere inden for et bestemt fag, som fastlægger arbejdsforhold, som løn og arbejdstid. FH	bürgerlich-rechtlicher Vertrag zwischen Parteien mit Tariffähigkeit (Arbeitgeberverbände, einzelne Arbeitgeber, Gewerkschaften) zur Regelung ihrer Rechte und Pflichten (schuldrechtlicher Teil) und zur Festsetzung von arbeitsrechtlichen Normen (normativer Teil). GabW
	stillingsbeskrivelse u, -n, -r, -rne	**Stellenbeschreibung** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ indsætte; ~ vedhæfte VO: vedlægge ~ J: udførlig ~; vedlagt ~	SV: ~ vorsehen; ~ regeln; ~ entsprechen (DAT); ~ dienen (DAT)
EKSEMPEL:	Som bilag 2.2 til denne kontrakt er vedhæftet en stillingsbeskrivelse.	Die Normalleistung wird in der Stellenbeschreibung definiert.
GENEREL DEFINITION:	beskrivelse af de opgaver og ansvarsområder, der knytter sig til arbejdstagers ansættelse. SA	Beschreibung einer Arbeitsstelle. Grundsätzlich eindeutig verfasst, damit gewährleistet ist, dass jeder Mitarbeiter nicht nur seine Aufgaben, Befugnisse und Pflichten kennt, sondern auch welche Ziele er erreichen muss. JuFo

3.3 Ferie, dansk-tysk

	Dansk	Tysk
	afspadsering n , -en, -er, -erne	**1. Freizeitausgleich (FZA)** m, -(e)s, -e **2. Zeitausgleich** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ afvikle; ~ optjene; ~ varsle VO: optjene ~; varsle ~	1. SV: ~ erfolgen ; ~ zustehen ; SV(P): ~ gewähren; 2. VO: ~ verlangen; ~ beantragen
EKSEMPEL:	Optjent afspadsering afvikles efter aftale med arbejdsgiver senest inden udgangen af det kalenderår, hvor det er optjent	1. Freizeitausgleich oder Vergütung erfolgen innerhalb der auf die Überstundenleistung folgenden drei Monate. 2. Daher muss der Arbeitgeber, wenn er Samstagsarbeit verlangt, einen Zeitausgleich an anderen Wochentagen gewähren, damit es nicht zu Überstunden kommt.
GENEREL DEFINITION:	fritid inden for normal arbejdstid, som er et alternativ til overtidsbetaling. DSD	Ausgleich für die geleisteten Überstunden nicht durch Geld, sondern durch mehr Freizeit. TT
KOMMENTAR:		Der Arbeitnehmer kann nicht nach Belieben den Zeitpunkt des Freizeitausgleichs bestimmen. Dies ist nur möglich, wenn im Arbeitsvertrag eine entsprechende Regelung getroffen wurde. JuFo
	1. anmodning om ferie u , -en, -er, -erne **2. ferieansøgning** u , -en, -er, -erne	**Urlaubsantrag** m, -(e)s, -anträge
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. VO: acceptere ~; afslå ~; imødekomme ~ J: sige nej til ~ 2. VO: modtage ~	SV: ~ einreichen; ~ ablehnen; ~ genehmigen; ~ bewilligen; ~ausfüllen
EKSEMPEL:	1. Da min dejlige arbejdsgiver har accepteret min anmodning om ferie i næste uge, skal der selvfølgelig fiskes. 2. Så skal vi blot modtage din ferieansøgning senest en måned før feriestart.	Wollen Sie Ostern dienstfrei haben, müssen Sie einen Urlaubsantrag einreichen.
GENEREL DEFINITION:	Tilkendegivelse af ønske om ferie fremsat af arbejdstager. BO	Antrag auf Urlaub, der die Voraussetzung für eine Urlaubsgenehmigung des Arbeitsgebers ist. Bei einem mündlichen Urlaubsantrag (persönlich oder per Telefon) kann mit einer sofortigen Entscheidung oder mit einer Antwort

		innerhalb einer Woche gerechnet werden, bei einem schriftlichen Urlaubsantrag kann in der Regel mit 10 Tagen bis zur Entscheidung gerechnet werden. JuFo
KOMMENTAR:		Der Gesetzgeber sieht keine explizite Frist zur Einreichung eines Urlaubsantrags vor. Die Form des Antrags und der Ablauf, wie Urlaub zu beantragen ist, ist von Unternehmen zu Unternehmen unterschiedlich. Das Gesetz schreibt keine besondere Regeln für den Urlaubsantrag vor. Es lässt sowohl einen formlosen Antrag als auch eine mündliche Absprache zu. Solange keine Rückmeldung auf den Urlaubsantrag kommt, gilt der Urlaub als nicht genehmigt. FA
	årlig ferie u , -n, -r, -rne	**Jahresurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	J: x-antal ugers ~	SV: ~ zustehen; ~ verfallen; ~ betragen VO: ~ aufsparen; ~ abgelten
EKSEMPEL:	[...] en kvindelig arbejdstager skal kunne afholde sin årlige ferie i en anden periode end den, hvor hun er på barselsorlov.	Der Jahresurlaub beträgt nach § 4 des Mindestlohn-Tarifvertrags bei einer 5-Tage-Woche 26 Arbeitstage.
GENEREL DEFINITION:	Den ferie, man har ret til hvert år.	gesamter Urlaub, der jemandem während eines Jahres zusteht. DU
	Den samlede ferie u , -n, -r, -rne	**Gesamturlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ udgør SV(P): ~ holdes	SV: ~ betragen; ~ überschreiten VO: ~ nehmen
EKSEMPEL:	Der ydes derudover en ekstra uges ferie (6. ferieuge), så den samlede ferie udgør 6 uger om året.	Ferner darf der Gesamturlaub im Jahr (Erholungsurlaub und Zusatzurlaub) 35 Arbeitstage nicht überschreiten.
ANVENDELSE	Ikke at forveksle med 'samlet ferie', som bruges om sammenhængende feriedage.	
GENEREL DEFINITION:	Den totale mængde ferie, en lønmodtager har ret til om året. BM	Der volle Jahresurlaub. GanP
KOMMENTAR:	Den samlede ferie udgøres af 'hovedferie' og 'restferie'.	
	Ekstra ferie u , -n, -r, -rne	**Zusatzurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	VO: holde ~ J: en uges ~; x-antal ugers ~	SV: ~ erlöschen; ~ mindern sich; ~ verfallen; ~ zustehen VO: ~ gewähren
EKSEMPEL:	I henhold til tysk lov har personer med svært handicap ret til fem dages betalt ekstra ferie om året.	Der vertragliche Zusatzurlaub erlischt mit Beendigung des Arbeitsverhältnisses.
GENEREL DEFINITION:	i Tyskland særlig betalt ferie, som personer med handicap i henhold til tysk lovgivning har ret til ud over den almindelige årlige ferie	Nach § 208 SGB IX haben schwerbehinderte Menschen einen Anspruch auf einen bezahlten zusätzlichen Urlaub von fünf Arbeitstagen im Jahr. Bei mehr bzw. weniger als fünf Arbeitstagen pro Woche verlängert bzw. vermindert sich der Zusatzurlaub entsprechend. GabW

KOMMENTAR:	Definitionen beskriver det tyske begreb 'Zusatzurlaub' og er direkte oversat fra tysk til dansk	
	Erstatning for ikke-imødekommet ferie u , -n, -r, -rne	**Ersatzurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:		VO: ~ verlangen; ~ antreten; ~ gewähren; ~ anbieten; ~ anrechnen
EKSEMPEL:		Der Arbeitgeber hatte ihm auch bis zur Insolvenz der Firma am 30. April 2006 keinen Ersatzurlaub gewährt.
GENEREL DEFINITION:	i Tyskland ferie, som en arbejdstager får som erstatning for ferie, der ikke er blevet bevilliget fra arbejdsgivers side	Urlaub, auf den ein Arbeitnehmer Anspruch hat, wenn rechtzeitig verlangter Urlaub vom Arbeitgeber nicht gewährt wird.
KOMMENTAR	Definition til oversættelsesforslaget 'erstatning for ikke-imødekommet ferie' beskriver det tyske begreb 'Ersatzurlaub'. Tilsvarende begreb er ikke fundet på dansk.	Die Definitionen deuten darauf hin, dass es einen Unterschied zwischen dem deutschen 'Ersatzurlaub' und dem dänischen 'erstatningsferiedag' gibt. Während 'Ersatzurlaub' den Ersatz für 'nicht-gewährtem-Urlaub' beschreibt, ist 'erstatningsferiedag' als einen Urlaubstag zu verstehen, der dem Arbeitgeber wegen Krankheit im Urlaub zusteht. Sie werden jedoch auch synonym verwendet.
	1. Erstatningsferie u , -n, -r, -rne **2. erstatningsferiedag** u , -en, -e, -ene	**Krankheitsbedingter Ersatzurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	VO: afvikle ~; kræve ~; udløse ~ J: have ret til ~	
EKSEMPEL:	1. Hvis du ikke har optjent ret til fuld ferie, kan du kræve erstatningsferie efter et forholdsmæssigt færre antal sygedage. 2. Hvis en medarbejder har været syg 8 dage i løbet af sin ferie, har medarbejderen ret til 3 erstatningsferiedage.	
GENEREL DEFINITION:	ferie, som lønmodtagere har ret til ved mindst 5 sygedage i ferien. Erstatningsferiedage kan afholdes i umiddelbar forlængelse af raskmelding eller på et senere tidspunkt efter nærmere aftale. PD	in Dänemark Urlaub, auf den ein Arbeitnehmer nach Erkrankung Anspruch hat
KOMMENTAR:	'erstatningsferiedag' vedrører på dansk sygdom i ferien, mens den tyske term 'Ersatzurlaub' beskriver den ferie en lønmodtager har ret til, hvis arbejdsgiver ikke har godkendt ferien rettidigt. Termerne benyttes dog også synonymt.	Im Deutschen wird 'Ersatzurlaub' für 'nicht-gewährten-Urlaub vonseiten des Arbeitgebers' verwendet (unsere Definition). Es gibt jedoch in einer dänischen Quelle ein Beispiel dafür, dass 'erstatningsferie' durch 'Ersatzurlaub' übersetzt wird.
	ferie	**1. Urlaub**

	u , -n, -r, -rne	m, -(e)s, -e **2. Erholungsurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ afholde; ~ optjene VO: varsle ~ J: syg under ~; løn under ~	1. SV: ~ betragen ; ~ verfallen VO: ~ beantragen; ~ gewähren; ~ erteilen 2. SV: ~ verfallen ; ~ verlängern sich ; ~ zustehen VO: ~ erhalten; ~ gewähren
EKSEMPEL:	Da ferietillægget skal udbetales, inden ferien afholdes, anbefales det, at ferietillægget udbetales ved ferieårets begyndelse i maj måned, fremfor at dette gøres løbende.	1. Viele Unternehmen gewähren ihren Beschäftigten drei Wochen Urlaub nach fünf bis zehn Berufsjahren. 2. Der Erholungsurlaub verlängert sich nicht 'automatisch' um die Krankheitstage.
ANVENDELSE		Mit 'Urlaub' ist in der Regel den 'Erholungsurlaub' gemeint. Die beiden Benennungen werden auch hier synonym verwendet. Zu bemerken ist aber, dass 'Urlaub' sich auch im weiteren Sinne auf die im Bundesurlaubsgesetz geregelte, bezahlte Freistellung beziehen kann.
GENEREL DEFINITION:	periode, hvor man holder (eller har ret til at holde) fri fra arbejde - ofte betalt af arbejdsgiveren ifølge overenskomst. RI	bezahlte Freizeit, die der Wiederherstellung und Erhaltung der Arbeitskraft des Arbeitnehmers dienen soll. Während des Urlaubs darf der Arbeitnehmer deshalb keine dem Urlaubszweck widersprechende Erwerbstätigkeit leisten. eco
KOMMENTAR:		Gesetzlich geregelt ist dies im Bundesurlaubsgesetz.
	ferieafholdelsesperiode u , -n, -r, -rne	**Urlaubsabwicklungszeitraum** m, -(e)s, -räume
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ løbe; ~ sikre J: næste ~; ~s begyndelse; ~s udløb	
EKSEMPEL:	Hvis der opstår feriehindringer, skal op til fire ugers ferie overføres til den næste ferieafholdelsesperiode.	
GENEREL DEFINITION:	periode, hvor en lønmodtager kan afholde sin optjente ferie. RI	in Dänemark Zeitraum, in dem angesparter Urlaub abgewickelt werden kann. Der Urlaubsabwicklungszeitraum ist 4 Monate länger als das Urlaubsjahr und läuft vom 1. September bis 31. Dezember des Folgejahres.
KOMMENTAR:	Ferieafholdelsesperioden er 16 måneder og er den samme periode som ferieåret + 4 måneder ekstra. Det vil sige, at arbejdstagere må afholde ferie fra den 1. september til den 31. december året efter.	Die Definition beschreibt den dänischen Begriff und ist direkt vom Dänischen ins Deutsche übersetzt. Entspricht zum Teil dem deutschen Urlaubsjahr.
	ferieår	**Urlaubsjahr**

	n , -et, -, -ene	n, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ slutte; ~ starte; ~ udløbe J: indeværende ~; næste ~	J: laufend ~
EKSEMPEL:	Hvis du har 2.250 kr. eller mindre til gode, når ferieåret slutter, bliver pengene automatisk udbetalt.	Das Bundesurlaubsgesetz (BUrlG) sieht deshalb vor, dass Urlaub aus dem laufenden Urlaubsjahr grundsätzlich am 31.12. des Jahres verfällt.
GENEREL DEFINITION:	periode, hvor retten til betalt ferie optjenes, og hvor arbejdstagere har ret til at afholde mindst 4 uger af deres optjente ferie. RI	das laufende Kalenderjahr, auf das sich der Urlaubsanspruch stets bezieht.
KOMMENTAR:	Ferieåret rykkes i 2020 med den nye ferielov til 1. september-31. august året efter og udgør en del af ferieafholdelsesperioden. Det danske ferieår adskiller sig fra det tyske ferieår, som følger kalenderåret.	Das deutsche Urlaubsjahr entspricht dem Kalenderjahr und unterscheidet sich damit vom dänischen Urlaubsjahr, das vom 1. September bis 31. August des Folgejahres läuft.
	feriebetaling u , -en, -er, -erne	**Urlaubsvergütung** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ yde VO: optjene ~ J: optjening af ~; uhævet ~	SV: ~ bemessen sich VO: ~ erstatten; ~ schulden
EKSEMPEL:	Der ydes feriebetaling i henhold til overenskomstens §§ 26, 26A og 26B	
GENEREL DEFINITION:	betaling af løn og ferietillæg eller feriegodtgørelse under ferie. RI	Vergütung, die sich aus dem Urlaubsentgelt und dem zusätzlichen Urlaubsgeld zusammensetzt. HAU
	feriebonus u , -sen, -ser, -serne	**Urlaubsgeld** n, -(e)s, -er
FASTE ORDFORBINDELSER:	VO: få ~, miste ~ J: skære i ~	SV: ~ erhöhen sich ; ~ entfallen ; ~ betragen VO: ~ zahlen
EKSEMPEL:	Ikke alle får en feriebonus, men for dem, der gør det, er det bestemt en særlig følelse, især når denne bonus er uventet.	Das Urlaubsgeld erhöht sich jeweils um den Prozentbetrag, um den die Lohngruppe IV im Zusammenhang mit dem Tarifvertrag über die Lohnerhöhung im Kalenderjahr erhöht wird.
ANVENDELSE		Die Benennungen 'Urlaubsgeld', 'Urlaubslohn' und 'Urlaubsentgelt' werden im üblichen Sprachgebrauch oft synonym verwendet.
GENEREL DEFINITION:	frivillig pengegave, der udbetales af arbejdsgiver (feriegratiale). DI	eine freiwillige Leistung des Arbeitgebers, eine sogenannte Gratifikation, die zusätzlich zum Urlaubsentgelt geleistet wird. Einen gesetzlich geregelten Anspruch gibt es demnach nicht. arbr
KOMMENTAR:		Ein Anspruch auf Urlaubsgeld entsteht allerdings üblicherweise aufgrund: • arbeitsvertraglicher Vereinbarungen, • tarifvertraglicher Bestimmungen, • einer Betriebsvereinbarung oder • einer betrieblichen Übung.

		Das sogenannte Urlaubsgeld ist vom gesetzlichen Urlaubsentgelt zu unterscheiden. Während der Arbeitnehmer gemäß § 1 BUrlG einen Anspruch auf bezahlten Erholungsurlaub (Urlaubsentgelt) hat, ist die Zahlung von Urlaubsgeld eine freiwillige Leistung des Arbeitgebers.
	feriedag u , -en, -e, -ene	**Urlaubstag** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SVP: ~ godtgøre; ~ indregne; ~ omregne VO: optjene ~ J: optjening af ~; tvungen ~	SV: ~ verfallen ; ~ zustehen ; SV(P): ~ abgelten VO: ~ gewähren; ~ aufsparen
EKSEMPEL:	Er dagene ikke holdt, eller er tidspunktet for afholdelse ikke fastlagt senest den 1. januar, kan din arbejdsgiver varsle, at feriedagene bliver afholdt inden ferieårets udløb	Zum Ende eines Arbeitsverhältnisses werden verbleibende Urlaubstage häufig abgegolten und dem Beschäftigten ausgezahlt.
GENEREL DEFINITION:	Dag, hvor man holder ferie. BO	Vom Arbeitgeber gewährter freier Tag
	1. feriefridag u , -en, -e, -ene **2. den 6. ferieuge** u , -n, -r, -rne	**Mehrurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. SV(P): ~ afholdes; ~ holdes; ~ udbetales VO: afholde ~ 2. SV(P): ~ afholde ; ~ optjene J: ret til ~; (ikke) afholdte ~	SV: ~ verfallen
EKSEMPEL:	1. Ikke afholdte feriefridage udbetales automatisk ved ferieårets udløb eller ved fratrædelse. 2. Dansk Erhverv anbefaler dog altid, at man i forbindelse med ansættelsesforholdets indgåelse aktivt tager stilling til, hvordan den 6. ferieuge optjenes, afholdes og i særdeleshed, hvordan den 6. ferieuge skal behandles i forbindelse med fratræden.	Solcher Mehrurlaub verfällt, wenn ihn der Arbeitnehmer wegen Krankheit nicht mehr nehmen kann.
GENEREL DEFINITION:	særlig fridag, som en ansat ifølge overenskomst med arbejdsgiveren har ret til at holde ud over den normale ferie. Vilkår for optjening og udbetaling fastlægges i overenskomsten. DDO	übergesetzlicher, zusätzlicher Urlaub, der durch Arbeitsvertrag oder Tarifvertrag vereinbart ist.
KOMMENTAR:	'den 6. ferieuge' benyttes som term, hvis der er tale om feriefridage afholdt som sammenhængende ferie.	'Mehrurlaub' bezeichnet zusammenhängende Urlaubstage, während der dänische Term 'feriefridag' alleinstehende Urlaubstage bezeichnet. Machen die Einzeltage eine komplette

		Woche aus, spricht man auch von 'den 6. ferieuge'.
	1. feriegodtgørelse u , -n, -r, -rne **2. feriepenge** Pluralis, -ne	**1. Urlaubsentgelt** n, -(e)s, -e **2. Urlaubsabgeltung** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. SV(P): ~ beregne; ~ indbetale; ~ optjene VO: yde ~ J: beregning af ~ 2. SV(P): ~ modregne; ~ opspare VO: optjene ~; udbetale ~ J: være berettiget til ~	2. SV: zustehen ~ VO: ~ schulden; ~ einklagen; ~ verlangen; ~ beanspruchen
EKSEMPEL:	1. Feriegodtgørelsen beregnes som et gennemsnit af bonusbeløb optjent i det forudgående kalenderår. 2. Feriepenge opspares og beskattes ved hver lønkørsel.	2. Nehmen Arbeitnehmer bis zum Ende des Arbeitsverhältnisses ihren Urlaub nicht, können sie Urlaubsabgeltung verlangen (§ 7 Abs. 4 Bundesurlaubsgesetz - BUrlG).
ANVENDELSE	'Feriegodtgørelse' bruges af officielle instanser som f.eks. SKAT samt i ferieloven. 'Feriepenge' bruges almentsprogligt f.eks. på borger.dk.	Der deutsche Term 'Urlaubsentgelt' wird sowohl für Arbeitnehmer verwendet, die zum Stundenlohn arbeiten, als auch für Arbeitnehmer, die Monatslohn/-gehalt erhalten.
GENEREL DEFINITION:	1. beløb, som lønmodtagere får udbetalt til at holde ferie for, hvis de er timelønnet og ikke optjener ret til 'løn under ferie'. Feriegodtgørelsen af fastlagt til 12,5% i Ferieloven. FOA 2. beløb, som lønmodtagere får udbetalt ved ansættelsesophør som kompensation for optjent ferie, der endnu ikke er afholdt. RI	1. Urlaubsentgelt für Mitarbeiter, die zum Stundenlohn arbeiten. Arbr 2. eine Auszahlung (Fortzahlung des Lohns bzw. Gehalts) für noch offene Urlaubstage, die nur bei vorzeitiger Beendigung des Arbeitsverhältnisses möglich ist. Jufo
KOMMENTAR:	Begge danske termer 'feriegodtgørelse' og 'feriepenge' bruges desuden om lønudbetaling for 'ikke-afholdt ferie' i forbindelse med ansættelsesophør.	In Deutschland steht ausnahmslos jedem Arbeitnehmer die Entgeltfortzahlung während seines Urlaubs zu. Die Entgeltfortzahlung für Arbeitnehmer, die zum Stundenlohn arbeiten, wird in den deutschen Quellen nicht näher behandelt. Es gibt jedoch Belege dafür, dass 'Urlaubsentgelt' für diesen Begriff verwendet wird. Wenn ein Arbeitnehmer bei Beendigung eines Arbeitsverhältnisses noch Anspruch auf Urlaub hat und der Urlaubsanspruch nicht mehr durch bezahlte Freistellung von der Arbeit erfüllt werden kann, gilt § 7 Abs.4 Bundesurlaubsgesetz (BUrlG).

	ferieliste u , -n, -r, -rne	**Urlaubsliste** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	VO: modtage ~ J: i form af ~; via ~; godkendt ~	J: eintragen in ~ (AKK)
EKSEMPEL:	For at der ikke skal opstå tvivl om, hvorvidt ferien er varslet rettidigt, eller hvornår ferien skal holdes, er det hensigtsmæssigt, at meddelelsen gives skriftligt, f.eks. i form af en godkendt ferieliste, men meddelelsen kan gives mundtligt.	Wenn alle Mitarbeiter bereits sehr früh im Jahr die Zeit ihres Haupturlaubs in eine Urlaubsliste eintragen, kann ihr Chef alle Abläufe im Unternehmen rechtzeitig darauf abstimmen und hat Planungssicherheit.
GENEREL DEFINITION:	liste, hvor alle medarbejdere ved kalenderårets begyndelse indskriver deres ønske om placering af ferie	Liste, in welche die Arbeitnehmer ihre Urlaubswünsche eintragen. GabW
KOMMENTAR:	Definitionen beskriver det tyske begreb 'Urlaubsliste' og er direkte oversat fra tysk til dansk, men den danske term 'ferieliste' findes i IATE.	
	ferielov u , -en, -e, -ene	**Urlaubsgesetz** n, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ gælde SV (P): ~ revidere VO: fravige ~ J: i henhold til ~; efter ~	SV: ~ regeln ; ~ gelten
EKSEMPEL:	Gælder ferieloven ikke for dig, kan du alligevel have ret til ferie ifølge en aftale.	Das Urlaubsgesetz geht davon aus, dass der Urlaub grundsätzlich in natura verbraucht werden soll.
ANVENDELSE	almensproglig term	
GENEREL DEFINITION:	lov der indeholder bestemmelser om lønmodtageres ret til ferie og regler for feriens afholdelse. DDO	Gesetz, das der Regelung des Erholungsurlaubs dient. WIKI
	ferieloven u , -en, -e, -ene	**Bundesurlaubsgesetz** n, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ bekendtgøre; ~ ophæve J: i ~	SV: ~ regeln; ~ vorsehen; ~ verbieten; ~ besagen
EKSEMPEL:	Ferieloven gælder for alle lønmodtagere, og indeholder vilkår om, hvorvidt medarbejderne har krav på løn under ferie eller feriegodtgørelse.	Das Bundesurlaubsgesetz regelt den gesetzlichen Anspruch auf Mindesturlaub sowie das Entstehen und Erlöschen des Anspruchs, der Berechnung, die Übertragung, Abgeltung usw.
GENEREL DEFINITION:	dansk lov, der sikrer lønmodtagere ret til årlig ferie og feriebetaling; gældende fra 1.9.2020. RI	die gesetzlichen Bestimmungen, die jedem Arbeitnehmer einen Mindesturlaubsanspruch gewährleisten. Außerdem regeln sie die Urlaubsgewährung und Urlaubsvergütung. RWB
KOMMENTAR		Das Bundesurlaubsgesetz regelt dabei lediglich, in welchem Umfang der Anspruchsinhaber mindestens bezahlten Erholungsurlaub zu gewähren ist. Dabei ist wichtig, dass eine Mindestdauer von 24 Werktagen nicht unterschritten werden darf. Dieser Mindesturlaub darf auch nicht

		ausbezahlt werden oder ähnliches, sondern muss als Freizeit genommen werden. Das Bundesurlaubsgesetz beschreibt die deutsche Gesetzgebung in Bezug auf Ferien, die sich von der dänischen Gesetzgebung unterscheidet.
	ferieoptjeningsperiode u , -n, -r, -rne	**Wartezeit** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ berettige til; ~ strække sig SV(P): ~ ændre J: inden for ~	VO: ~ erfüllen J: allgemein ~
EKSEMPEL:	En fuld ferieoptjeningsperiode berettiger til 5 ugers betalt ferie eller i alt 25 feriedage, idet det forudsættes at en lønmodtager normalt arbejder 5 dage pr. uge.	Der Anspruch steht ihm grundsätzlich zu, da er die Wartezeit erfüllt hat.
GENEREL DEFINITION:	periode, hvor en lønmodtager optjener 2,08 feriedag for hver måneds ansættelse. FOA	Zeitraum von sechsmonatigem Bestehen des Arbeitsverhältnisses, wonach der Arbeitnehmer zum ersten Mal den vollen Urlaubsanspruch erreicht. BPB
KOMMENTAR:	I henhold til ferieloven, som trådte i kraft 1. september 2020, kan feriedage afholdes, måneden efter de er optjent, hvilket også beskrives som samtidighedsferie. Dette sikrer, at nyansatte kan holde ferie med løn. En fuld ferieoptjeningsperiode berettiger til 5 ugers betalt ferie eller i alt 25 feriedage, idet det forudsættes at en lønmodtager normalt arbejder 5 dage pr. uge. Med den nye ferielov ændredes ferieåret (ferieoptjeningsperioden) fra 1. maj – 30. april til 1. september – 31. august.	Es ist zu beachten, dass gemäß § 5 Abs. 1b BUrlG in Fällen, in denen der Arbeitnehmer vor Ablauf der sechs Monate aus dem Betrieb ausscheidet, ihm für jeden vollen Monat seiner Tätigkeit ein Zwölftel des vereinbarten Jahresurlaubs zusteht. In Dänemark hat der Arbeitnehmer erst nach 12 Monaten den vollen Urlaubsanspruch erreicht, dafür kann er aber schon nach einem einmonatigen Bestehen des Arbeitsverhältnisses 2,08 Urlaubstage nehmen, da pro Monat eben 2,08 Urlaubstage angespart werden.
	1. feriepengegrundlag n , -et, -, -ene **2. ferieberettiget løn** u , -nen (uden pluralis)	**Bruttolohnsumme** f, -, -n
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. VO: nedskrive ~ J: nedskrivning af ~; omregning af ~; reduktion af ~ 2. SV: ~ indeholde VO: anvende ~ J: anse som ~; bestå af ~; tage udgangspunkt i ~	SV: ~ betragen VO: ~ einzahlen; ~ zahlen
EKSEMPEL:	1. Hvis tilskadekomne har afholdt ferie eller søgnehelligdage i den pågældende periode, korrigerer vi perioden/beløbet ved omregning af feriepengegrundlag. 2.	Seit 1.1.2003 müssen für alle neu eintretenden Mitarbeiter 1,53% der Bruttolohnsumme in Vorsorgekassen eingezahltwerden.

	Opsparingen på frit valg-kontoen består af ferieberettiget løn, fravalgte feriedage og søgnehelligdagsbetaling.	
GENEREL DEFINITION:	det beløb, som udgør grundlaget for beregning af feriegodtgørelse; omfatter løn samt bidrag til ATP og pensionsordning. RI	Lohnsumme, welche die Grundlage für die Berechnung der Urlaubsvergütung ausmacht.
KOMMENTAR	I modsætning til det tyske begreb 'Bruttolohnsumme' indeholder det danske begreb 'feriepengegrundlag' ATP-bidrag og pensionsindbetalinger.	Geleistete Löhne und Gehälter der beschäftigten Arbeitnehmer vor Abzug der Sozialbeiträge der Arbeitnehmer und der Lohnsteuer sowie Sachleistungen, die den Arbeitnehmern unentgeltlich oder verbilligt zur Verfügung gestellt werden. Die Sozialversicherungsanteile des Unternehmens sind nicht Teil der Bruttolohnsumme. Im Gegensatz zum dänischen Begriff 'feriepengegrundlag' enthält die 'Bruttolohnsumme' nicht Sozialversicherungsanteile des Arbeitgebers.
	ferieplan u , -en, -er, -erne	**Urlaubsplan** m, -(e)s, -pläne
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ fastlægge VO: fastlægge ~; godkende ~; udarbejde ~	VO: ~ ändern; ~ aufstellen; ~ erstellen
EKSEMPEL:	Som noget nyt foreslår fagenheden, at ferieplanen fastlægges så den er godkendt 2 år frem i tiden.	Es hat sich als sinnvoll erwiesen, zu Beginn eines jeden Jahres einen Urlaubsplan aufzustellen.
GENEREL DEFINITION:	systematisk oversigt over, hvornår forskellige personer tilknyttet fx en arbejdsplads skal holde ferie, eller hvornår fx en offentlig institution skal være ferielukket. DDO	systematische Übersicht für die zeitliche Ordnung, in der den einzelnen Arbeitnehmern der Urlaub im Laufe des Kalenderjahrs gewährt werden soll. GabW
KOMMENTAR		Zum Urlaubsplan gehört auch der Plan der Vertretung der im Urlaub befindlichen Arbeitnehmer. Der (verbindliche) Urlaubsplan ist abzugrenzen von der Urlaubsliste, in welcher die Arbeitnehmer ihre Urlaubswünsche eintragen.
	ferietid u , -en, -er, -erne	**Urlaubszeit** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ melde sig; ~ nærme sig SV(P): ~ overstå VO: udnytte ~	SV: ~ nahen ; ~ anbrechen SV(P): ~ festlegen J: während ~
EKSEMPEL:	Disse 2,08 feriedage optjener du også, hvis du arbejder deltid eller er i flexarbejde, dog er der andre regler for udregning af, hvor mange feriedage du har til gode, når ferietiden melder sig.	Urlaubszeit wird vom Arbeitgeber unter Beachtung der betrieblichen Notwendigkeiten und unter Berücksichtigung der Urlaubswünsche des Arbeitnehmers festgelegt.
GENEREL DEFINITION:	Periode, hvor nogle har ferie. DDO	Zeit, in der jemand Urlaub hat. DWDS

	ferietillæg n , -get, -, -gene	**Urlaubszulage** f, -, -n
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ fastlægge; ~ indbetale; ~ modregne; ~ udbetale J: særlig ~	VO: ~ bezahlen
EKSEMPEL:	Det betyder, at hvis en virksomhed har udbetalt hele ferietillægget med april eller maj månedsløn, må ferietillægget ikke modregnes i de 12½ %, der skal afregnes til Feriekonto, hvis medarbejderen fratræder.	Fast die Hälfte der Betriebe bezahlt eine Urlaubszulage.
GENEREL DEFINITION:	tillæg til løn under ferie. Ferietillægget er fastlagt i Ferieloven til mindst 1% af lønnen i optjeningsåret, men mange får et større ferietillæg end dette, afhængig af overenskomst.	in Dänemark Zulage zum Urlaubentgelt in Höhe von wenigstens 1% des Vorjahresgehalts. Der Wert der Zulage kann aber je nach Tarifvertrag schwanken.
KOMMENTAR		Die Definition beschreibt den dänischen Begriff und ist direkt vom Dänischen ins Deutsche übersetzt.
	ferieønske n , -t, -r, -rne	**Urlaubswunsch** m, -(e)s, -wünsche
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ kollidere; ~ indgive SV(P): ~ imødekomme VO: indberette ~; indgive ~	SV: ~ entgegenstehen ; ~ überschneiden sich VO: ~ berücksichtigen; ~ ablehnen; ~ eintragen
EKSEMPEL:	Er der regler for, hvornår jeg skal indgive ferieønsker?	Urlaubslisten, in die Arbeitnehmer ihre Urlaubswünsche eintragen, sind für den Arbeitgeber nicht verbindlich.
GENEREL DEFINITION:	ønske om tidsmæssig placering af ferie. SA	Wunsch des Arbeitnehmers auf die zeitliche Festlegung des Urlaubs. BUG
KOMMENTAR		Der Urlaub muss durch den Arbeitgeber genehmigt werden. Er hat dabei die Urlaubswünsche zu beachten und zu genehmigen, es sei denn dem stehen betriebliche Belange oder Krankheit anderer Mitarbeiter im Weg (§ 7 BUrlG). Führt die Abwesenheit des Arbeitnehmers nur zu einer Störung des Betriebsablaufs, liegt kein Ablehnungsgrund vor.
	fridag u , -en, -e, -ene	**arbeitsfreier Tag** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	VO: inddrage ~; optjene ~; opspare ~ J: arbejdsgiverbetalt ~; overenskomstmæssig ~	VO: ~ nehmen
EKSEMPEL:	Det er muligt at opspare hele fridage, uden at disse indgår i arbejdstidsplanen (flekstid).	Dies bedeutet, dass der Arbeitnehmer arbeitsfreie Tage nehmen kann und eine Entschädigung für ungenutzte Urlaubstage nur bei Entlassung möglich ist.
GENEREL DEFINITION:	dag, hvor man har fri fra arbejde, skole eller andre pligter; omfatter både helligdage og overenskomstmæssige fridage. DDO	Tag, an dem nicht gearbeitet wird. IATE

KOMMENTAR:		Bezüglich eines Tages, an dem Beamte und Bedienstete nicht arbeiten, wird auch 'dienstfreier Tag' als Term verwendet.
	grundlovsdag u , -en, -e, -ene	**Dänischer Verfassungstag** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ falde (på) VO: afholde ~ J: arbejde på ~	J: anlässlich ~ (GEN)
EKSEMPEL:	Både 1. maj og grundlovsdag falder i år på søndage.	Anlässlich des dänischen Verfassungstages wurden unsere Gäste in Hannover von der künstlerischen Darbietung des Andersen-Ensembles verzaubert.
GENEREL DEFINITION:	den 5. juni, national mærkedag og årsdag for den første danske grundlov i 1849. DDO	Jahrestag des Inkrafttretens der ersten dänischen Verfassung am 5. juni 1849.
KOMMENTAR		In Dänemark kein Werkfeiertag, aber oft wird nur bis 12 Uhr gearbeitet.
	helligdag u , -en, -e, -ene	**Feiertag** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ falde SV(P): ~ fratrække VO: sløjfe ~ J: flytbar ~; lovbestemt ~	SV: ~ fallen
EKSEMPEL:	Store Bededag er en officiel dansk helligdag, som falder på fjerde fredag efter påske og dermed tre uger før pinse.	Fällt ein Feiertag auf einen Werktag, ist dieser dennoch arbeitsfrei und muss durch den Arbeitnehmer auch nicht vor- oder nachgearbeitet werden.
GENEREL DEFINITION:	årligt tilbagevendende officiel fridag, som regel i anledning af en religiøs højtid. DDO	jährlich wiederkehrender Gedenktag, an dem nicht gearbeitet wird. DU
	hovedferie u , -n, -r, -rne	**Haupturlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ udbetale; ~ varsle VO: afholde ~; varsle ~ J: sammenhængende ~	VO: ~ nehmen; ~ verbringen
EKSEMPEL:	Du har ret til tre ugers sammenhængende hovedferie fra 1. maj til 30. september, men du skal som minimum holde to ugers ferie i sammenhæng.	Man sollte wenn möglich nur zwischen Mai und September am liebsten seinen Haupturlaub nehmen und die anderen Monate anwesend sein. Unseren Haupturlaub würden wir hier nicht verbringen.
ANVENDELSE		aus dem Fachgebiet des Tourismus
GENEREL DEFINITION:	de 3 ugers ferie, man har krav på at holde i sammenhæng i perioden 1. maj - 30. september. Dfh	Mehrwöchiger Urlaub. RH
KOMMENTAR:	Den tyske term 'Haupturlaub' beskriver alene, at der er tale om flere ugers sammenhængende ferie. Definitionen peger ikke på et bestemt tidsrum for afholdelse af hovedferien. Retten til sammenhængende ferie beløber sig i Tyskland til 2 uger.	Laut Arbeitsrecht steht dem Arbeitnehmer Urlaub an zwölf aufeinander folgenden Werktagen zu – allerdings auf Basis der Sechs-Tage-Woche. Das bedeutet, bei einer Fünf-Tage-Woche darf man höchstens zehn Tage, also zwei Wochen am Stück nehmen. Wer drei Wochen hintereinander oder

		länger Urlaub nehmen möchte, ist auf den guten Willen des Chefs angewiesen. Während man in Deutschland Anspruch auf zwei Wochen Urlaub am Stück hat, beläuft sich der dänische Haupturlaub auf drei zusammenhängende Wochen. Präzisiert ist in der dänischen Definition auch ein Haupturlaubszeitraum, der vom 1. Mai bis 30. September läuft.
	1. ikke-afholdt ferie u , -n, -r, -rne **2. restferie** u , -n, -r, -rne	**Resturlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. SV(P): ~ overføre VO: overføre ~; udbetale ~ J: udbetaling af ~ 2. SV(P): ~ afvikle; ~ forkorte VO: afvikle ~; varsle ~ J: omregnet ~	SV: ~ verfallen VO: ~ ausbezahlen; ~ anrechnen; ~ abbauen
EKSEMPEL:	1. Hverken medarbejder eller arbejdsgiver kan dog kræve, at ikke-afholdt ferie overføres til næste år. 2. Restferie afvikles efter aftale.	Bis auf wenige Ausnahmen verfällt der Resturlaub nach dem 31.03. des Folgejahres.
ANVENDELSE	'ikke-afholdt ferie' angives her som foretrukken term, da den er mere entydig end 'restferie', der bruges i flere andre betydninger, f.eks. om ferie afholdt uden for hovedferien.	'Resturlaub' wird laut dänischer Quellen zur Beschreibung des dänischen Terms 'restferie'='øvrig ferie' verwendet. Diese Bezeichnung ist jedoch irreführend, da sie auch für Urlaubstage verwendet wird, die bis zum Ende des Kalenderjahres nicht verbraucht wurden. RÖ
GENEREL DEFINITION:	feriedage, som en arbejdstager ikke har nået at afholde i løbet af ferieafholdelsesperioden. 'Ikke-afholdt ferie' kan i særlige tilfælde overføres til afholdelse i det efterfølgende år eller udbetales som feriegodtgørelse.	Urlaubstage, die bis zum Ende des Kalenderjahres nicht verbraucht wurden. Resturlaub kann ins nächste Jahr übertragen werden, in der Regel muss er aber spätestens bis zum 31. März genommen werden. Arbr
KOMMENTAR	Mulighed for overførsel af 'ikke-afholdt ferie' til næste ferieafholdelsesperiode gælder, såfremt der er tale om feriedage fra 5. ferieuge, hvis arbejdstager har været hindret i at holde ferie som følge af f.eks. sygdom eller barsel, eller hvis der er tale om ferie(penge), som stammer fra tidligere ansættelse.	Urlaubstage, die Arbeitnehmer nicht bis zum Ende des Jahres genommen haben, verfallen nicht automatisch am 31. Dezember. Arbeitgeber müssen ihre Mitarbeiter rechtzeitig darauf hinweisen, falls sie noch nicht alle Urlaubstage genommen haben.
	industriferie u , -n, -r, -rne	**1. Betriebsferien** die, Pluralwort **2. Betriebsurlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ nærme sig; ~ slutte	1.

	SV(P): ~ overstå J: udgangen af ~	SV: ~ anbieten sich VO: ~ beachten; ~ anordnen; ~ verlängern; ~ ankündigen 2. VO: ~ anordnen
EKSEMPEL:	Om få dage slutter industriferien, og det plejer at betyde, at indfaldsveje til sommerlandsbyerne såvel som de danske motorveje bliver svært befærdet.	1. Bitte beachten Sie unsere Betriebsferien, die ab dem 11.08.2009 bis zum 27.08.2009 anhalten werden. 2. In vielen Unternehmen ist die Zeit zwischen Weihnachten und Heilig Drei König relativ ruhig, einige haben womöglich sogar Betriebsurlaub angeordnet.
GENEREL DEFINITION:	periode, hvor de fleste ansatte i industrien holder ferie. I Danmark som regel tre uger i juli (uge 28, 29 og 30). DDO	der Zeitraum, in dem alle Arbeitnehmer oder zumindest der weit überwiegende Anteil der Arbeitnehmer des Betriebs Erholungsurlaub nehmen und der Betrieb vorübergehend geschlossen hat. RWB
KOMMENTAR:	Stadigt færre danskere er beskæftiget i industrien, men mange danskere vælger stadig at placere hovedferien i industriferien.	Vom Arbeitgeber gemeinsam mit dem Betriebsrat nach § 87 I Nr. 5 BetrVG festgelegte gleiche Urlaubszeit für alle oder einen Teil der Betriebsangehörigen, während der Betrieb oder ein Teil des Betriebs geschlossen wird. Eine dahingehende Betriebsvereinbarung bindet die Arbeitnehmer mit normativer Wirkung. In Betrieben ohne Betriebsrat kann der Arbeitgeber kraft Direktionsrechts Betriebsferien anordnen.
	juleaftensdag u , -en, -e, -ene	**1. Heiligabend** m, -(e)s, -e **2. Heiliger Abend** m, -(e)s, -e **3. Weihnachtsabend** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	J: på ~	J: an ~
EKSEMPEL:	I overenskomstperioden betales der for en hel fridag på juleaftensdag.	Gewährt der Chef seinen Angestellten dreimal in Folge an Heiligabend bzw. an Silvester einen freien Tag, gilt das ebenso für die weiteren Jahre.
GENEREL DEFINITION:	den 24. december om dagen. DDO	24. Dezember, Vorabend des Weihnachtsfestes. DU
KOMMENTAR	Juleaftensdag er ingen søgnehelligdag, men i nogle tilfælde kan arbejdstagere have fri, hvis det er fastlagt i en kollektiv overenskomst, eller hvis det er kutyme på arbejdspladsen. Den danske betegnelse 'juleaftensdag' beskriver dagtimerne, inden det bliver juleaften, mens den tyske betegnelse 'Heiligabend' bruges om hele dagen.	Kein gesetzlicher Feiertag. Arbeitnehmer, die frei haben wollen, müssen Urlaub nehmen. Im Gegensatz zu 'Heiligabend' bezieht sich die dänische Benennung 'juleaftensdag' nicht auf den ganzen Tag, sondern nur auf die Tagesstunden.

	kalenderår n , -et, -, -ene	**Kalenderjahr** n, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	VO: følge ~; vedrøre ~ J: forudgående ~; førstkommende ~; indeværende ~	SV: ~ beginnen ; ~ enden ; ~ gelten
EKSEMPEL:	Foreningens regnskabsår følger kalenderåret.	Als Geschäftsjahr gilt das Kalenderjahr.
GENEREL DEFINITION:	perioden fra 1. januar til 31. december. DDO	im Kalender festgelegtes Jahr vom 1. Januar bis zum 31. Dezember. DU
KOMMENTAR		Der Urlaub muss grundsätzlich im laufenden Kalenderjahr gewährt und genommen werden.
	krav på ikke-afholdt ferie n, -t, -, -ene	**Resturlaubsanspruch** m, -(e)s, -ansprüche
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV: ~ bortfalde	SV: ~ verfallen
EKSEMPEL:	Sagsøgte er derimod af den opfattelse, at sagsøgerens krav på ikke-afholdt ferie for kalenderåret 2014 er bortfaldet efter den 31. marts 2016.	Ende März verfällt sämtlicher Resturlaubsanspruch aus dem Kalenderjahr 2011.
GENEREL DEFINITION:	i Tyskland retten til at afholde restferie. Forudsætter at arbejdstager gør retten gældende i løbet af kalenderåret (senest 31. december).	Urlaubsanspruch auf Resturlaub erfordert, dass der Arbeitnehmer ihn im laufenden Kalenderjahr (= bis spätestens zum 31. Dezember) in Anspruch nimmt. Die Übertragung des Urlaubs auf die ersten drei Monate des Folgejahres ('Übertragungszeitraum') ist eine Ausnahme.
KOMMENTAR:	Definitionen beskriver det tyske begreb 'Resturlaubsanspruch' og er direkte oversat fra tysk til dansk.	Der Urlaub muss im laufenden Kalenderjahr gewährt und genommen werden. Eine Übertragung des Urlaubs auf das nächste Kalenderjahr ist nur statthaft, wenn dringende betriebliche oder in der Person des Arbeitnehmers liegende Gründe dies rechtfertigen.
	Kristi himmelfartsdag u, -en, -e, -ene	**Christi Himmelfahrt** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	J: på ~	J: an ~ ; zu ~
EKSEMPEL:	Herudover er følgende dage at betragte som tvungne feriedage: juleaftensdag, nytårsaftensdag, fredag efter Kristi himmelfartsdag og grundlovsdag.	Zu Christi Himmelfahrt am morgigen Donnerstag bleibt die Redaktion unbesetzt.
GENEREL DEFINITION:	helligdag til minde om Kristi himmelfart, 40 dage efter opstandelsen påskesøndag. DDO	Feiertag zum Gedenken an die Himmelfahrt Christi am 40. Tag nach Ostern. DU
KOMMENTAR	I Danmark en officiel søgnehelligdag, hvor man som udgangspunkt har fri fra arbejde.	Bundesweiter, gesetzlicher Feiertag.
	lukkedag u , -en, -e, -ene	**Ruhetag** **m, -(e)s, -e**
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ fastlægge; ~ indføre; ~ varsle VO: afskaffe ~ J: fast ~	SV: ~ anstehen VO: einlegen J: wöchentlich ~; wohlverdient ~

EKSEMPEL:	Lukkedagene varsles i god tid.	Büro & Öffnungszeiten: Mittwoch bis Sonntag in der Zeit von 12°°- 18°°Uhr (Montag & Dienstag Ruhetag - nur Mail!)
GENEREL DEFINITION:	(ugentlig) dag hvor en butik, en institution, et museum el.lign. holder lukket. DDO.	Werktag, an dem nicht gearbeitet wird.
KOMMENTAR	Arbejdsgiver kan med mindst 3 måneders varsel fastsætte lukkedage i løbet af året. Lukkedage afholdes som udgangspunkt uden løn. adv.	Gesetze oder Tarifverträge sprechen meist nicht von Ruhetagen, sondern von arbeitsfreien Tagen als Gegensatz zum Arbeits- oder Werktag. Deshalb wird das Wort Ruhetag in der Alltagspraxis für diejenigen Werktage benutzt, an denen insbesondere Dienstleistungsbetriebe wie die Gastronomie geschlossen sind, weil sie an einem Feiertag oder Wochenende geöffnet waren. Dazu gehört der blaue Montag des Friseurhandwerks, in der Gastronomie und bei vielen Museen. Welche Ruhetage geschlossen bleiben, ergibt sich aus den Ladenöffnungszeiten. WIKI
	løn under ferie u , -nen (uden pluralis)	**1. Urlaubsentgelt** n, -(e)s, -e **2. Urlaubslohn** m, -(e)s, -löhne
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ udbetale VO: fratrække ~; oppebære ~; optjene ~	1. SV: ~ bemessen sich ; ~ errechnen sich ; ~ berechnen sich 2. SV: ~ zustehen SV(P): ~ zahlen ; ~ berechnen
EKSEMPEL:	Løn under ferie udbetales på baggrund af beskæftigelsesgraden på optjeningstidspunktet og den aktuelle løn på ferieafholdelsestidspunktet.	1. Das Urlaubsentgelt bemisst sich nach dem durchschnittlichen Verdienst, das der Arbeitnehmer oder die Arbeitnehmerin in den letzten dreizehn Wochen vor Beginn des Urlaubs erhalten hat. 2. Ist der Lohn ohne Arbeitsleistung für volle Arbeitstage fortzuzahlen, wird der Urlaubslohn gezahlt.
ANVENDELSE		Der deutsche Term 'Urlaubsentgelt' wird sowohl für Arbeitnehmer verwendet, die zum Stundenlohn arbeiten, als auch für Arbeitnehmer, die Monatslohn/-gehalt erhalten.
GENEREL DEFINITION:	løn, som svarer til den sædvanlige og fast påregnelige løn på ferietidspunktet. RI	die gesetzlich vorgeschriebene Weiterzahlung des Arbeitsentgelts für Urlaubstage. RWB
KOMMENTAR:		Während der Arbeitnehmer gemäß § 1 BurlG einen Anspruch auf bezahlten Erholungsurlaub (Urlaubsentgelt) hat, ist

		die Zahlung von Urlaubsgeld eine freiwillige Leistung des Arbeitgebers.
	1. minimumsferie u , -n, -r, -rne **2. mindste antal feriedage** u , -en, -e, -ene	**Mindesturlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. SV(P): ~ regulere VO: indføre ~; sikre ~ 2. SV(P): ~ fastlægge	SV: ~ verfallen; ~ zustehen; ~ betragen VO: ~ abgelten
EKSEMPEL:	1. Ferieloven sikrer dig en minimumsferie på fem uger, men virksomheden kan sagtens tilbyde dig mere ferie eller feriefridage, der ellers kun er obligatoriske på det offentlige arbejdsmarked. 2. Det mindste antal feriedage for ansatte er fastlagt ved lov.	Der Arbeitgeber musste zumindest den gesetzlichen Mindesturlaub abgelten.
ANVENDELSE	'Mindste antal feriedage' ses anvendt synonymt for 'minimumsferie'.	
GENEREL DEFINITION:	ferie, en arbejdstager som minimum er sikret i henhold til Ferieloven. KI	Gesetzlicher Urlaub, den ein Arbeitnehmer mindestens hat. Jeder Arbeitnehmer hat in jedem Kalenderjahr einen gesetzlichen Anspruch auf bezahlten Erholungsurlaub. JB
KOMMENTAR		Der gesetzliche Urlaubsanspruch umfasst jährlich 24 bezahlte Werktage. Dabei legt das Bundesurlaubsgesetz aber eine Sechs-Tage-Woche zugrunde (§ 3 BUrlG), die heute eher unüblich ist. 20 Tage Mindesturlaub - Arbeitet der Arbeitnehmer wie üblich nur fünf Tage in der Woche, stehen ihm mindestens 20 bezahlte Urlaubstage im Jahr zu. In vielen Tarif- oder Arbeitsverträgen gewähren Arbeitgeber 30 Tage Urlaub.
	nytårsaftensdag u , -en, -e, -ene	**Silvester** m/n, -s, -
FASTE ORDFORBINDELSER:	J: på ~	J: an ~
EKSEMPEL:	Herudover er følgende dage at betragte som fridage med fuld løn: juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag.	In einigen Tarifregelungen oder auch in den Betriebsvereinbarungen wird allerdings oft festgelegt, dass der Arbeitnehmer an Weihnachten und Silvester entweder gar nicht oder nur halbtags arbeiten muss.
GENEREL DEFINITION:	den 31. december, hvor det er nytårsaften om aftenen. DDO	letzter Tag des Jahres, 31. Dezember. DU
KOMMENTAR	Nytårsaftensdag er ingen søgnehelligdag, men i nogle tilfælde kan arbejdstagere have fri, hvis det er fastlagt i en kollektiv	Der 31. Dezember ist kein gesetzlicher Feiertag. Arbeitnehmer, die frei haben wollen, müssen Urlaub nehmen.

	overenskomst, eller hvis det er kutyme på arbejdspladsen.	
	overarbejdstime u , -n, -r, -rne	**Überstunde** f, -, -n
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ afregne; ~ afspadsere; ~ udbetale VO: afspadsere ~; medregne ~	SV: ~ anfallen ; ~ anhäufen sich VO: ~ leisten; ~ abfeiern; ~ abbauen
EKSEMPEL:	De gældende regler om timeoverførsel af overskydende timer betyder, at overarbejdstimer skal afspadseres, før der kan udbetales dagpenge.	Lassen sich geleistete Überstunden nicht durch Freizeitausgleich abbauen, können Mitarbeiter die Auszahlung der Überstunden verlangen.
GENEREL DEFINITION:	arbejdstime, som ligger ud over aftalt arbejdstid. DDO	im Arbeitsrecht die Arbeitsstunden, die ein Arbeitnehmer über die vereinbarte Regelarbeitszeit hinaus leistet. Diese Regelarbeitszeit und die dazugehörige Überstundenregelung ergibt sich entweder aus dem individuellen Arbeitsvertrag, aus Tarifverträgen, oder Betriebsvereinbarung. Jufo
ANVENDELSE		‚Mehrarbeit' ist ein Begriff der alten Arbeitszeitordnung für Arbeit, die über die frühere gesetzliche Normalarbeitszeit von 48 Wochenstunden hinausging. ‚Überstunden' und ‚Mehrarbeit' werden häufig synonym verwendet.
KOMMENTAR:		Arbeitet ein Arbeitnehmer über die vereinbarte Arbeitszeit hinaus, so handelt es sich i.d.R. um Überstunden. Überstunden sind zulässig, solange die Überstunden nicht gegen gesetzliche Arbeitszeitregelungen verstoßen.
	overtidsbetaling u , -en, -er, -erne	**Überstundenvergütung** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ beregne; ~ nægte VO: afregne ~; forlange ~ J: manglende ~	SV: ~ stattfinden ; ~ erfolgen ; ~ zustehen VO: ~ einklagen; ~ beanspruchen
EKSEMPEL:	Overtidsbetaling beregnes pr. time som 1/1924 af den samlede faste løn, eksklusiv eventuelt rådigheds-/merarbejdstillæg.	Der Arbeitnehmer kann keine Überstundenvergütung beanspruchen, wenn keine feste Arbeitszeit vereinbart ist oder wenn im Arbeitsvertrag klargestellt wurde, dass mit der Grundvergütung auch eine bestimmte Anzahl von Überstunden abgedeckt sein soll (Pauschallohnvereinbarung).
GENEREL DEFINITION:	beløb, som udbetales i løn for arbejde, der udføres uden for den normale arbejdstid. DDO	Betrag, den die Arbeitnehmer als Ausgleich für die geleisteten Überstunden erhält. TT
KOMMENTAR		Eine gesetzliche Regelung ob und wie diese Arbeitszeit zu vergüten ist, existiert nicht. [....] Aus diesem Grund wird die Frage der Überstundenvergütung oft in Tarif- oder Einzelverträgen oder durch Betriebsvereinbarung geregelt. Besteht

		keine tarif- oder einzelvertragliche Regelung, ist ein besonderer Zuschlag nur zu zahlen, wenn er betriebs- oder branchenüblich ist.
	ret til ferie u , -ten (uden pluralis)	**Urlaubsanspruch** m, -(e)s, -ansprüche
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ optjene; ~ sikre VO: have ~; optjene ~ J: give afkald på ~	SV: ~ verfallen ; ~ betragen ; ~ zustehen SV(P): ~ erfüllen
EKSEMPEL:	Ferieloven fastsætter, at arbejdstagere har ret til ferie og feriegodtgørelse, jf. Ferielovens § 1.	Die Parteien stritten darüber, ob dem Arbeitnehmer noch Urlaubsansprüche für die Jahre 2005-2007 zustanden.
GENEREL DEFINITION:	en lovmæssig bestemmelse om, at alle lønmodtagere optjener ret til betalt ferie. RI	Anspruch des Arbeitnehmers auf bezahlten Erholungsurlaub gemäß § 1 BUrlB. RWB
KOMMENTAR		Ein Freistellungsanspruch des Arbeitnehmers gegen den Arbeitgeber, ihn von der vertraglichen Arbeitspflicht zu befreien, ohne dass die Pflicht zur Zahlung des Arbeitsentgelts berührt wird. Gemäß § 4 BUrlB entsteht der volle Urlaubsanspruch erstmals nach sechs Monaten (Wartezeit). Die Wartezeit beginnt mit dem rechtlichen Beginn des Arbeitsverhältnisses zu laufen. Der Anspruch auf Erholungsurlaub beginnt im Sinne des Bundesurlaubsgesetz (BUrlG) dann mit jedem neuen Kalenderjahr, das bedeutet, der Arbeitnehmer hat zu Beginn des Jahres Anspruch auf den gesamten Urlaub, sofern er sich nicht mehr in der oben genannten Wartezeit befindet.
	søgnehelligdag u , -en, -e, -ene	**Werkfeiertag** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	SV(P): ~ godtgøre; ~ honorere; ~ tilrettelægge	J: auf ~ (AKK) fallen
EKSEMPEL:	Arbejde i weekend eller på søgnehelligdage godtgøres med tillæg på 50 procent.	Fällt der Urlaub auf Werkfeiertage sind diese nicht an den Arbeitslosenurlaub anzurechnen.
GENEREL DEFINITION:	helligdag, der ikke falder på en søndag. DDO	Feiertag, der auf einen Werktag fällt. HAU
	tildeling af ferie u , -en, -er, -erne	**1. Urlaubserteilung** f, -, -en **2. Urlaubsgenehmigung** f, -, -en
FASTE ORDFORBINDELSER:	J: genkaldelig ~	1. SV: ~ erfolgen VO: ~ ablehnen; ~ verweigern J: bei ~ (DAT) 2. VO: ~ erhalten; ~ erteilen; ~ züruckziehen; ~ zurücknehmen; ~widerrufen J: um ~ (AKK) bitten

EKSEMPEL:	Hvad angår den del af den aftale ferie, som overstiger den ferie, som loven foreskriver (20 feriedage pr. år ved en 5-dages-uge), så er den genkaldelige tildeling af ferie til gengæld mulig.	1. Obwohl der Arbeitgeber die Urlaubserteilung verweigerte, trat sie die Reise gleichwohl an. 2. Unser Auszubildender hatte, unter der ausdrücklichen Voraussetzung das eine von Ihm zu erledigende Aufgabe fertiggestellt sein müsse, eine Urlaubsgenehmigung erhalten.
GENEREL DEFINITION:	arbejdsgivers godkendelse af arbejdstagers ferieønsker. FOA	Genehmigung des Arbeitgebers, die den im Urlaubsantrag angegebenen Urlaubswünschen des Arbeitnehmers nachkommt. Jufo
KOMMENTAR		Die Urlaubsgenehmigung setzt einen sogenannten Urlaubsantrag voraus. Nach der Rechtsprechung der Arbeitsgerichte kann der Arbeitgeber diese Erholungsphase seinen Mitarbeitern nicht einfach verwehren. Widerspricht er den Urlaubswünschen nicht in angemessener Zeit, so gilt dieser aber dennoch nicht gleich als gewährt.
	1. øvrig ferie u , -n, -r, -rne **2. øvrige feriedage** u , -en, -e, -ene **3. restferie** u , -n, -r, -rne	**1. Nicht-Haupturlaub** m, -(e)s, -e **Resturlaub** m, -(e)s, -e
FASTE ORDFORBINDELSER:	1. SV: ~ begynde SV(P): ~ placere; ~ varsle VO: gemme ~; holde ~ 2. SV: ~ ligge; ~ udgøre SV(P): ~ give; ~ holde; ~ lægge 3. SV(P): ~ afvikle; ~ forkorte VO: afvikle ~; varsle ~ J: omregnet ~	
EKSEMPEL:	1. Arbejdsgiveren skal give meddelelsen senest tre måneder før hovedferien begynder, og mindst en måned før øvrig ferie begynder, medmindre særlige omstændigheder hindrer dette. 2. Hvis de øvrige feriedage udgør mindre end 5 dage, skal disse dage gives i sammenhæng. 3. Du kan også kræve, at de resterende 10 dages ferie (restferie) afvikles i hele uger,	

	dog kan hensynet til virksomhedens drift berettige arbejdsgiveren til at give feriedagene som enkeltdage.	
ANVENDELSE	'Øvrig ferie' benyttes som term, hvis der er tale om de 10 øvrige feriedage, som en lønmodtager har ret til udover hovedferien. 'Øvrige feriedage' benyttes også i loven som term.	
GENEREL DEFINITION:	de 2 uger, som ligger ud over hovedferien. Disse uger kan holdes på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af ferieafholdelsesperioden. Dfh	in Dänemark Urlaub, der über den Haupturlaub hinaus geht und außerhalb des Haupturlaubszeitraums genommen werden kann. RÖ
KOMMENTAR		Die Definition beschreibt den dänischen Begriff 'øvrig ferie'.

3.4 Kontrakten, tysk-dansk

	Tysk	Dansk
	Arbeitgeber m, -s, -	**arbejdsgiver** u, -en, -e, -ne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ sich vorbehalten; ~ erteilen; ~ gewähren; ~ leisten	SV: ~ betale; ~ indbetale VO: påhvile ~; underrette ~ J: aftale med ~
BEISPIEL	Der Arbeitgeber ist berechtigt, eine Vorlage früher zu verlangen.	Udover ovenstående løn indbetaler arbejdsgiver en procentdel af lønnen til pension.
ALLGEMEINE DEFINITION	Person, die einen Arbeitnehmer beschäftigt. GabW	person, som ansætter en eller flere lønmodtagere til imod betaling at udføre arbejde. DSD
KOMMENTAR		Til arbejdsgiverens hovedforpligtelse hører lønudbetaling. (GleE, 196)
	Arbeitnehmer m, -s, -	1. **arbejdstager** u, -en, -e, -ne 2. **lønmodtager** u, -en, -e, -ne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ sich verpflichten; ~ versichern; ~ verdienen VO: ~ beschäftigen; ~ freistellen	1. SV: ~ opsige SV(P): ~ aflønne; ~ afskedige J: udstationeret ~; vandrende ~ 2. SV: ~ fratræde; ~ optjene VO: underrette ~ J: beskæftiget ~; udstationeret ~
BEISPIEL	Der Arbeitnehmer versichert die Richtigkeit seiner Angaben. IW	1. Arbejdstageren kan heller ikke afskediges inden for de første 6 måneder, hvis arbejdsudygtigheden skyldes en arbejdsskade. 2. Arbejdsgiveren skal underrette lønmodtagerne om nye kontrolforanstaltninger senest 6 uger, inden de iværksættes.
ALLGEMEINE DEFINITION	Person, die aufgrund eines privatrechtlichen Vertrages (Arbeitsvertrag) unselbstständige, fremdbestimmte Dienstleistungen zu erbringen hat. GabW	person der sælger sin arbejdskraft, fx som ansat i en virksomhed. DDO
KOMMENTAR		Arbejdstagerens hovedforpligtelse er at udføre det aftalte arbejde i overensstemmelse med arbejdsgiverens anvisninger. GleE 195
	1. **Arbeitsentgelt** n, -(e)s, -e 2. **Vergütung** f, -, -en	**løn** u, lønnen (uden pluralis)

FESTE WORTVERBINDUNGEN	1. SV: ~ übersteigen; ~ unterschreiten; ~ betragen VO: ~ auszahlen; ~ weiterzahlen 2. SV: ~ erfolgen; ~ sich bemessen VO: ~ erhalten; ~ vereinbaren; ~ zahlen; ~ (DAT) zustehen	SV(P): ~ forhandle; ~ udbetale VO: modtage ~; oppebære ~ J: overenskomstmæssig ~
BEISPIEL	1. Nach § 14 hat der Arbeitgeber in den dort genannten Fallen das Arbeitsentgelt weiterzuzahlen. 2. Eine Vergütung von Überstunden findet im Übrigen nur statt, wenn dies im Einzelfall vom Arbeitgeber verbindlich zugesagt worden ist.	Har medarbejderen på grund af sygdom oppebåret løn under sygdom i i alt 120 dage inden for et tidsrum af 12 på hinanden følgende måneder, kan medarbejderen opsiges med en måneds varsel.
WORTGEBRAUCH	Die für eine Dienstleistung in Geld zu entrichtende Gegenleistung wird gemäß § 611 Absatz 1 BGB Vergütung genannt. JuFo	
ALLGEMEINE DEFINITION	alle aus nichtselbstständiger Arbeit erzielten Einkünfte, d.h. aus einem Arbeits- oder Dienstverhältnis. GabW	betaling, som en ansat får for at arbejde. DDO
KOMMENTAR	Arbeitsentgelt ist das Bruttoentgelt, das sich aus dem an den Arbeitnehmer auszubezahlenden Nettoentgeltbetrag und den vom Arbeitgeber einbehaltenen öffentlich-rechtlichen Lohnabzügen (Lohnsteuer und Sozialversicherungsbeiträge) zusammensetzt. GabW	
	1. Arbeitsvertrag m, -s, -verträge **2. Anstellungsvertrag** m, -s, -verträge	**ansættelseskontrakt** u, -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	1. SV: ~ enden; ~ auslaufen; ~ vorsehen; ~ regeln VO: ~ abschließen 2. SV: ~ vorsehen; ~ regeln; ~ enthalten VO: ~ verlängern; ~ kündigen; ~ abschließen	SV: ~ udløbe VO: udfærdige ~; underskrive ~ J: nærværende ~; tidsbegrænset ~
BEISPIEL	1. Der Arbeitsvertrag endet nicht, wenn nach dem Bescheid des Sozialversicherungsträgers eine Rente auf Zeit gewährt wird. 2. Einen schriftlichen Anstellungsvertrag haben die Parteien nicht geschlossen.	Sagen viser også, at virksomhederne skal forsøge at udfærdige præcise ansættelseskontrakter, så der ikke efterfølgende opstår tvivl og risiko for at skulle betale godtgørelser for mangelfulde ansættelsesbeviser.

ALLGEMEINE DEFINITION	ein gegenseitiger Vertrag, durch den sich der Arbeitnehmer zur Leistung der versprochenen Arbeit und der Arbeitgeber zur Gewährung des vereinbarten Arbeitsentgelts (Arbeitslohn) als Hauptpflichten verpflichtet. Arbr	en kontrakt mellem en arbejdsgiver og arbejdstager. Kontraktens primære funktioner er at bevise ansættelsesforholdet mellem parter og beskrive de væsentligste vilkår og forhold, der gælder for ansættelsesforholdet. LD
KOMMENTAR	Der Abschluss eines Arbeitsvertrags ist grundsätzlich formfrei möglich. Arbeitsverträge können daher mündlich, schriftlich oder durch schlüssiges Verhalten geschlossen werden. Etwas anderes gilt nur, wenn ein Gesetz, ein Tarifvertrag oder eine Betriebsvereinbarung die Einhaltung der Schriftform vorsieht.	Lønmodtagere har krav på en ansættelseskontrakt, når de har været ansat i mere end 1 måned og arbejder gennemsnitligt mere end 8 timer om ugen. Der kan dog gælde særlige regler ved ansættelse efter en kollektiv overenskomst. Mundtlige aftaler gælder også, men de er ofte svære at bevise. Dfh
	Arbeitszeit f, -, -en	**arbejdstid** u, -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ betragen; ~ überschreiten VO: ~ festlegen; ~ vereinbaren; ~ regeln	SV: ~ udgøre SV(P): ~ aftale; ~ placere J: aftalt ~; ugentlig ~
BEISPIEL	Die regelmäßige wöchentliche Arbeitszeit beträgt..... Stunden.	Arbejdstiden placeres i henhold til overenskomstens regler herom.
ALLGEMEINE DEFINITION	die Zeit, während der ein Arbeitnehmer seine Arbeitskraft dem Arbeitgeber zur Verfügung stellen muss. Es ist dies die Zeit vom Beginn bis zum Ende der Arbeit ohne Ruhepause (§2 I ArbZG). eco	det tidsrum, hvor arbejdstageren er på arbejde og står til arbejdsgiverens rådighed under udførelse af sin beskæftigelse eller sine opgaver. AT
KOMMENTAR	Die Arbeitszeit wird grundsätzlich durch den Arbeitsvertrag bestimmt. Die Vertragsfreiheit wird allerdings durch zahlreiche gesetzliche Vorschriften, wie z.B. das Arbeitszeitgesetz (ArbZG), das Jugendarbeitsschutzgesetz (JArbSchG) und das Mutterschutzgesetz (MuSchG) eingeschränkt. RWB	
	Kündigung f, -, -en	**opsigelse** u, -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ erfolgen VO: ~ eingehen; ~ einreichen; ~ akzeptieren; ~ (GEN) bedürfen	SV: ~ finde sted; ~ ske SV(P): ~ afgive J: gensidig ~; usaglig ~
BEISPIEL	Die Kündigung bedarf gem. § 623 BGB der Schriftform.	Enhver opsigelse skal ske skriftligt og være modparten i hænde senest den sidste hverdag i måneden.
ALLGEMEINE DEFINITION	die einseitige, empfangsbedürftige Willenserklärung des Arbeitgebers oder Arbeitnehmers, dass das dem Arbeitsvertrag zugrunde liegende Arbeitsverhältnis beendet werden soll. RWB	meddelelse til den anden kontraktspart om, at kontrakten bringes til ophør med et vist varsel. DDO
KOMMENTAR	Bei Kündigungen ist generell zwischen der ordentlichen (fristgerechten) und der	

	außerordentlichen (fristlosen) Kündigung zu unterscheiden. JuFo	
	Stellenbeschreibung f, -, -en	**stillingsbeskrivelse** u, -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ vorsehen; ~ regeln; ~ entsprechen (DAT); ~ dienen (DAT) J: in ~ (DAT)	SV(P): ~ indsætte; ~ vedhæfte VO: vedlægge ~ J: udførlig ~; vedlagt ~
BEISPIEL	Die Normalleistung wird in der Stellenbeschreibung definiert.	Som bilag 2.2 til denne kontrakt er vedhæftet en stillingsbeskrivelse.
ALLGEMEINE DEFINITION	Beschreibung einer Arbeitsstelle. Grundsätzlich eindeutig verfasst, damit gewährleistet ist, dass jeder Mitarbeiter nicht nur seine Aufgaben, Befugnisse und Pflichten kennt, sondern auch welche Ziele er erreichen muss. JuFo	beskrivelse af de opgaver og ansvarsområder, der knytter sig til arbejdstagers ansættelse. SA
	Tarifvertrag m, -(e)s, -verträge	**overenskomst** u, -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ vorsehen; ~ regeln; ~ vorschreiben; ~ gelten VO: ~ abschließen	SV(P): ~ opsige VO: forhandle ~; indgå ~ J: gældende ~; kollektiv ~
BEISPIEL	Deutsche Tarifverträge regeln die Arbeitsbedingungen der Arbeitnehmer, wie z.B. die Lohnhöhe oder über den gesetzlichen Mindesturlaub hinausgehende Urlaubsansprüche. Holemeier	Ansættelsesforholdet er omfattet af den til enhver tid gældende overenskomst med tilhørende aftaler mellem Arbejdsgiverforeningen KA og Det Faglige Hus samt eventuel lokalaftale.
ALLGEMEINE DEFINITION	bürgerlich-rechtlicher Vertrag zwischen Parteien mit Tariffähigkeit (Arbeitgeberverbände, einzelne Arbeitgeber, Gewerkschaften) zur Regelung ihrer Rechte und Pflichten (schuldrechtlicher Teil) und zur Festsetzung von arbeitsrechtlichen Normen (normativer Teil). GabW	kollektiv aftale mellem flere arbejdsgivere og arbejdstagere inden for et bestemt fag, som fastlægger arbejdsforhold, som løn og arbejdstid. FH

3.5 Ferie, tysk-dansk

	Tysk	Dansk
	arbeitsfreier Tag m, -(e)s, -e	**fridag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	VO: ~ nehmen	VO: inddrage ~; optjene ~; opspare ~ J: arbejdsgiverbetalt ~; overenskomstmæssig ~
BEISPIEL	Dies bedeutet, dass der Arbeitnehmer arbeitsfreie Tage nehmen kann und eine Entschädigung für ungenutzte Urlaubstage nur bei Entlassung möglich ist.	Det er muligt at opspare hele fridage, uden at disse indgår i arbejdstidsplanen (flekstid).
ALLGEMEINE DEFINITION	Tag, an dem nicht gearbeitet wird. IATE	dag, hvor man har fri fra arbejde, skole eller andre pligter; omfatter både helligdage og overenskomstmæssige fridage. DDO
	1. Betriebsferien f, -, -en **2. Betriebsurlaub** m, -(e)s, -e	**industriferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	1. SV: ~ anbieten, sich VO: ~ beachten; ~ anordnen; ~ verlängern; ~ ankündigen 2. VO: ~ anordnen	SV: ~ nærme sig; ~ slutte SV(P): ~ overstå J: udgangen af ~
BEISPIEL	1. Bitte beachten Sie unsere Betriebsferien, die ab dem 11.08.2009 bis zum 27.08.2009 anhalten werden. 2. In vielen Unternehmen ist die Zeit zwischen Weihnachten und Heilig Drei König relativ ruhig, einige haben womöglich sogar Betriebsurlaub angeordnet.	Om få dage slutter industriferien, og det plejer at betyde, at indfaldsveje til sommerlandsbyerne såvel som de danske motorveje bliver svært befærdet.
ALLGEMEINE DEFINITION	der Zeitraum, in dem alle Arbeitnehmer oder zumindest der weit überwiegende Anteil der Arbeitnehmer des Betriebs Erholungsurlaub nehmen und der Betrieb vorübergehend geschlossen hat. RWB	periode, hvor de fleste ansatte i industrien holder ferie. I Danmark som regel tre uger i juli (uge 28, 29 og 30). DDO
KOMMENTAR	Vom Arbeitgeber gemeinsam mit dem Betriebsrat nach § 87 I Nr. 5 BetrVG festgelegte gleiche Urlaubszeit für alle oder einen Teil der Betriebsangehörigen, während der Betrieb oder ein Teil des Betriebs geschlossen wird. Eine dahingehende Betriebsvereinbarung bindet die Arbeitnehmer mit normativer Wirkung. In Betrieben ohne Betriebsrat kann der	Stadigt færre danskere er beskæftiget i industrien, men mange danskere vælger stadig at placere hovedferien i industriferien.

	Arbeitgeber kraft Direktionsrechts Betriebsferien anordnen.	
	Bruttolohnsumme f, -, -n	**1. feriepengegrundlag** n , -et, -, -ene **2. ferieberettiget løn** u , -nen (uden pluralis)
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ betragen VO: ~ einzahlen; ~ zahlen	1. VO: nedskrive ~ J: nedskrivning af ~; omregning af ~; reduktion af ~ 2. SV: ~ indeholde VO: anvende ~ J: anse som ~; bestå af ~; tage udgangspunkt i ~
BEISPIEL	Seit 1.1.2003 müssen für alle neu eintretenden Mitarbeiter 1,53% der Bruttolohnsumme in Vorsorgekassen eingezahltwerden.	1. Hvis tilskadekomne har afholdt ferie eller søgnehelligdage i den pågældende periode, korrigerer vi perioden/beløbet ved omregning af feriepengegrundlag. 2. Opsparingen på frit valg-kontoen består af ferieberettiget løn, fravalgte feriedage og søgnehelligdagsbetaling.
ALLGEMEINE DEFINITION	Lohnsumme, welche die Grundlage für die Berechnung der Urlaubsvergütung ausmacht. SOKA	det beløb, som udgør grundlaget for beregning af feriegodtgørelse; omfatter løn samt bidrag til ATP og pensionsordning. RI
KOMMENTAR	Geleistete Löhne und Gehälter der beschäftigten Arbeitnehmer vor Abzug der Sozialbeiträge der Arbeitnehmer und der Lohnsteuer sowie Sachleistungen, die den Arbeitnehmern unentgeltlich oder verbilligt zur Verfügung gestellt werden. Die Sozialversicherungsanteile des Unternehmens sind nicht Teil der Bruttolohnsumme. Im Gegensatz zum dänischen Begriff ‚feriepengegrundlag' enthält die ‚Bruttolohnsumme' nicht Sozialversicherungsanteile des Arbeitgebers.	I modsætning til det tyske begreb 'Bruttolohnsumme' indeholder det danske begreb 'feriepengegrundlag' ATP-bidrag og pensionsindbetalinger.
	1. Bundesurlaubsgesetz (BurlG) n, -(e)s, -e	**1. Ferieloven** u **2. lov om ferie** u
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ regeln; ~ vorsehen; ~ verbieten; ~ besagen	1. SV: ~ gælde; ~ sikre 2. SV(P): ~ bekendtgøre; ~ ophæve J: i ~

BEISPIEL	Das Bundesurlaubsgesetz regelt den gesetzlichen Anspruch auf Mindesturlaub sowie das Entstehen und Erlöschen des Anspruchs, der Berechnung, die Übertragung, Abgeltung usw. Während das BUrlG auch dann einen Verfall des Urlaubs vorsieht, hat der Europäische Gerichtshof (EuGH) dies mit der europäischen Arbeitszeitrichtlinie für nicht vereinbar erklärt.	1. Ferieloven gælder for alle lønmodtagere, og indeholder vilkår om, hvorvidt medarbejderne har krav på løn under ferie eller feriegodtgørelse. 2. Det fremgår af stk. 1, at den gældende lov om ferie ophæves den 1. januar 2001.
ALLGEMEINE DEFINITION	die gesetzlichen Bestimmungen, die jedem Arbeitnehmer einen Mindesturlaubsanspruch gewährleisten. Außerdem regeln sie die Urlaubsgewährung und Urlaubsvergütung. RWB	dansk lov, der sikrer lønmodtagere ret til årlig ferie og feriebetaling; gældende fra 1.9.2020. RI
KOMMENTAR	Das Bundesurlaubsgesetz regelt lediglich, in welchem Umfang der Anspruchsinhaber mindestens bezahlten Erholungsurlaub zu gewähren ist. Dabei ist wichtig, dass eine Mindestdauer von 24 Werktagen nicht unterschritten werden darf. Dieser Mindesturlaub darf auch nicht ausbezahlt werden oder ähnliches, sondern muss als Freizeit genommen werden. Das Bundesurlaubsgesetz beschreibt die deutsche Gesetzgebung in Bezug auf Ferien, die sich von der dänischen Gesetzgebung unterscheidet.	Udtrykket 'Ferieloven' henviser til den danske lovgivning om ferie, der adskiller sig fra den tyske lovgivning om ferie.
	Christi Himmelfahrt f, -, en	**Kristi himmelfartsdag** u, -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: an ~ ; zu ~	J: på ~
BEISPIEL	Zu Christi Himmelfahrt am morgigen Donnerstag bleibt die Redaktion unbesetzt.	Herudover er følgende dage at betragte som tvungne feriedage: juleaftensdag, nytårsaftensdag, fredag efter Kristi himmelfartsdag og grundlovsdag.
ALLGEMEINE DEFINITION	Feiertag zum Gedenken an die Himmelfahrt Christi am 40. Tag nach Ostern. DU	helligdag til minde om Kristi himmelfart, 40 dage efter opstandelsen påskesøndag. DDO
KOMMENTAR	Bundesweiter, gesetzlicher Feiertag.	I Danmark en officiel søgnehelligdag, hvor man som udgangspunkt har fri fra arbejde.
	Dänischer Verfassungstag m, -(e)s, -e	**grundlovsdag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: anlässlich ~ (GEN)	SV: ~ falde (på) VO: afholde ~ J: arbejde på ~

BEISPIEL	Anlässlich des dänischen Verfassungstages wurden unsere Gäste in Hannover von der künstlerischen Darbietung des Andersen-Ensembles verzaubert.	Både 1. maj og grundlovsdag falder i år på søndage.
ALLGEMEINE DEFINITION	Jahrestag des Inkrafttretens der ersten dänischen Verfassung am 5. juni 1849.	den 5. juni, national mærkedag og årsdag for den første danske grundlov i 1849. DDO
KOMMENTAR	In Dänemark kein Werkfeiertag, aber oft wird nur bis 12 Uhr gearbeitet.	Grundlovsdag er officielt ingen søgnehelligdag, men mange arbejdstagere har fri kl. 12 denne dag som følge af kollektive overenskomster.
	Ersatzurlaub m, -(e)s, -e	**erstatning for ikke-imødekommet ferie** u , -n, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	VO: ~ verlangen; ~ antreten; ~ gewähren; ~ anbieten; ~ anrechnen	
BEISPIEL	Der Arbeitgeber hatte ihm auch bis zur Insolvenz der Firma am 30. April 2006 keinen Ersatzurlaub gewährt.	
ALLGEMEINE DEFINITION	Urlaub, auf den ein Arbeitnehmer Anspruch hat, wenn rechtzeitig verlangter Urlaub vom Arbeitgeber nicht gewährt wird. RL	i Tyskland ferie, som en arbejdstager får som erstatning for ferie, der ikke er blevet bevilliget fra arbejdsgivers side
KOMMENTAR	Die Definitionen deuten darauf hin, dass es einen Unterschied zwischen dem deutschen 'Ersatzurlaub' und dem dänischen 'erstatningsferiedag' gibt. Während 'Ersatzurlaub' den Ersatz für 'nicht-gewährtem-Urlaub' beschreibt, ist 'erstatningsferiedag' als einen Urlaubstag zu verstehen, der dem Arbeitgeber wegen Krankheit im Urlaub zusteht. Sie werden jedoch auch synonym verwendet.	Definition til oversættelsesforslaget 'erstatning for ikke-imødekommet ferie' beskriver det tyske begreb 'Ersatzurlaub'. Tilsvarende begreb er ikke fundet på dansk.
	Feiertag m, -(e)s, -e	**helligdag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ fallen	SV: ~ falde SV(P): ~ fratrække VO: sløjfe ~ J: flytbar ~; lovbestemt ~
BEISPIEL	Fällt ein Feiertag auf einen Werktag, ist dieser dennoch arbeitsfrei und muss durch den Arbeitnehmer auch nicht vor- oder nachgearbeitet werden.	Store Bededag er en officiel dansk helligdag, som falder på fjerde fredag efter påske og dermed tre uger før pinse.
ALLGEMEINE DEFINITION	jährlich wiederkehrender Gedenktag, an dem nicht gearbeitet wird. DU	årligt tilbagevendende officiel fridag, som regel i anledning af en religiøs højtid. DDO
	1. Freizeitausgleich (FZA) m, -(e)s, -e **2. Zeitausgleich** m, -(e)s, -e	**afspadsering** u , -en, -er, -erne

FESTE WORTVERBINDUNGEN	1. SV: ~ erfolgen ; ~ zustehen ; SV(P): ~ gewähren; 2. VO: ~ verlangen; ~ beantragen	SV(P): ~ afvikle; ~ optjene; ~ varsle VO: optjene ~; varsle ~
BEISPIEL	1. Freizeitausgleich oder Vergütung erfolgen innerhalb der auf die Überstundenleistung folgenden drei Monate. 2. Daher muss der Arbeitgeber, wenn er Samstagsarbeit verlangt, einen Zeitausgleich an anderen Wochentagen gewähren, damit es nicht zu Überstunden kommt.	Optjent afspadsering afvikles efter aftale med arbejdsgiver senest inden udgangen af det kalenderår, hvor det er optjent
ALLGEMEINE DEFINITION	Ausgleich für die geleisteten Überstunden nicht durch Geld, sondern durch mehr Freizeit. TT	fritid inden for normal arbejdstid, som er et alternativ til overtidsbetaling. DSD
KOMMENTAR	Der Arbeitnehmer kann nicht nach Belieben den Zeitpunkt des Freizeitausgleichs bestimmen. Dies ist nur möglich, wenn im Arbeitsvertrag eine entsprechende Regelung getroffen wurde. JuFo	
	Gesamturlaub m, -(e)s, -e	**den samlede ferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ betragen; ~ überschreiten VO: ~ nehmen	SV: ~ udgør SV(P): ~ holdes
BEISPIEL	Ferner darf der Gesamturlaub im Jahr (Erholungsurlaub und Zusatzurlaub) 35 Arbeitstage nicht überschreiten.	Der ydes derudover en ekstra uges ferie (6. ferieuge), så den samlede ferie udgør 6 uger om året.
WORTGEBRAUCH		Ikke at forveksle med 'samlet ferie', som bruges om sammenhængende feriedage
ALLGEMEINE DEFINITION	Der volle Jahresurlaub. GanP	Den totale mængde ferie, en lønmodtager har ret til om året. BM
KOMMENTAR		Den samlede ferie udgøres af 'hovedferie' og 'restferie'.
	Haupturlaub m, -(e)s, -e	**hovedferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	VO: ~ nehmen; ~ verbringen	SV(P): ~ udbetale; ~ varsle VO: afholde ~; varsle ~ J: sammenhængende ~
BEISPIEL	Man sollte wenn möglich nur zwischen Mai und September am liebsten seinen Haupturlaub nehmen und die anderen Monate anwesend sein. Unseren Haupturlaub würden wir hier nicht verbringen.	Du har ret til tre ugers sammenhængende hovedferie fra 1. maj til 30. september, men du skal som minimum holde to ugers ferie i sammenhæng.
WORTGEBRAUCH	aus dem Fachgebiet des Tourismus	

ALLGEMEINE DEFINITION	Mehrwöchiger Urlaub. RH	de 3 ugers ferie, man har krav på at holde i sammenhæng i perioden 1. maj – 30. september. Dfh
KOMMENTAR	Laut Arbeitsrecht steht dem Arbeitnehmer Urlaub an zwölf aufeinander folgenden Werktagen zu – allerdings auf Basis der Sechs-Tage-Woche. Das bedeutet, bei einer Fünf-Tage-Woche darf man höchstens zehn Tage, also zwei Wochen am Stück nehmen. Wer drei Wochen hintereinander oder länger Urlaub nehmen möchte, ist auf den guten Willen des Chefs angewiesen. Während man in Deutschland Anspruch auf zwei Wochen Urlaub am Stück hat, beläuft sich der dänische Haupturlaub auf drei zusammenhängende Wochen. Präzisiert ist in der dänischen Definition auch ein Haupturlaubszeitraum, der vom 1. Mai bis 30. September läuft.	Den tyske term 'Haupturlaub' beskriver alene, at der er tale om flere ugers sammenhængende ferie. Definitionen peger ikke på et bestemt tidsrum for afholdelse af hovedferien. Retten til sammenhængende ferie beløber sig i Tyskland til 2 uger.
	1. Heiligabend m, -(e)s, -e **2. Heiliger Abend** m, -(e)s, -e **3. Weihnachtsabend** m, -(e)s, -e	**juleaftensdag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: an ~	J: på ~
BEISPIEL	Gewährt der Chef seinen Angestellten dreimal in Folge an Heiligabend bzw. an Silvester einen freien Tag, gilt das ebenso für die weiteren Jahre.	I overenskomstperioden betales der for en hel fridag på juleaftensdag.
ALLGEMEINE DEFINITION	24. Dezember, Vorabend des Weihnachtsfestes. DU	den 24. december om dagen. DDO
KOMMENTAR	Kein gesetzlicher Feiertag. Arbeitnehmer, die frei haben wollen, müssen Urlaub nehmen. Im Gegensatz zu 'Heiligabend' bezieht sich die dänische Benennung 'juleaftensdag' nicht auf den ganzen Tag, sondern nur auf die Tagesstunden.	Juleaftensdag er ingen søgnehelligdag, men i nogle tilfælde kan arbejdstagere have fri, hvis det er fastlagt i en kollektiv overenskomst, eller hvis det er kutyme på arbejdspladsen. Den danske betegnelse 'juleaftensdag' beskriver dagtimerne, inden det bliver juleaften, mens den tyske betegnelse 'Heiligabend' bruges om hele dagen.
	Jahresurlaub m, -(e)s, -e	**årlig ferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ zustehen; ~ verfallen; ~ betragen VO: ~ aufsparen; ~ abgelten	J: x-antal ugers ~

BEISPIEL	Der Jahresurlaub beträgt nach § 4 des Mindestlohn-Tarifvertrags bei einer 5-Tage-Woche 26 Arbeitstage.	[...] en kvindelig arbejdstager skal kunne afholde sin årlige ferie i en anden periode end den, hvor hun er på barselsorlov.
ALLGEMEINE DEFINITION	gesamter Urlaub, der jemandem während eines Jahres zusteht. DU	Den ferie, man har ret til hvert år.
	Kalenderjahr n, -(e)s, -e	**kalenderår** n , -et, -, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ beginnen ; ~ enden ; ~ gelten	VO: følge ~; vedrøre ~ J: forudgående ~; førstkommende ~; indeværende ~
BEISPIEL	Als Geschäftsjahr gilt das Kalenderjahr.	Foreningens regnskabsår følger kalenderåret.
ALLGEMEINE DEFINITION	im Kalender festgelegtes Jahr vom 1. Januar bis zum 31. Dezember. DU	perioden fra 1. januar til 31. december. DDO
KOMMENTAR	Der Urlaub muss grundsätzlich im laufenden Kalenderjahr gewährt und genommen werden.	
	krankheitsbedingter Ersatzurlaub m, -(e)s, -e	**1. erstatningsferie** u , -n, -r, -rne **2. erstatningsferiedag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN		VO: afvikle ~; kræve ~; udløse ~ J: have ret til ~
BEISPIEL		1. Hvis du ikke har optjent ret til fuld ferie, kan du kræve erstatningsferie efter et forholdsmæssigt færre antal sygedage. 2. Hvis en medarbejder har været syg 8 dage i løbet af sin ferie, har medarbejderen ret til 3 erstatningsferiedage.
ALLGEMEINE DEFINITION	in Dänemark Urlaub, auf den ein Arbeitnehmer nach Erkrankung Anspruch hat	ferie, som lønmodtagere har ret til ved mindst 5 sygedage i ferien. Erstatningsferiedage kan afholdes i umiddelbar forlængelse af raskmelding eller på et senere tidspunkt efter nærmere aftale. PD
KOMMENTAR	Im Deutschen wird 'Ersatzurlaub' für 'nicht-gewährten-Urlaub vonseiten des Arbeitgebers' verwendet (unsere Definition). Es gibt jedoch in einer dänischen Quelle ein Beispiel dafür, dass 'erstatningsferie' durch 'Ersatzurlaub' übersetzt wird.	'erstatningsferiedag' vedrører på dansk sygdom i ferien, mens den tyske term 'Ersatzurlaub' beskriver den ferie en lønmodtager har ret til, hvis arbejdsgiver ikke har godkendt ferien rettidigt. Termerne benyttes dog også synonymt.
	Mehrurlaub m, -(e)s, -e	**1. feriefridag** u , -en, -e, -ene **2. den 6. ferieuge** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ verfallen	1.

		SV(P): ~ afholdes; ~ holdes; ~ udbetales VO: afholde ~ 2. SV(P): ~ afholde ; ~ optjene J: ret til ~; (ikke) afholdte ~
BEISPIEL	Solcher Mehrurlaub verfällt, wenn ihn der Arbeitnehmer wegen Krankheit nicht mehr nehmen kann.	1. Ikke afholdte feriefridage udbetales automatisk ved ferieårets udløb eller ved fratrædelse. 2. Dansk Erhverv anbefaler dog altid, at man i forbindelse med ansættelsesforholdets indgåelse aktivt tager stilling til, hvordan den 6. ferieuge optjenes, afholdes og i særdeleshed, hvordan den 6. ferieuge skal behandles i forbindelse med fratræden.
ALLGEMEINE DEFINITION	übergesetzlicher, zusätzlicher Urlaub, der durch Arbeitsvertrag oder Tarifvertrag vereinbart ist.	særlig fridag, som en ansat ifølge overenskomst med arbejdsgiveren har ret til at holde ud over den normale ferie. Vilkår for optjening og udbetaling fastlægges i overenskomsten. DDO
KOMMENTAR	'Mehrurlaub' bezeichnet zusammenhängende Urlaubstage, während der dänische Term 'feriefridag' alleinstehende Urlaubstage bezeichnet. Machen die Einzeltage eine komplette Woche aus, spricht man auch von 'den 6. ferieuge'. FI verwendet 'betrieblicher Zusatzurlaub', um 'Mehrurlaub' zu erklären. Die Bezeichnung 'Zusatzurlaub' wird in diesem Artikel in einer anderen Bedeutung als im Artikel zum Term 'Zusatzurlaub' verwendet, wonach Behinderte Anspruch auf Mehrurlaub haben.	'den 6. ferieuge' benyttes som term, hvis der er tale om feriefridage afholdt som sammenhængende ferie.
	Mindesturlaub m, -(e)s, -e	**1. minimumsferie** u , -n, -r, -rne **2. mindste antal feriedage** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ verfallen; ~ zustehen; ~ betragen VO: ~ abgelten	1. SV(P): ~ regulere VO: indføre ~; sikre ~ 2. SV(P): ~ fastlægge
BEISPIEL	Der Arbeitgeber musste zumindest den gesetzlichen Mindesturlaub abgelten.	1. Ferieloven sikrer dig en minimumsferie på fem uger, men virksomheden kan sagtens tilbyde

		dig mere ferie eller feriefridage, der ellers kun er obligatoriske på det offentlige arbejdsmarked. 2. Det mindste antal feriedage for ansatte er fastlagt ved lov.
ANVENDELSE		'Mindste antal feriedage' ses anvendt synonymt for 'minimumsferie'.
ALLGEMEINE DEFINITION	Gesetzlicher Urlaub, den ein Arbeitnehmer mindestens hat. Jeder Arbeitnehmer hat in jedem Kalenderjahr einen gesetzlichen Anspruch auf bezahlten Erholungsurlaub. JB	ferie, en arbejdstager som minimum er sikret i henhold til Ferieloven. KI
KOMMENTAR	Der gesetzliche Urlaubsanspruch umfasst jährlich 24 bezahlte Werktage. Dabei legt das Bundesurlaubsgesetz aber eine Sechs-Tage-Woche zugrunde (§ 3 BUrlG), die heute eher unüblich ist. 20 Tage Mindesturlaub - Arbeitet der Arbeitnehmer wie üblich nur fünf Tage in der Woche, stehen ihm mindestens 20 bezahlte Urlaubstage im Jahr zu. In vielen Tarif- oder Arbeitsverträgen gewähren Arbeitgeber 30 Tage Urlaub.	
	1. Nicht-Haupturlaub m, -(e)s, -e **2. Resturlaub** m, -(e)s, -e	**1. øvrig ferie** u , -n, -r, -rne **2. øvrige feriedage** u , -en, -e, -ene **3. restferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN		1. SV: ~ begynde SV(P): ~ placere; ~ varsle VO: gemme ~; holde ~ 2. SV: ~ ligge; ~ udgøre SV(P): ~ give; ~ holde; ~ lægge 3. SV(P): ~ afvikle; ~ forkorte VO: afvikle ~; varsle ~ J: omregnet ~
BEISPIEL		1. Arbejdsgiveren skal give meddelelsen senest tre måneder før hovedferien begynder, og mindst en måned før øvrig ferie begynder, medmindre særlige omstændigheder hindrer dette. 2.

		Hvis de øvrige feriedage udgør mindre end 5 dage, skal disse dage gives i sammenhæng. 3. Du kan også kræve, at de resterende 10 dages ferie (restferie) afvikles i hele uger, dog kan hensynet til virksomhedens drift berettige arbejdsgiveren til at give feriedagene som enkeltdage.
WORTGEBRAUCH	'Nicht-Haupturlaub' ist ein Übersetztungsvorschlag, der in einem Bericht über Tourismus belegt ist. Opus	
ALLGEMEINE DEFINITION	in Dänemark Urlaub, der über den Haupturlaub hinaus geht und außerhalb des Haupturlaubszeitraums genommen werden kann. RÖ	de 2 uger, som ligger ud over hovedferien. Disse uger kan holdes på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af ferieafholdelsesperioden. Dfh
KOMMENTAR	Die Definition beschreibt den dänischen Begriff 'øvrig ferie'.	
	Resturlaub m, -(e)s, -e	**1. ikke-afholdt ferie** u , -n, -r, -rne **2. restferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ verfallen VO: ~ ausbezahlen; ~ anrechnen; ~ abbauen	1. SV(P): ~ overføre VO: overføre ~; udbetale ~ J: udbetaling af ~ 2. SV(P): ~ afvikle; ~ forkorte VO: afvikle ~; varsle ~ J: omregnet ~
BEISPIEL	Bis auf wenige Ausnahmen verfällt der Resturlaub nach dem 31.03. des Folgejahres.	1. Hverken medarbejder eller arbejdsgiver kan dog kræve, at ikke-afholdt ferie overføres til næste år. 2. Restferie afvikles efter aftale.
WORTGEBRAUCH	'Resturlaub' wird laut dänischer Quellen zur Beschreibung des dänischen Terms 'restferie'='øvrig ferie' verwendet. Diese Bezeichnung ist jedoch irreführend, da sie auch für Urlaubstage verwendet wird, die bis zum Ende des Kalenderjahres nicht verbraucht wurden. RÖ	'ikke-afholdt ferie' angives her som foretrukken term, da den er mere entydig end 'restferie', der bruges i flere andre betydninger f.eks. om ferie afholdt uden for hovedferien.
ALLGEMEINE DEFINITION	Urlaubstage, die bis zum Ende des Kalenderjahres nicht verbraucht wurden. Resturlaub kann ins nächste Jahr übertragen werden, in der Regel muss er aber spätestens bis zum 31. März genommen werden. Arbr	feriedage, som en arbejdstager ikke har nået at afholde i løbet af ferieafholdelsesperioden. 'Ikke-afholdt ferie' kan i særlige tilfælde overføres til afholdelse i det

		efterfølgende år eller udbetales som feriegodtgørelse.
KOMMENTAR	Urlaubstage, die Arbeitnehmer nicht bis zum Ende des Jahres genommen haben, verfallen nicht automatisch am 31. Dezember. Arbeitgeber müssen ihre Mitarbeiter rechtzeitig darauf hinweisen, falls sie noch nicht alle Urlaubstage genommen haben.	Mulighed for overførsel af 'ikke-afholdt ferie' til næste ferieafholdelsesperiode gælder, såfremt der er tale om feriedage fra 5. ferieuge, hvis arbejdstager har været hindret i at holde ferie som følge af f.eks. sygdom eller barsel, eller hvis der er tale om ferie(penge), som stammer fra tidligere ansættelse.
	Resturlaubsanspruch m, -(e)s, -ansprüche	**krav på ikke-afholdt ferie** n , -et, -, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ verfallen	SV: ~ bortfalde
BEISPIEL	Ende März verfällt sämtlicher Resturlaubsanspruch aus dem Kalenderjahr 2011.	Sagsøgte er derimod af den opfattelse, at sagsøgerens krav på ikke-afholdt ferie for kalenderåret 2014 er bortfaldet efter den 31. marts 2016.
ALLGEMEINE DEFINITION	Urlaubsanspruch auf Resturlaub erfordert, dass der Arbeitnehmer ihn im laufenden Kalenderjahr (= bis spätestens zum 31. Dezember) in Anspruch nimmt. Die Übertragung des Urlaubs auf die ersten drei Monate des Folgejahres ('Übertragungszeitraum') ist eine Ausnahme.	i Tyskland retten til at afholde restferie. Forudsætter at arbejdstager gør retten gældende i løbet af kalenderåret (senest 31. december).
KOMMENTAR	Der Urlaub muss im laufenden Kalenderjahr gewährt und genommen werden. Eine Übertragung des Urlaubs auf das nächste Kalenderjahr ist nur statthaft, wenn dringende betriebliche oder in der Person des Arbeitnehmers liegende Gründe dies rechtfertigen.	Definitionen beskriver det tyske begreb 'Resturlaubsanspruch' og er direkte oversat fra tysk til dansk.
	Silvester m/n, -s, -	**nytårsaftensdag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: an ~	J: på ~
BEISPIEL	In einigen Tarifregelungen oder auch in den Betriebsvereinbarungen wird allerdings oft festgelegt, dass der Arbeitnehmer an Weihnachten und Silvester entweder gar nicht oder nur halbtags arbeiten muss.	Herudover er følgende dage at betragte som fridage med fuld løn: juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag.
ALLGEMEINE DEFINITION	letzter Tag des Jahres, 31. Dezember. DU	den 31. december, hvor det er nytårsaften om aftenen. DDO
KOMMENTAR	Der 31. Dezember ist kein gesetzlicher Feiertag. Arbeitnehmer, die frei haben wollen, müssen Urlaub nehmen.	Nytårsaftensdag er ingen søgnehelligdag, men i nogle tilfælde kan arbejdstagere have fri, hvis det er fastlagt i en kollektiv overenskomst, eller hvis det er kutyme på arbejdspladsen.

	Überstunde f, -, -n	**overarbejdstime** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ anfallen ; ~ anhäufen sich VO: ~ leisten; ~ abfeiern; ~ abbauen	SV(P): ~ afregne; ~ afspadsere; ~ udbetale VO: afspadsere ~; medregne ~
BEISPIEL	Lassen sich geleistete Überstunden nicht durch Freizeitausgleich abbauen, können Mitarbeiter die Auszahlung der Überstunden verlangen.	De gældende regler om timeoverførsel af overskydende timer betyder, at overarbejdstimer skal afspadseres, før der kan udbetales dagpenge.
WORTGEBRAUCH	‚Mehrarbeit' ist ein Begriff der alten Arbeitszeitordnung für Arbeit, die über die frühere gesetzliche Normalarbeitszeit von 48 Wochenstunden hinausging. ‚Überstunden' und 'Mehrarbeit' werden häufig synonym verwendet.	
ALLGEMEINE DEFINITION	im Arbeitsrecht die Arbeitsstunden, die ein Arbeitnehmer über die vereinbarte Regelarbeitszeit hinaus leistet. Diese Regelarbeitszeit und die dazugehörige Überstundenregelung ergibt sich entweder aus dem individuellen Arbeitsvertrag, aus Tarifverträgen, oder Betriebsvereinbarung. Jufo	arbejdstime, som ligger ud over aftalt arbejdstid. DDO
KOMMENTAR	Arbeitet ein Arbeitnehmer über die vereinbarte Arbeitszeit hinaus, so handelt es sich i.d.R. um Überstunden. Überstunden sind zulässig, solange die Überstunden nicht gegen gesetzliche Arbeitszeitregelungen verstoßen.	
	Überstundenvergütung f, -, -en	**overtidsbetaling** u , -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ stattfinden ; ~ erfolgen ; ~ zustehen VO: ~ einklagen; ~ beanspruchen	SV(P): ~ beregne; ~ nægte VO: afregne ~; forlange ~ J: manglende ~
BEISPIEL	Der Arbeitnehmer kann keine Überstundenvergütung beanspruchen, wenn keine feste Arbeitszeit vereinbart ist oder wenn im Arbeitsvertrag klargestellt wurde, dass mit der Grundvergütung auch eine bestimmte Anzahl von Überstunden abgedeckt sein soll (Pauschallohnvereinbarung).	Overtidsbetaling beregnes pr. time som 1/1924 af den samlede faste løn, eksklusiv eventuelt rådigheds-/merarbejdstillæg.
ALLGEMEINE DEFINITION	Betrag, den die Arbeitnehmer als Ausgleich für die geleisteten Überstunden erhält. TT	beløb, som udbetales i løn for arbejde, der udføres uden for den normale arbejdstid. DDO
KOMMENTAR	Eine gesetzliche Regelung ob und wie diese Arbeitszeit zu vergüten ist, existiert nicht. [….] Aus diesem Grund wird die Frage der Überstundenvergütung oft in Tarif- oder Einzelverträgen oder durch	

	Betriebsvereinbarung geregelt. Besteht keine tarif- oder einzelvertragliche Regelung, ist ein besonderer Zuschlag nur zu zahlen, wenn er betriebs- oder branchenüblich ist.	
	1. Urlaub m, -(e)s, -e **2. Erholungsurlaub** m, -(e)s, -e	**ferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	1. SV: ~ betragen ; ~ verfallen VO: ~ beantragen; ~ gewähren; ~ erteilen 2. SV: ~ verfallen ; ~ verlängern sich ; ~ zustehen VO: ~ erhalten; ~ gewähren	SV(P): ~ afholde; ~ optjene VO: varsle ~ J: syg under ~; løn under ~
BEISPIEL	1. Viele Unternehmen gewähren ihren Beschäftigten drei Wochen Urlaub nach fünf bis zehn Berufsjahren. 2. Der Erholungsurlaub verlängert sich nicht 'automatisch' um die Krankheitstage.	Da ferietillægget skal udbetales, inden ferien afholdes, anbefales det, at ferietillægget udbetales ved ferieårets begyndelse i maj måned, fremfor at dette gøres løbende.
WORTGEBRAUCH	Mit 'Urlaub' ist in der Regel den 'Erholungsurlaub' gemeint. Die beiden Benennungen werden auch hier synonym verwendet. Zu bemerken ist aber, dass 'Urlaub' sich auch im weiteren Sinne auf die im Bundesurlaubsgesetz geregelte, bezahlte Freistellung beziehen kann.	
ALLGEMEINE DEFINITION	bezahlte Freizeit, die der Wiederherstellung und Erhaltung der Arbeitskraft des Arbeitnehmers dienen soll. Während des Urlaubs darf der Arbeitnehmer deshalb keine dem Urlaubszweck widersprechende Erwerbstätigkeit leisten. eco	periode, hvor man holder (eller har ret til at holde) fri fra arbejde - ofte betalt af arbejdsgiveren ifølge overenskomst. RI
KOMMENTAR	Gesetzlich geregelt ist dies im Bundesurlaubsgesetz.	
	Urlaubsabgeltung f, -, -en	**1. feriegodtgørelse** u , -n, -r, -rne **2. feriepenge** Pluralis , -ne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: zustehen ~ VO: ~ schulden; ~ einklagen; ~ verlangen; ~ beanspruchen	1. SV(P): ~ beregne; ~ optjene; ~ yde; VO: udbetale ~ J: beregning af ~ 2. SV(P): ~ modregne; ~ opspare; ~ afregne

		VO: optjene ~; udbetale ~ J: være berettiget til ~
BEISPIEL	Nehmen Arbeitnehmer bis zum Ende des Arbeitsverhältnisses ihren Urlaub nicht, können sie Urlaubsabgeltung verlangen (§ 7 Abs. 4 Bundesurlaubsgesetz - BUrlG).	1. Feriegodtgørelsen beregnes som 12,5 procent af al din skattepligtige indkomst, hvilket også inkluderer skattepligtige personalegoder. 2. Feriepengene skal som udgangspunkt afregnes til FerieKonto.
WORTGEBRAUCH		'Feriegodtgørelse' bruges af officielle instanser som f.eks. SKAT samt i ferieloven. 'Feriepenge' bruges almentsprogligt f.eks. på borger.dk.
ALLGEMEINE DEFINITION	eine Auszahlung (Fortzahlung des Lohns bzw. Gehalts) für noch offene Urlaubstage, die nur bei vorzeitiger Beendigung des Arbeitsverhältnisses möglich ist. Jufo	beløb, som lønmodtagere får udbetalt ved ansættelsesophør som kompensation for optjent ferie, der endnu ikke er afholdt. RI
KOMMENTAR	Wenn ein Arbeitnehmer bei Beendigung eines Arbeitsverhältnisses noch Anspruch auf Urlaub hat und der Urlaubsanspruch nicht mehr durch bezahlte Freistellung von der Arbeit erfüllt werden kann, gilt § 7 Abs.4 Bundesurlaubsgesetz (BUrlG).	Begge danske termer 'feriegodtgørelse' og 'feriepenge' bruges også i betydningen: feriebetaling til lønmodtagere, der ikke har ret til løn under ferie. Den tyske term 'Urlaubsabgeltung' bruges udelukkende om lønudbetaling for ikke-afholdt ferie i forbindelse med ansættelsesophør.
	Urlaubsabwicklungszeitraum m, -(e)s, -räume	**ferieafholdelsesperiode** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN		SV: ~ løbe; ~ sikre J: næste ~; ~s begyndelse; ~s udløb
BEISPIEL		Hvis der opstår feriehindringer, skal op til fire ugers ferie overføres til den næste ferieafholdelsesperiode.
ALLGEMEINE DEFINITION	in Dänemark Zeitraum, in dem angesparter Urlaub abgewickelt werden kann. Der Urlaubsabwicklungszeitraum ist 4 Monate länger als das Urlaubsjahr und läuft vom 1. September bis 31. Dezember des Folgejahres.	periode, hvor en lønmodtager kan afholde sin optjente ferie. RI
KOMMENTAR	Die Definition beschreibt den dänischen Begriff und ist direkt vom Dänischen ins Deutsche übersetzt. Entspricht zum Teil dem deutschen Urlaubsjahr.	Ferieafholdelsesperioden er 16 måneder og er den samme periode som ferieåret + 4 måneder ekstra. Det vil sige, at arbejdstagere må afholde ferie fra den 1. september til den 31. december året efter.
	Urlaubsanspruch m, -(e)s, -ansprüche	**ret til ferie** u , -ten (uden pluralis)
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ verfallen ; ~ betragen ; ~ zustehen SV(P): ~ erfüllen	SV(P): ~ optjene; ~ sikre VO: have ~; optjene ~

		J: give afkald på ~
BEISPIEL	Die Parteien stritten darüber, ob dem Arbeitnehmer noch Urlaubsansprüche für die Jahre 2005-2007 zustanden.	Ferieloven fastsætter, at arbejdstagere har ret til ferie og feriegodtgørelse, jf. Ferielovens § 1.
ALLGEMEINE DEFINITION	Anspruch des Arbeitnehmers auf bezahlten Erholungsurlaub gemäß § 1 BUrlB. RWB	en lovmæssig bestemmelse om, at alle lønmodtagere optjener ret til betalt ferie. RI
KOMMENTAR	Ein Freistellungsanspruch des Arbeitnehmers gegen den Arbeitgeber, ihn von der vertraglichen Arbeitspflicht zu befreien, ohne dass die Pflicht zur Zahlung des Arbeitsentgelts berührt wird. Gemäß § 4 BUrlB entsteht der volle Urlaubsanspruch erstmals nach sechs Monaten (Wartezeit). Die Wartezeit beginnt mit dem rechtlichen Beginn des Arbeitsverhältnisses zu laufen. Der Anspruch auf Erholungsurlaub beginnt im Sinne des Bundesurlaubsgesetz (BUrlG) dann mit jedem neuen Kalenderjahr, das bedeutet, der Arbeitnehmer hat zu Beginn des Jahres Anspruch auf den gesamten Urlaub, sofern er sich nicht mehr in der oben genannten Wartezeit befindet.	
	Urlaubsantrag m, -(e)s, -anträge	**1. anmodning om ferie** u , -en, -er, -erne **2. ferieansøgning** u , -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ einreichen; ~ ablehnen; ~ genehmigen; ~ bewilligen; ~ausfüllen	1. VO: acceptere ~; afslå ~; imødekomme ~ J: sige nej til ~ 2. VO: modtage ~
BEISPIEL	Wollen Sie Ostern dienstfrei haben, müssen Sie einen Urlaubsantrag einreichen.	1. Da min dejlige arbejdsgiver har accepteret min anmodning om ferie i næste uge, skal der selvfølgelig fiskes. 2. Så skal vi blot modtage din ferieansøgning senest en måned før feriestart.
ALLGEMEINE DEFINITION	Antrag auf Urlaub, der die Voraussetzung für eine Urlaubsgenehmigung des Arbeitsgebers ist. Bei einem mündlichen Urlaubsantrag (persönlich oder per Telefon) kann mit einer sofortigen Entscheidung oder mit einer Antwort innerhalb einer Woche gerechnet werden, bei einem	Tilkendegivelse af ønske om ferie fremsat af arbejdstager. BO

	schriftlichen Urlaubsantrag kann in der Regel mit 10 Tagen bis zur Entscheidung gerechnet werden. JuFo	
KOMMENTAR	Der Gesetzgeber sieht keine explizite Frist zur Einreichung eines Urlaubsantrags vor. Die Form des Antrags und der Ablauf, wie Urlaub zu beantragen ist, ist von Unternehmen zu Unternehmen unterschiedlich. Das Gesetz schreibt keine besondere Regeln für den Urlaubsantrag vor. Es lässt sowohl einen formlosen Antrag als auch eine mündliche Absprache zu. Solange keine Rückmeldung auf den Urlaubsantrag kommt, gilt der Urlaub als nicht genehmigt. FA	
	1. Urlaubsentgelt n, -(e)s, -e **2. Urlaubslohn** m, -(e)s, -löhne	**løn under ferie** u , -nen (uden pluralis)
FESTE WORTVERBINDUNGEN	1. SV: ~ bemessen sich ; ~ errechnen sich ; ~ berechnen sich 2. SV: ~ zustehen SV(P): ~ zahlen ; ~ berechnen	SV(P): ~ udbetale VO: fratrække ~; oppebære ~; optjene ~
BEISPIEL	1. Das Urlaubsentgelt bemisst sich nach dem durchschnittlichen Verdienst, das der Arbeitnehmer oder die Arbeitnehmerin in den letzten dreizehn Wochen vor Beginn des Urlaubs erhalten hat. 2. Ist der Lohn ohne Arbeitsleistung für volle Arbeitstage fortzuzahlen, wird der Urlaubslohn gezahlt.	Løn under ferie udbetales på baggrund af beskæftigelsesgraden på optjeningstidspunktet og den aktuelle løn på ferieafholdelsestidspunktet.
WORTGEBRAUCH	Der deutsche Term 'Urlaubsentgelt' wird sowohl für Arbeitnehmer verwendet, die zum Stundenlohn arbeiten, als auch für Arbeitnehmer, die Monatslohn/-gehalt erhalten.	
ALLGEMEINE DEFINITION	die gesetzlich vorgeschriebene Weiterzahlung des Arbeitsentgelts für Urlaubstage. RWB	løn, som svarer til den sædvanlige og fast påregnelige løn på ferietidspunktet. RI
KOMMENTAR	Während der Arbeitnehmer gemäß § 1 BUrlG einen Anspruch auf bezahlten Erholungsurlaub (Urlaubsentgelt) hat, ist die Zahlung von Urlaubsgeld eine freiwillige Leistung des Arbeitgebers.	
	Urlaubsentgelt n, -(e)s, -e	**1. feriegodtgørelse** u , -n, -r, -rne **2. feriepenge**

		pluralis, -ne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: zustehen ~ VO: ~ schulden; ~ einklagen; ~ verlangen; ~ beanspruchen	1. SV(P): ~ beregne; ~ indbetale; ~ optjene VO: yde ~ J: beregning af ~ 2. SV(P): ~ modregne; ~ opspare VO: optjene ~; udbetale ~ J: være berettiget til ~
BEISPIEL	Nehmen Arbeitnehmer bis zum Ende des Arbeitsverhältnisses ihren Urlaub nicht, können sie Urlaubsabgeltung verlangen (§ 7 Abs. 4 Bundesurlaubsgesetz - BUrlG).	1. Feriegodtgørelsen beregnes som et gennemsnit af bonusbeløb optjent i det forudgående kalenderår. 2. Feriepenge opspares og beskattes ved hver lønkørsel.
WORTGEBRAUCH	Der deutsche Term 'Urlaubsentgelt' wird sowohl für Arbeitnehmer verwendet, die zum Stundenlohn arbeiten, als auch für Arbeitnehmer, die Monatslohn/-gehalt erhalten.	'Feriegodtgørelse' bruges af officielle instanser som f.eks. SKAT samt i ferieloven. 'Feriepenge' bruges almentsprogligt f.eks. på borger.dk.
ALLGEMEINE DEFINITION	Urlaubsentgelt für Mitarbeiter, die zum Stundenlohn arbeiten. Arbr	1. beløb, som lønmodtagere får udbetalt til at holde ferie for, hvis de er timelønnet og ikke optjener ret til 'løn under ferie'. Feriegodtgørelsen af fastlagt til 12,5% i Ferieloven. FOA 2. beløb, som lønmodtagere får udbetalt ved ansættelsesophør som kompensation for optjent ferie, der endnu ikke er afholdt. RI
KOMMENTAR	In Deutschland steht ausnahmslos jedem Arbeitnehmer die Entgeltfortzahlung während seines Urlaubs zu. Die Entgeltfortzahlung für Arbeitnehmer, die zum Stundenlohn arbeiten, wird in den deutschen Quellen nicht näher behandelt. Es gibt jedoch Belege dafür, dass 'Urlaubsentgelt' für diesen Begriff verwendet wird. Die dänischen Terme 'feriegodtgørelse' und 'feriepenge' verwendet man auch in der Bedeutung: 'Urlaubsentgelt' für Arbeitnehmer, die zum Stundenlohn arbeiten.	Begge danske termer 'feriegodtgørelse' og 'feriepenge' bruges desuden om lønudbetaling for 'ikke-afholdt ferie' i forbindelse med ansættelsesophør.
	1. Urlaubserteilung f, -, -en **2. Urlaubsgenehmigung** f, -, -en	**tildeling af ferie** u , -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	1.	J: genkaldelig ~

	SV: ~ erfolgen VO: ~ ablehnen; ~ verweigern J: bei ~ (DAT) 2. VO: ~ erhalten; ~ erteilen; ~ züruckziehen; ~ zurücknehmen; ~ widerrufen J: um ~ (AKK) bitten	
BEISPIEL	1. Obwohl der Arbeitgeber die Urlaubserteilung verweigerte, trat sie die Reise gleichwohl an. 2. Unser Auszubildender hatte, unter der ausdrücklichen Voraussetzung das eine von Ihm zu erledigende Aufgabe fertiggestellt sein müsse, eine Urlaubsgenehmigung erhalten.	Hvad angår den del af den aftale ferie, som overstiger den ferie, som loven foreskriver (20 feriedage pr. år ved en 5-dages-uge), så er den genkaldelige tildeling af ferie til gengæld mulig.
ALLGEMEINE DEFINITION	Genehmigung des Arbeitgebers, die den im Urlaubsantrag angegebenen Urlaubswünschen des Arbeitnehmers nachkommt. Jufo	arbejdsgivers godkendelse af arbejdstagers ferieønsker. FOA
KOMMENTAR	Die Urlaubsgenehmigung setzt einen sogenannten Urlaubsantrag voraus. Nach der Rechtsprechung der Arbeitsgerichte kann der Arbeitgeber diese Erholungsphase seinen Mitarbeitern nicht einfach verwehren. Widerspricht er den Urlaubswünschen nicht in angemessener Zeit, so gilt dieser aber dennoch nicht gleich als gewährt.	
	Urlaubsgeld n, -(e)s, -er	**feriebonus** u , -sen, -ser, -serne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ erhöhen sich ; ~ entfallen ; ~ betragen VO: ~ zahlen	VO: få ~, miste ~ J: skære i ~
BEISPIEL	Das Urlaubsgeld erhöht sich jeweils um den Prozentbetrag, um den die Lohngruppe IV im Zusammenhang mit dem Tarifvertrag über die Lohnerhöhung im Kalenderjahr erhöht wird.	Ikke alle får en feriebonus, men for dem, der gør det, er det bestemt en særlig følelse, især når denne bonus er uventet.
WORTGEBRAUCH	Die Benennungen 'Urlaubsgeld', 'Urlaubslohn' und 'Urlaubsentgelt' werden im üblichen Sprachgebrauch oft synonym verwendet.	
ALLGEMEINE DEFINITION	eine freiwillige Leistung des Arbeitgebers, eine sogenannte Gratifikation, die zusätzlich zum Urlaubsentgelt geleistet wird. Einen gesetzlich geregelten Anspruch gibt es demnach nicht. arbr	frivillig pengegave, der udbetales af arbejdsgiver (feriegratiale). DI

KOMMENTAR	Ein Anspruch auf Urlaubsgeld entsteht allerdings üblicherweise aufgrund: • arbeitsvertraglicher Vereinbarungen, • tarifvertraglicher Bestimmungen, • einer Betriebsvereinbarung oder • einer betrieblichen Übung. Das sogenannte Urlaubsgeld ist vom gesetzlichen Urlaubsentgelt zu unterscheiden. Während der Arbeitnehmer gemäß § 1 BUrlG einen Anspruch auf bezahlten Erholungsurlaub (Urlaubsentgelt) hat, ist die Zahlung von Urlaubsgeld eine freiwillige Leistung des Arbeitgebers.	
	Urlaubsgesetz n, -(e)s, -e	**ferielov** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ regeln ; ~ gelten	SV: ~ gælde SV (P): ~ revidere VO: fravige ~ J: i henhold til ~; efter ~
BEISPIEL	Das Urlaubsgesetz geht davon aus, dass der Urlaub grundsätzlich in natura verbraucht werden soll.	Gælder ferieloven ikke for dig, kan du alligevel have ret til ferie ifølge en aftale.
WORTGEBRAUCH		almensproglig term
ALLGEMEINE DEFINITION	Gesetz, das der Regelung des Erholungsurlaubs dient. WIKI	lov der indeholder bestemmelser om lønmodtageres ret til ferie og regler for feriens afholdelse. DDO
	Urlaubsjahr n, -(e)s, -e	**ferieår** n , -et, -, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: laufend ~	SV: ~ slutte; ~ starte; ~ udløbe J: indeværende ~; næste ~
BEISPIEL	Das Bundesurlaubsgesetz (BUrlG) sieht deshalb vor, dass Urlaub aus dem laufenden Urlaubsjahr grundsätzlich am 31.12. des Jahres verfällt.	Hvis du har 2.250 kr. eller mindre til gode, når ferieåret slutter, bliver pengene automatisk udbetalt.
ALLGEMEINE DEFINITION	das laufende Kalenderjahr, auf das sich der Urlaubsanspruch stets bezieht.	periode, hvor retten til betalt ferie optjenes, og hvor arbejdstagere har ret til at afholde mindst 4 uger af deres optjente ferie. RI
KOMMENTAR	Das deutsche Urlaubsjahr entspricht dem Kalenderjahr und unterscheidet sich damit vom dänischen Urlaubsjahr, das vom 1. September bis 31. August des Folgejahres läuft.	Ferieåret rykkes i 2020 med den nye ferielov til 1. september-31. august året efter og udgør en del af ferieafholdelsesperioden. Det danske ferieår adskiller sig fra det tyske ferieår, som følger kalenderåret.
	Urlaubsliste f, -, -n	**ferieliste** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: eintragen in ~ (AKK)	VO: modtage ~ J: i form af ~; via ~; godkendt ~
BEISPIEL	Wenn alle Mitarbeiter bereits sehr früh im Jahr die Zeit ihres Haupturlaubs in eine Urlaubsliste eintragen, kann ihr	For at der ikke skal opstå tvivl om, hvorvidt ferien er varslet rettidigt, eller hvornår ferien skal holdes, er

	Chef alle Abläufe im Unternehmen rechtzeitig darauf abstimmen und hat Planungssicherheit.	det hensigtsmæssigt, at meddelelsen gives skriftligt, f.eks. i form af en godkendt ferieliste, men meddelelsen kan gives mundtligt.
ALLGEMEINE DEFINITION	Liste, in welche die Arbeitnehmer ihre Urlaubswünsche eintragen. GabW	liste, hvor alle medarbejdere ved kalenderårets begyndelse indskriver deres ønske om placering af ferie
KOMMENTAR		Definitionen beskriver det tyske begreb 'Urlaubsliste' og er direkte oversat fra tysk til dansk, men den danske term 'ferieliste' findes i IATE.
	Urlaubsplan m, -(e)s, -pläne	**ferieplan** u , -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	VO: ~ ändern; ~ aufstellen; ~ erstellen	SV(P): ~ fastlægge VO: fastlægge ~; godkende ~; udarbejde ~
BEISPIEL	Es hat sich als sinnvoll erwiesen, zu Beginn eines jeden Jahres einen Urlaubsplan aufzustellen.	Som noget nyt foreslår fagenheden, at ferieplanen fastlægges så den er godkendt 2 år frem i tiden.
ALLGEMEINE DEFINITION	systematische Übersicht für die zeitliche Ordnung, in der den einzelnen Arbeitnehmern der Urlaub im Laufe des Kalenderjahrs gewährt werden soll. GabW	systematisk oversigt over, hvornår forskellige personer tilknyttet fx en arbejdsplads skal holde ferie, eller hvornår fx en offentlig institution skal være ferielukket. DDO
KOMMENTAR	Zum Urlaubsplan gehört auch der Plan der Vertretung der im Urlaub befindlichen Arbeitnehmer. Der (verbindliche) Urlaubsplan ist abzugrenzen von der Urlaubsliste, in welcher die Arbeitnehmer ihre Urlaubswünsche eintragen.	
	Urlaubstag m, -(e)s, -e	**feriedag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ verfallen ; ~ zustehen ; SV(P): ~ abgelten VO: ~ gewähren; ~ aufsparen	SVP: ~ godtgøre; ~ indregne; ~ omregne VO: optjene ~ J: optjening af ~; tvungen ~
BEISPIEL	Zum Ende eines Arbeitsverhältnisses werden verbleibende Urlaubstage häufig abgegolten und dem Beschäftigten ausgezahlt.	Er dagene ikke holdt, eller er tidspunktet for afholdelse ikke fastlagt senest den 1. januar, kan din arbejdsgiver varsle, at feriedagene bliver afholdt inden ferieårets udløb
ALLGEMEINE DEFINITION	Vom Arbeitgeber gewährter freier Tag. DWDS	Dag, hvor man holder ferie. BO
	Urlaubsvergütung f, -, -en	**feriebetaling** u , -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ bemessen, sich; ~ betragen VO: ~ erstatten; ~ schulden	SV(P): ~ yde VO: optjene ~ J: optjening af ~; uhævet ~
BEISPIEL	Die Urlaubsvergütung (Urlaubsentgelt und zusätzliches Urlaubsgeld) beträgt	Der ydes feriebetaling i henhold til overenskomstens §§ 26, 26A og 26B

	14,25% des Bruttolohns und bei Schwerbehinderten 16,63%.	
ALLGEMEINE DEFINITION	Vergütung, die sich aus dem Urlaubsentgelt und dem zusätzlichen Urlaubsgeld zusammensetzt. HAU	betaling af løn og ferietillæg eller feriegodtgørelse under ferie. RI
	Urlaubswunsch m, -(e)s, -wünsche	**ferieønske** n , -t, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ entgegenstehen ; ~ überschneiden sich VO: ~ berücksichtigen; ~ ablehnen; ~ eintragen	SV: ~ kollidere; ~ indgive SV(P): ~ imødekomme VO: indberette ~; indgive ~
BEISPIEL	Urlaubslisten, in die Arbeitnehmer ihre Urlaubswünsche eintragen, sind für den Arbeitgeber nicht verbindlich.	Er der regler for, hvornår jeg skal indgive ferieønsker?
ALLGEMEINE DEFINITION	Wunsch des Arbeitnehmers auf die zeitliche Festlegung des Urlaubs. BUG	ønske om tidsmæssig placering af ferie. SA
KOMMENTAR	Der Urlaub muss durch den Arbeitgeber genehmigt werden. Er hat dabei die Urlaubswünsche zu beachten und zu genehmigen, es sei denn dem stehen betriebliche Belange oder Krankheit anderer Mitarbeiter im Weg (§ 7 BUrlG). Führt die Abwesenheit des Arbeitnehmers nur zu einer Störung des Betriebsablaufs, liegt kein Ablehnungsgrund vor.	
	Urlaubszeit f, -, -en	**ferietid** u , -en, -er, -erne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ nahen ; ~ anbrechen SV(P): ~ festlegen J: während ~; unter Berücksichtigung ~ (GEN)	SV: ~ melde sig; ~ nærme sig SV(P): ~ overstå VO: udnytte ~
BEISPIEL	Urlaubszeit wird vom Arbeitgeber unter Beachtung der betrieblichen Notwendigkeiten und unter Berücksichtigung der Urlaubswünsche des Arbeitnehmers festgelegt.	Disse 2,08 feriedage optjener du også, hvis du arbejder deltid eller er i flexarbejde, dog er der andre regler for udregning af, hvor mange feriedage du har til gode, når ferietiden melder sig.
ALLGEMEINE DEFINITION	Zeit, in der jemand Urlaub hat. DWDS	Periode, hvor nogle har ferie. DDO
	Urlaubszulage f, -, -n	**ferietillæg** n , -get, -, -gene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	VO: ~ bezahlen	SV(P): ~ fastlægge; ~ indbetale; ~ modregne; ~ udbetale J: særlig ~
BEISPIEL	Fast die Hälfte der Betriebe bezahlt eine Urlaubszulage.	Det betyder, at hvis en virksomhed har udbetalt hele ferietillægget med april eller maj månedsløn, må ferietillægget ikke modregnes i de 12½ %, der skal afregnes til Feriekonto, hvis medarbejderen fratræder.

ALLGEMEINE DEFINITION	in Dänemark Zulage zum Urlaubentgelt in Höhe von wenigstens 1% des Vorjahresgehalts. Der Wert der Zulage kann aber je nach Tarifvertrag schwanken.	tillæg til løn under ferie. Ferietillægget er fastlagt i Ferieloven til mindst 1% af lønnen i optjeningsåret, men mange får et større ferietillæg end dette, afhængig af overenskomst.
KOMMENTAR	Die Definition beschreibt den dänischen Begriff und ist direkt vom Dänischen ins Deutsche übersetzt. RÖ	
	Wartezeit f, -, -en	**ferieoptjeningsperiode** u, -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	VO: ~ erfüllen J: allgemein ~	SV: ~ berettige til; ~ strække sig SV(P): ~ ændre J: inden for ~
BEISPIEL	Der Anspruch steht ihm grundsätzlich zu, da er die Wartezeit erfüllt hat.	En fuld ferieoptjeningsperiode berettiger til 5 ugers betalt ferie eller i alt 25 feriedage, idet det forudsættes at en lønmodtager normalt arbejder 5 dage pr. uge.
ALLGEMEINE DEFINITION	Zeitraum von sechsmonatigem Bestehen des Arbeitsverhältnisses, wonach der Arbeitnehmer zum ersten Mal den vollen Urlaubsanspruch erreicht. BPB	periode, hvor en lønmodtager optjener 2,08 feriedag for hver måneds ansættelse. FOA
KOMMENTAR	Es ist zu beachten, dass gemäß § 5 Abs. 1b BUrlG in Fällen, in denen der Arbeitnehmer vor Ablauf der sechs Monate aus dem Betrieb ausscheidet, ihm für jeden vollen Monat seiner Tätigkeit ein Zwölftel des vereinbarten Jahresurlaubs zusteht. In Dänemark hat der Arbeitnehmer erst nach 12 Monaten den vollen Urlaubsanspruch erreicht, dafür kann er aber schon nach einem einmonatigen Bestehen des Arbeitsverhältnisses 2,08 Urlaubstage nehmen, da pro Monat eben 2,08 Urlaubstage angespart werden.	I henhold til ferieloven, som trådte i kraft 1. september 2020, kan feriedage afholdes, måneden efter de er optjent, hvilket også beskrives som samtidighedsferie. Dette sikrer, at nyansatte kan holde ferie med løn. En fuld ferieoptjeningsperiode berettiger til 5 ugers betalt ferie eller i alt 25 feriedage, idet det forudsættes at en lønmodtager normalt arbejder 5 dage pr. uge. Med den nye ferielov ændredes ferieåret (ferieoptjeningsperioden) fra 1. maj – 30. april til 1. september – 31. august. I Tyskland har man en optjeningsperiode på 6 måneder, før man har ret til den samlede årlige ferie. I Danmark har man først optjent ret til den samlede ferie efter 12 måneder, til gengæld kan man afholde optjente feriedage allerede i efterfølgende måned.
	Werkfeiertag m, -(e)s, -e	**søgnehelligdag** u , -en, -e, -ene
FESTE WORTVERBINDUNGEN	J: auf ~ (AKK) fallen	SV(P): ~ godtgøre; ~ honorere; ~ tilrettelægge

BEISPIEL	Fällt der Urlaub auf Werkfeiertage sind diese nicht an den Arbeitslosenurlaub anzurechnen.	Arbejde i weekend eller på søgnehelligdage godtgøres med tillæg på 50 procent.
ALLGEMEINE DEFINITION	Feiertag, der auf einen Werktag fällt. HAU	helligdag, der ikke falder på en søndag. DSD
	Zusatzurlaub m, -(e)s, -e	**ekstra ferie** u , -n, -r, -rne
FESTE WORTVERBINDUNGEN	SV: ~ erlöschen; ~ mindern sich; ~ verfallen; ~ zustehen VO: ~ gewähren	VO: holde ~ J: en uges ~; x-antal ugers ~
BEISPIEL	Der vertragliche Zusatzurlaub erlischt mit Beendigung des Arbeitsverhältnisses.	I henhold til tysk lov har personer med svært handicap ret til fem dages betalt ekstra ferie om året.
ALLGEMEINE DEFINITION	Nach § 208 SGB IX haben schwerbehinderte Menschen einen Anspruch auf einen bezahlten zusätzlichen Urlaub von fünf Arbeitstagen im Jahr. Bei mehr bzw. weniger als fünf Arbeitstagen pro Woche verlängert bzw. vermindert sich der Zusatzurlaub entsprechend. GabW	i Tyskland særlig betalt ferie, som personer med handicap i henhold til tysk lovgivning har ret til ud over den almindelige årlige ferie
KOMMENTAR		Definitionen beskriver det tyske begreb 'Zusatzurlaub' og er direkte oversat fra tysk til dansk

4. Kilder

adv	https://www.advodan.dk/	Advodan
arbr	https://www.arbeitsrechte.de/	Arbeitsrechte.de
AT	https://at.dk/	Arbejdstilsynet
AZ	https://www.azets.dk/	Azets
BM	https://bm.dk/	Beskæftigelsesministeriet
BO	https://www.borger.dk/	borger.dk
BPB	https://www.bpb.de/	Bundeszentrale für politische Bildung
BUG	https://www.gesetze-im-internet.de/burlg/BUrlG.pdf	Bundesurlaubsgesetz
DDO	https://ordnet.dk/ddo/	Den Danske Ordbog
Dfh	https://www.detfagligehus.dk/	Det faglige Hus
DHR	https://www.danskhr.dk/	Dansk HR
DI	https://www.danskindustri.dk/	Dansk Industri
DSD	https://denstoredanske.lex.dk/	Den Store Danske
DU	https://www.duden.de/	Duden
DWDS	https://www.dwds.de/	Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache
eco	http://www.economia48.com/deu/wirtschaftslexikon.htm	Wirtschaftslexikon, Theodakis Publishing
EndD	https://docplayer.org/129211120-Einmaleins-der-entgeltabrechnung-2010.html	Enderes, Alexander (2010): Das Einmaleins der Entgeltabrechnung. Beck-shop.de
FA	https://www.fachanwalt.de/	Fachanwalt Deutschland
FH	https://fho.dk/	Fagbevægelsens Hovedorganisation
FI	https://www.firma.de/	firma.de
FOA	https://www.foa.dk/	FOA, Fag og Arbejde
GabW	https://wirtschaftslexikon.gabler.de/	Gablers Wirtschaftslexikon
GanP	https://mgp-rechtsanwalt.de/	Merla Ganschow und Partner
GleE		Gleerup, Anne Lind, Ulla Rosenkjær & Karen Willemann (2013): *Erhvervsret C : juraens grundregler*. Systime.
HAU	https://www.haufe.de/	Haufe
HE	https://www.hensche.de/	Hensche Rechtsanwälte, Fachanwaltskanzlei für Arbeitsrecht
IATE	https://iate.europa.eu/	IATE, Interactive Terminology for Europe
JB	http://jura-basic.de/	Juristisches Basiswissen
JuFo	https://www.juraforum.de/	Juraforum
KI	https://kulturoginformation.dk/	Forbundet Kultur og Information
LD	https://www.legaldesk.dk/	legaldesk.dk
Opus	https://ubt.opus.hbz-nrw.de	Bahrmann, Mathilde (2002): *Die CHAID-Analyse als neue Methode der Marktsegmentierung im Tourismus*. Dissertationsarbeit. Geographie/ Geowissenschaften der Universität Trier
PD	https://www.payday.dk/	payday.dk
RH	https://www.roberthalf.de/	Robert Half
RI	https://www.retsinformation.dk/	Retsinformation
RL	https://www.rechtslupe.de/	Rechtslupe. Nachrichten aus Recht und Steuern
RWB	https://www.rechtswoerterbuch.de/	Rechtswörterbuch
RÖ	https://lead-roedl.dk/	Lead. Rödl und Partner
SA	https://www.selskabsadvokaterne.dk/	Selskabsadvokaterne

SOKA	https://www.soka-bau.de/	Service und Vorsorge für die Baufwirtschaft
TT	https://www.timetac.com/de/zeiterfassungslexikon/	Timetac
WIKI	https://de.wikipedia.org	Wikipedia

[1] Jf. LBK nr 240 af 17/03/2010; https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2010/240
[2] https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=ferie&tab=for
[3] https://ordnet.dk/ddo/ordbog?query=orlov&tab=for
[4] https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2018/60
[5] https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/940
[6] https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1072
[7] https://virk.dk/vejledninger/feriepengeinfo/fp-feriepengeinfo